

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Jaroslav Denemark

**Právo být zapomenut v kontextu moderního
pojetí ochrany osobních údajů**

Rigorózní práce

Vedoucí rigorózní práce: JUDr. Magdaléna Svobodová, Ph.D.

Katedra evropského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu):

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 280 863 znaků včetně mezer.

Jaroslav Denemark

V Praze dne 18. 12. 2019

Poděkování

Děkuji paní JUDr. Magdaléně Svobodové, Ph.D. za skvělé rady, podnětné konzultace, inspirativní připomínky a důvěru, která naši spolupráci provázela. Taktéž děkuji rodině a všem blízkým za trpělivost a oporu v nesnadných a hektických chvílích.

V Praze dne 18. 12. 2019

Obsah

Jaroslav Denemark	1
Právo být zapomenut v kontextu moderního pojetí ochrany osobních údajů	1
Rigorózní práce	1
Obsah	4
Úvod	1
1. Střet ochrany soukromí a osobních údajů s právem na svobodu projevu	3
1.1 Listina základních práv Evropské unie	4
1.2 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů v judikatuře Soudního dvora Evropské unie	10
1.3 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	19
1.4 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a ochrany osobních údajů v USA	32
1.5 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a ochrany osobních údajů v Argentině	40
1.6 Shrnutí přístupu v Evropě, USA a Argentině ke střetu práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů	45
2. Pojem „právo být zapomenut“ v Evropě	47
2.1 Různé přístupy k obsahu práva být zapomenut	47
2.2 Právo být zapomenut jako základní lidské právo?	50
2.3 Legální zakotvení pojmu	54
3. Judikatura Soudního dvora Evropské unie týkající se práva být zapomenut 58	
3.1 Přelomové rozhodnutí ve věci Google v. Spain	58
3.1.1 Dopad rozhodnutí ve věci Google v. Spain	66
3.2 Spor o aplikaci práva být zapomenut na informace ve veřejných rejstřících	71
3.3 Spor o územní působnost práva být zapomenut	74
3.4 Právo být zapomenut a zvláštní kategorie osobních údajů	79
4. Právo být zapomenut v obecném nařízení o ochraně osobních údajů	85

5. Právo být zapomenut v USA	94
6. Právo být zapomenut v Argentině	102
Závěr	109
Seznam zkratek	113
Seznam použitých zdrojů	114
Název rigorózní práce	129
Abstrakt	129
Klíčová slova	130
Thesis title	131
Abstract	131
Key words	132

Úvod¹

Náš život se postupem času čím dál více přesouvá do prostředí internetu. Každý den vznikají a jsou nahrávány extrémní objemy dat a jen těžko si lze dnešní globální svět představit bez neustálého připojení „k síti“. Jen v roce 2017 vzniklo více dat než za zbylých 5 000 let lidské existence.² Kolik těchto dat tvoří ve skutečnosti osobní údaje, je jen těžko představitelné. Lze pouze konstatovat, že ve světle výše uvedeného se osobní údaje bezpochyby stávají novodobým artiklem hýbajícím celosvětovým finančním trhem.³ Už v roce 2015 dosáhly tržby Facebooku vygenerované reklamou cílenou na uživatele dle preferencí vytvořených na základě osobních údajů odhadem na 8,3 miliard dolarů, celková hodnota tržeb sociálních sítí v roce 2017 byla pak odhadována na necelých 40 miliard dolarů.⁴

Samotná Evropská komise odhaduje, že hodnota osobních údajů obyvatel žijících na území Evropské unie vzroste do roku 2020 meziročně o téměř 1 bilion EUR. Tato predikce posiluje argument pro sílící potřebu komplexní ochrany osobních údajů, ať už z důvodu ekonomického (tedy v tom smyslu, že přeshraniční obchod na bázi osobních údajů je silnější, pokud mají subjekty větší důvěru v nakládání s jejich osobními údaji),⁶ tak z důvodu posílené kontroly nad osobními údaji subjektů jako takové a s tím související možností své osobní údaje vymazat, jinak řečeno „být zapomenut“.⁷

Tato rigorózní práce zkoumá rozdíly v přístupu k právu být zapomenut nejen v rámci Evropské unie, ale i v rámci USA a Argentiny. Každé z území má svá specifika a vlastní postoj k tomuto právu, přičemž tento postoj je často odrazem přístupu ke střetu práva na soukromí a ochranu osobních údajů a práva na svobodu slova a přístup k informacím.

---

¹ Předložená rigorózní práce vychází z mnou předložené diplomové práce na téma Právo být zapomenut v kontextu moderního pojetí ochrany osobních údajů v EU a USA obhájené na Právnické fakultě Univerzity Karlovy dne 26. 9. 2019.

² HARRIS, Richard, „More data will be created in 2017 than the previous 5,000 years of humanity“, 23. prosince 2016, dostupné na: <https://appdeveloperomagazine.com/more-data-will-be-created-in-2017-than-the-previous-5,000-years-of-humanity-/>, cit. dne: 10. 8. 2019.

³ BRÄUTIGAM, Tobias, MIETTINEN, Samuli, „Data protection, privacy and European regulation in the digital age“, ISBN 978-951-51-2531-6, str. 119.

⁴ Ibid.

⁵ JOUROVÁ, Věra, „EU Data Protection Reform: What benefits for businesses in Europe?“ (2016), ISBN 978-92-79-60277-6, str. 2.

⁶ Ibid.

⁷ TAVANI, T. Herman, „Should we have a right to be forgotten“ A critique of key arguments underlying this question“, Journal of Information Ethics, vol. 27, č. 2 (2018), eISBN 978-4766-2189-0, str. 36-37.

Evropa v rámci uskupení ostatních území zabírá pomyslné první místo ve zřetelnosti a vcelku jasné definici práva být zapomenut. Právo zde existuje, je zakotvena nejen v právních předpisech, ale též v hojně judikatuře, a to nejen Soudního dvora Evropské unie. Oproti tomu Spojené státy americké nejen, že jsou takřka evropským protipólem v přístupu být zapomenut, ale též mají velmi odlišný postoj k samotnému právu na soukromí, jsou proto skvělým právním systémem pro srovnání s tím evropským. Argentina pak celý obraz dokresluje jako země, která sice právo na soukromí zřetelně uznává jako základní lidské právo, ale její historie do určité míry brání tak jasné formulaci právy být zapomenut, jako je tomu v Evropě. Přesto ale jsou v této latinskoamerické zemi náznaky, které ke zkoumanému právu inklinují.

Výzkum byl zaměřen nejen na historické kořeny práva být zapomenut a jeho vývoj, ale též bylo jeho cílem zahrnout právo být zapomenut do kontextu širšího pojetí (moderního pojetí) ochrany osobních údajů v daných teritoriích.

Stejně tak je důležité podrobně se zabývat dopady práva být zapomenut během uvádění jeho rozličných forem do praxe. Autor této rigorózní práce si tedy neklade pouze otázku „Co?“, ve smyslu podstaty práva být zapomenut, ale především „Proč?“, ve smyslu, jaké jsou důvody pro implementaci tohoto práva, a „Jak?“, ve smyslu způsobu, kterým lze toto právo aplikovat. Přičemž tyto tři vědecké otázky je třeba zodpovědět v každém zkoumaném území tak, aby mohl být vytvořen celkový obraz zachycující rozdíly v obsahu tohoto práva. Krom toho se autor této rigorózní práce zabývá praktickými problémy, které sebou právo být zapomenut nese a je cílem této rigorózní práce odpovědět některé výkladové problémy především v rámci aplikace práva být zapomenut v Evropské unii, kde je toto právo nejvíce etablované.

Pro vše výše uvedené je třeba nejen prostý vědecký popis, ale i vědecká metoda analýzy a syntézy a následné komparace výsledků. Autor tak dochází k závěrům, jež zřetelně vykreslují rozdílné přístupy k právu být zapomenut na evropském kontinentu, ve Spojených státech amerických a v Argentině a odpovídá na otázku, proč dané právní systémy mají právě takový přístup k právu být zapomenut.

1. Střet ochrany soukromí a osobních údajů s právem na svobodu projevu

V kontextu ochrany osobních údajů a samotného práva být zapomenut je nutné nejdříve vymezit hranice práva na soukromí a na ochranu osobních údajů a jeho možná omezení. Právo na soukromí je jedním z fundamentálních lidských práv předpokládaných v nejdůležitějších lidskoprávních dokumentech moderní západní civilizace. Článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod⁸ zakotvuje tzv. právo na respektování soukromého a rodinného života, Listina základních práv Evropské unie v článku 7 stanoví, že: „Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.“ Zároveň Listina základních práv Evropské unie v článku 8 definuje právo na soukromí blíže ve vztahu k ochraně osobních údajů, ve kterém je vyjádřené nejen právo subjektů osobních údajů, ale též povinnost při jejich zpracování.⁹ V České republice je pak právo člověka na soukromí zaručeno v článku 7 odstavci 1 Listiny základních práv a svobod.¹⁰

Co se právní kultury v USA týče, obecné právo na soukromí před zásahy státu vyvěrá především z dodatku IV Ústavy USA¹¹ a postupného judikaturního výkladu¹² a z dodatku XIV Ústavy USA.¹³ Právo na soukromí chráníci subjekt před zásahy třetích osob je ovšem otázkou vlastního vývoje judikatury, a není tak zřetelný jako v kontinentálním systému práva.

Argentina má zakotvené právo na soukromí přímo ve své ústavní listině. Článek 19 přímo hovoří o soukromých činech člověka, které žádným způsobem nenarušují veřejný pořádek nebo morálku ani nepoškozují třetí stranu. Takové soukromé činy jsou pak dle ústavy pouze pro Boha.¹⁴ Článek 18 přitom explicitně zakotvuje právo na ochranu

---

⁸ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

⁹ Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012, článek 7 a 8.

¹⁰ Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD součástí ústavního pořádku České republiky.

¹¹ Spojené státy americké: Ústava [United States of America], 17. září 1787, dostupná: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b54d1c.html>.

¹² Např. *Stanley v. Georgia*, *Kelley v. Johnson* a další.

¹³ Např. *Lawrence v. Texas*, *Roe v. Wade* a další.

¹⁴ Článek 19 Argentinské ústavy, República de Argentina, Constitución de 1994.

listovního tajemství, domovní svobodu, osobní svobodu a jiná práva nedomyslitelně spjatá se soukromím.¹⁵

Předmětem soudních řízení vztahujících se k právu na soukromí je především jeho konflikt s právem na svobodu projevu. Žádný z předpisů nestanovuje bez dalšího přednost jednoho práva před druhým, a tak nám nezbývá nic jiného, než spoléhat na soudní výklad, jehož závěry jsou odlišné v systému práva Evropské unie, USA i Argentině nejen svým postojem k právu na svobodu projevu, nebo k právu na soukromí, ale i rozdílným *ratiem decidendi* jednotlivých rozsudků.

1.1 Listina základních práv Evropské unie

Na úrovni primárního práva Evropské unie je nejdůležitějším lidskoprávním dokumentem Listina základních práv Evropské unie (dále jako: „Listina“). Tomuto dokumentu dává sílu primárního práva Smlouva o Evropské unii ve svém článku 6.¹⁶ Dle tohoto článku Smlouvy o Evropské unii je Listině přiznána stejná právní síla jako zakládajícím smlouvám, nadto článek 6 odstavec 2 předpokládá, že Evropská unie jakožto celek přistoupí k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a svobod.

Vznik Listiny a její včlenění do primárního práva Evropské unie nebyl vůbec jednoduchý. O potřebě vzniku jasného rámce lidských práv na úrovni Evropské unie se začalo diskutovat poté, co Soudní dvůr Evropské unie rozhodl o přímém účinku komunitárního práva Evropského společenství v rozsudcích Van Gend en Loos¹⁷ a Costa v. ENEL¹⁸. Členské státy se po těchto rozsudcích začaly oprávněně ptát, jakým způsobem mohou lidská práva ovlivnit legislativu a jak zabránit jejich porušování, neexistuje-li *de facto* žádný ucelený rámec lidských práv na úrovni práva Evropské unie.¹⁹ Soudní dvůr Evropské unie tedy postupným výkladem začleňoval lidská práva do základních práv Společenství, a dokládá tak, že nelze při tvorbě a aplikaci evropských předpisů tato práva opomíjet.²⁰

---

¹⁵ Ibid, článek 18.

¹⁶ Smlouva o Evropské unii, konsolidované znění z roku 2016, Úř. věst. C 202, 7.6.2016.

¹⁷ C-26/62 *NV Algemene Transport-en Expeditie Onfermering van Gend & Loos v Netherlands Inland Revenue Administration*, ECLI:EU:C:1963:1.

¹⁸ C-6/64 *Flaminio Costa v E.N.E.L.*, ECLI:EU:C:1964:66.

¹⁹ DEFEIS, Elizabeth F., Human Rights and the European Union: Who Decides – Possible Conflicts between the European Court of Justice and the European Court of Human Rights (2001), Vol.19, č. 2 Dickinson Journal of International Law, Penn State International Law Review, str. 310.

²⁰ V rozsudku Soudního dvora Evropské unie C 26/69 *Stauder v. Ulm*, ECLI:EU:C:1969/57, Soud vyjádřil myšlenku, že při interpretaci Smlouvy je nutné vždy přihlížet k základním lidským právům, která vyvěrají

Zásadní impulz pro vznik uceleného a závazného lidskoprávního dokumentu Evropské unie přišel poté, co Soudní dvůr Evropské unie vydal posudek soudního dvora č. 2/94 ze dne 28. března 1996, ve kterém se zamýšlel nad tím, zdali je přistoupení Evropského společenství k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod slučitelné se Smlouvou o založení Evropského společenství. V tomto svém posudku Soudní dvůr Evropské unie došel k závěru, že: „Za současného stavu práva Společenství nemá Společenství pravomoc přistoupit k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.“²¹ Na místo přistoupení tedy Německo tehdy předsedající Evropské unii navrholo vytvoření zcela nové Listiny základních práv Evropské unie. Přijetí této myšlenky bylo rozporuplné, nicméně příprava Listiny se započala - především díky uvědomění si, že ochrana lidských práv na úrovni Evropské unie je s její rostoucí legislativní a administrativní silou nutností - brzy rozbíhat.²²

Listina byla vyhlášena 7. prosince 2000 v Nice, nikoliv však jako závazný právní předpis, nýbrž ve formě prohlášení.²³ Mezi primární právo Evropské unie byla Listina zařazena až po vstupu v platnost Lisabonské úmluvy dne 1. prosince 2009.

Ve vztahu k osobním údajům je zajímavé, že Listina výslovně v článku 7 hovoří o právu na respektování svého soukromí, nicméně v článku 8 hovoří konkrétně o ochraně osobních údajů. Je zřejmé, že evropští zákonodárci chtěli oddělit a odlišit pojem ochrany osobních údajů a zajistit jejich ochranu a výkon práv s nimi souvisejících tak, aby nemuseli spoléhat na výklad Listiny a odvození ochrany osobních údajů z práva na soukromí Soudním dvorem Evropské unie.²⁴ Takto totiž postupoval Evropský soud pro lidská práva, který ve své judikатурní činnosti dovodil, že článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vztahuje svoji ochranu i na osobní údaje.²⁵

---

z principů komunitárního práva, tato práva soud specifikoval v rozsudku C 11/70 *Internationale Handelsgesellschaft mbH v Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel*, ECLI:EU:C:1970:114, v kterém potvrdil důležitou roli lidských práv, když rozhodl, že komunitní právo pozbývá platnosti, je-li v rozporu se základními lidskými právy obsaženými v ústavních pořádcích jednotlivých členských států.

²¹ Posudek soudního dvora č. 2/94 ze dne 28. března 1996, ECLI:EU:C:1996:140.

²² DAVID, Anderson, Q.C., CIAN, Murphy, C., *The Charter of fundamental rights: history and prospects in post-lisbon Europe*, EU Working Papers, Law 201/08, Department of Law, European University Institute, ISSN 1725-6739.

²³ Charter of fundamental rights z roku 2000 (2000/C 364/01), Úř. věst. C 364, 18.12.2000.

²⁴ Což je k vývoji technologií a rozvoji služeb informační společnosti pochopitelné.

²⁵ *Amann v. Switzerland*, stížnost č. 27798/95, 16. února 2000, článek 65, Evropský soud pro lidská práva, *Leander v. Sweden*, stížnost č. 9248/81, 26. března 1987, článek 48, Evropský soud pro lidská práva.

Článek 8 Listiny vychází z dřívější právní úpravy Evropského společenství, konkrétně z článku 286 smlouvy o založení Evropského společenství,²⁶ směrnice 95/46/EC Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,²⁷ samozřejmě si ale bere příklad i ze samotného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a především pak z Úmluvy Rady Evropy č. 108 ze dne 28. ledna 1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat.^{28,29,30} Dokumenty, z nichž článek 8 Listiny vychází, musejí být použity při interpretaci tohoto článku Soudním dvorem Evropské unie, jak sám Soudní dvůr Evropské unie judikoval v několika svých rozhodnutích.³¹

Listina sama obsahuje pojistky v případě nutnosti omezení některých základních lidských práv. Článek 52 Listiny odst. 1 stanovuje pravidla pro možnost omezit práva daná Listinou, přičemž *inter alia* připouští možnost omezit základní lidská práva v případě potřeby ochrany práv a svobod druhého.³² Textace tohoto článku vychází z rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, který se vyslovuje v tom smyslu, že je možné omezit práva a jejich výkon, ale pouze za předpokladu, že je takové omezení na základě právní úpravy, sleduje legitimní účel a je nutné v demokratické společnosti, tedy je slučitelné se zásadami a cíli Společenství a takové omezení není zřejmě disproportční nebo neadekvátní vzhledem k samotnému smyslu a účelu těchto práv.³³

Jedním z nejznámějších případů, s nímž se ve smyslu posouzení narušení článků 7 a 8 Listiny musel potýkat Soudní dvůr Evropské unie, je případ *Digital Rights Ireland* z roku

---

²⁶ Smlouva o založení Evropského společenství, konsolidované znění z roku 2002, Úř. věst. C 325, 24. prosince 2002.

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23.11.1995, str. 31.

²⁸ Úmluva Rady Evropy č. 108 ze dne 28. ledna 1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, 1. 10. 1985.

²⁹ Agentura FRA (European Union Agency for fundamental rights), výkladové stanovisko k čl. 8 Listiny, dostupné na: <https://fra.europa.eu/en/charterpedia/article/8-protection-personal-data#group-info-explanations>, cit. dne: 10. 4. 2019.

³⁰ Nutno dodat, že část stejných zdrojů bylo myšlenkově/obsahově překlopeno do článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie a do článku 39 Smlouvy o Evropské unii.

³¹ Např. C 617/10 *Åklagaren v. Hansi Åkerbergu Franssonovi*, bod 20, ECLI:EU:C:2013:105, C-279/09 *DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH v. Spolkové republice Německo*, bod 32, ECLI:EU:C:2010:811.

³² Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012, článek 52 odst. 1.

³³ C-292/97 *Kjøl Karlsson a další*, rozhodnutí o předběžné otázce, ECLI:EU:C:2000:202.

2014.³⁴ Během května roku 2006 nabyla platnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (dále jako: „Data Retention Directive“), která mimo jiné ukládala povinnost poskytovatelům veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí, aby uchovávali osobní data odběratelů jejich služeb, jako jsou např. telefonní čísla volajícího, jméno a adresa účastníka, vytočené číslo, IP adresy a jiné údaje, které v důsledku informovaly o tom, komu subjekt údajů volá, jak často, z jakého místa a z jakého zařízení, a to po dobu minimálně šesti měsíců a maximálně dvou let. Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku sám konstatuje, že na základě těchto informací lze znát velmi podrobně soukromé aktivity uživatelů a osob, s kterými pravidelně udržují kontakt.³⁵

Směrnice udávala, že jejím cílem je předcházení závažným trestným činům, jako jsou organizovaná trestná činnost a terorismus, jejich vyšetřování, odhalování a stíhání. Směrnice dále uváděla, že respektuje práva obsažená v člancích 7 a 8 Listiny.³⁶ Předběžná otázka kladla za úkol Soudnímu dvoru Evropské unie posoudit, zdali je Data Retention Directive v souladu s články 7 a 8 Listiny, tedy právem na soukromí a ochranu osobních údajů, a taktéž s článkem 11 Listiny, tedy v souladu s právem na svobodu projevu. Soudní dvůr Evropské unie jednoznačně uvedl, že Data Retention Directive uložením povinnosti shromažďovat výše uvedené údaje o subjektech zasahuje do práva na soukromí a narušuje i právo na ochranu osobních údajů. Tento zásah se dle soudu jeví jako „velmi rozsáhlý a musí být považován za zvlášť závažný“.³⁷ Soudní dvůr Evropské unie zároveň došel k závěru, že Data Retention Directive skutečně sleduje legitimní cíl, dává-li si za úkol bojovat proti terorismu, a tím naplňuje podmínku zásahu do základních lidských práv, tedy cíl obecného zájmu. V důsledku toho přistoupil na analýzu přiměřenosti takového

---

³⁴ Rozhodnutí ve spojených věcech S-293/12 a C-594/12 *Digital Rights Ireland Ltd (C-293/12) v. Minister of Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, Commissioner of the Garda Síochána, Irsku, The Attorney General, za přítomnosti: Irish Human Rights Commission, a Kärntner Landesregierung (C-594/12), Michael Setlinger, Christof Tschol a další*, ECLI:EU:C:2014:238.

³⁵ Bod 27 Ibid.

³⁶ Články 3, 4, 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES, Úř. věst. L 105 ze dne 13. dubna 2006.

³⁷ Bod 37 Rozhodnutí ve spojených věcech S-293/12 a C-594/12 *Digital Rights Ireland*.

zásahu. Soudní dvůr Evropské unie s odkazem na ustálenou judikaturu uvádí, že co se zásahu do soukromého života týče, zásah musí být činěn v mezích toho, co je naprosto nezbytné.³⁸

Ve svém nálezu zhodnotil, že Data Retention Directive neobsahuje žádnou mez pro sledování a uchování dat, a zasahuje tedy celoplošně bez výjimek celou Evropskou unií a její občany, dále Soudní dvůr Evropské unie vytkl, že směrnice neobsahuje žádné mechanismy, dle kterých by mohly vnitrostátní orgány dané údaje získat.³⁹ Jinak řečeno, není stanoveno na základě čeho by měla být vymezena žádost o sdělení uchovaných dat či jaký proces by takové zpřístupnění měl umožnit. Data Retention Directive navíc stanovovala dobu pro uchování dat nejméně 6 měsíců a nejvíce 2 roky, nestanovovala však kritéria pro určení této doby.

Soudní dvůr Evropské unie tedy konstatoval, že Data Retention Directive neobsahuje dostatečné pojistky a konkrétní mechanismy, které by zaručovaly, že zásah do práv vymezených v člancích 7 a 8 Listiny je omezen na nezbytné minimum. Navíc Data Retention Directive nezakotvila žádné technické požadavky na uchování osobních údajů ani nestanovovala povinnost uchovávat data ve státě původu, tedy nepřímou vyjímala působnost dohledových orgánů a ve svém důsledku narušovala jak odst. 2, tak odst. 3 článku 8 Listiny. Soud na základě výše uvedených argumentů zhodnotil, že zákonodárce přijetím Data Retention Directive překročil meze proporcionality, a proto je Data Retention Directive neplatná.⁴⁰

Tento judikát je naprosto klíčový především ze dvou hledisek. Jednak Soudní dvůr Evropské unie vymezil pravidlo restriktivního přístupu v rámci narušení ochrany osobních údajů, a dále stanovil pravidla proporcionality, na jejichž základě se musí vyvíjet evropská legislativa, která jakýmkoliv způsobem zasahuje do práv v člancích 7 a 8 Listiny.⁴¹

V článku 52 odst. 3 Listiny je zakotveno výkladové pravidlo práv uvedených v Listině. Pokud obsah článků Listiny odpovídá obsahu práv obsažených v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, je jejich smysl a rozsah stejný. Ustanovení dodává,

---

³⁸ Bod 52 Ibid.

³⁹ Bod 54, 55, 57 Ibid.

⁴⁰ Bod 71 Ibid.

⁴¹ FERRARO, Francesca, CARMONA, Jesús, European Parliament Research Service, Fundamental Rights in the European Union – The role of the Charter after the Lisbon Treaty, 2015, ISBN 978-92-823-6749-0.

že Evropská unie může poskytnout ochranu širší. ⁴² Vycházíme-li z tohoto ustanovení, dojdeme k závěru, že, nikoliv však výlučně, Soudní dvůr Evropské unie může do určité míry vycházet z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Samotný Soudní dvůr Evropské unie se při výkladu ustanovení v Listině často odvolává na smysl daných ustanovení, který je obsažen v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod tak, jak ho vykládá Evropský soud pro lidská práva. Význam a smysl ustanovení v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod a jeho výklad Evropským soudem pro lidská práva pak funguje jako základní rozsah daného práva v Listině, přičemž tento rozsah může být dle článku 52 odst. 3 Listiny Soudním dvorem Evropské unie vyložen jako širší.

Takovou myšlenku Soudní dvůr Evropské unie vyslovil například v rozsudku *J. McB. proti L.E.* ze dne 5. října 2010. ⁴³ Zde Soudní dvůr Evropské unie konstatuje, že čl. 7 Listiny koresponduje svým obsahem a smyslem s článkem 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, a proto musí být vykládán ve stejném smyslu a rozsahu tak, jak vykládá Evropský soud pro lidská práva článek 8 odst. 1 Úmluvy.^{44,45} Tento závěr neplatí pouze konkrétně pro daná ustanovení, ale pro všechna korespondující práva. Jinými slovy, že výklad obsahu práv obsažených v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod Evropským soudem pro lidská práva je zásadní pro výklad práv obsažených v Listině Soudním dvorem Evropské unie.⁴⁶ Vztah Listiny a Úmluvy je tak rozeznáván jako zásadní pro výklad základních lidských práv Evropské unie, a právě výklad práv v Úmluvě Evropským soudem pro lidská práva slouží často jako důležitý argument pro rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a takové argumenty jsou i předmětem stanovisek generálních advokátů.⁴⁷

Soudní dvůr Evropské unie v některých případech využívá postupy a kritéria daná Evropským soudem pro lidská práva v rámci výkladu některých dílčích otázek důležitých pro vyřešení rozkolu práva na soukromí a na svobodu projevu. V případě *Buivids*

---

⁴² Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012, článek 52 odst. 3.

⁴³ C-400/10 *J. McB. proti L.E.*, ECLI:EU:C:2010:582.

⁴⁴ Bod 53 *Ibid.*

⁴⁵ To samé připomíná Soudní dvůr Evropské unie například v rozsudku C-256/11 *Murat Dereci a dal. Proti Bundersministerium für Inneres*, ECLI:EU:C:2011:734.

⁴⁶ Bod 35, C-279/09 *DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkové republice Německo*, ECLI:EU:C:2010:811, Bod 41, C-205/15 *Directia Generala Regionala a Finantekir Publice Brasov proti Vasilemu Tomovi a dal.*, ECLI:EU:C:2016:499.

⁴⁷ Bod 59, C-294/16 PPU, *JZ proti Prokuratuře Rejonowe Łódź – Śródmieście*, stanovisko generálního advokáta Manuela Campos Sánchez-Bordony, ECLI:EU:C:2016:574.

například zdůrazňuje, že při výkladu termínu „žurnalistická činnost“ je potřeba brát v potaz kritéria, která stanovil Evropský soud pro lidská práva.⁴⁸

1.2 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů v judikatuře Soudního dvora Evropské unie

Argumentace svobodou projevu je v případě porušení soukromí nebo ochrany osobních údajů častým nástrojem obrany. Logicky jsou tato dvě práva v přirozeném konfliktu, kdy na jedné straně stojí právo svobodně šířit a sbírat informace, na druhé straně právo subjektů osobních údajů chránit své soukromí před veřejným odhalením či šířením. Soudní dvůr Evropské unie se v rámci své soudcovské činnosti musel zabývat i tím, jestli úprava sekundárního práva Evropské unie o ochraně osobních údajů (dále jako: „směrnice o ochraně osobních údajů“)⁴⁹ neodporuje právům obsaženým v článku 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách, tedy právům, která jsou obsažena v článku 11 Listiny, jmenovitě právu na svobodu projevu. Nutno dodat, že v době rozhodování soudu byla Listina pouze ve formě prohlášení z Nice, a nebyla začleněna do primárního práva Evropské unie. Přesto je tento nálezný Soudního dvora Evropské unie signifikantní pro její výklad, a to především vzhledem k článku 52 odst. 3 Listiny.

Ve věci C-101/01 *Bodil Lindqvist* se kromě souladu směrnice o ochraně osobních údajů s právem na svobodu projevu Soudní dvůr Evropské unie zabýval důležitými výkladovými otázkami ve vztahu k uveřejňování osobních dat na webových stránkách. Rozsudek Soudního dvora se týkal uveřejnění článku na svém blogu občankou Švédska, kterýžto obsahoval osobní údaje, včetně například zdravotního stavu spolupracovníků paní Lindqvist v charitativním spolku.⁵⁰ Článek na jejím blogu byl uveřejněn bez souhlasu subjektů osobních údajů, a i přes nápravné opatření (stažení článku) dostala paní Lindqvist pokutu od dohledového orgánu. Když se věc dostala až před Soudní dvůr Evropské unie, paní Lindqvist argumentovala hned několika tvrzeními. Uvedla například, že uveřejnění článku na webu není zpracováním osobních údajů tak, jak ho definovala směrnice o ochraně osobních údajů. Také uvedla, že uveřejnění na internetu není

---

⁴⁸ Bod 66 C-345/17, řízení o předběžné otázce, *Sergejs Buivids za přítomnosti Datu valsts inspekcija*, ECLI:EU:C:2019:122.

⁴⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23. listopadu 1995, str. 31-51.

⁵⁰ C-101/01 *Bodil Lindqvist*, ECLI:EU:C:2003:596.

předáním osobních údajů do třetí země, že se úprava ochrany osobních údajů neaplikuje na nevýdělečnou činnost, a především, že sankce, kterým čelí, narušují její právo na svobodu projevu.

Soudní dvůr Evropské unie na začátku definoval, že akce paní Lindqvist spadá pod pojem zpracování osobních údajů, přičemž její charitativní činnost nespadá pod výjimky působnosti směrnice o ochraně osobních údajů. Celkem překvapivě pro odbornou veřejnost⁵¹ však Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že samotné zařazení údajů na internetovou stránku, která je uložena u hostingového poskytovatele usazeného v tom samém státě, není předáním osobních údajů do třetích zemí, i když k nim mají přístup lidé z celého světa.⁵²

K rozkolu mezi právem na ochranu osobních údajů a právem na svobodu projevu Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že rovnováha mezi těmito dvěma právy musí být vytyčena spíše ve fázi implementace směrnice jednotlivými členskými státy.⁵³ Soudní dvůr Evropské unie navíc uvedl, že rozsah působnosti směrnice na ochranu osobních údajů, tedy samotné právo na ochranu osobních údajů, je velmi široký a tento fakt musí být brán v potaz při interpretaci tohoto práva.⁵⁴ V závěru Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že směrnice na ochranu osobních údajů neobsahuje žádné omezení práva na svobodu projevu *per se*, a není tedy v rozporu s článkem 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách, a dodal, že je právě na zákonodárných sborech a soudech členských států, aby našly rovnováhu mezi oběma právy v jednotlivých případech.⁵⁵

Tento rozsudek Soudního dvora Evropské unie je jasným důkazem toho, že právní rámec Evropské unie nemá v zájmu jednoznačně vyhradit upřednostnění jednoho ze základních lidských práv, na druhou stranu ale Soudní dvůr Evropské unie dává v případě Lindqvist najevo, že ochrana osobních údajů hraje nenahraditelnou roli a svým širokým záběrem dokáže právo na svobodu projevu přenést na druhou kolej. Druhým dechem ovšem dodává, že je vždy nutné posuzovat střet svobody projevu a ochrany soukromí/osobních údajů případ od případu. Toto rozhodnutí stanovilo důležitý precedent, když jasně indikovalo, že ochrana soukromí není omezena počtem dotčených subjektů. Hlavní roli

---

⁵¹ KLOSEK, Jacqueline, European Court Establishes Broad Interpretation of Data Privacy Law, uveřejněno dne 1. března 2004, dostupné na: <https://ccbjournal.com/articles/european-court-establishes-broad-interpretation-data-privacy-law>, cit. dne: 15. 4. 2019.

⁵² Bod 71 C-101/01 *Bodil Lindqvist*, ECLI:EU:C:2003:596.

⁵³ Bod 85 Ibid.

⁵⁴ Bod 88 Ibid.

⁵⁵ Bod 90 Ibid.

tak nehraje, zda dojde k odhalení soukromí jednoho člověka, nebo tisíců lidí, každý má právo bránit se.

Z pohledu internetových gigantů a společností, které ve velkém shromažďují a předávají data, jsou akce paní Lindqvist v podstatě úsměvné (i vzhledem k malému množství odhalených informací), Soudní dvůr Evropské unie ale přesto jasně definoval, že ochrana osobních údajů (soukromí) je předním zájmem Evropské unie. Tento případ v souvislosti s ochranou osobních údajů vyvolal velký ohlas i v Americe. Autoři vyslovovali myšlenky nebezpečnosti takového rozhodnutí vzhledem k zanedbatelnosti odhalených údajů i počtu subjektů. Taktéž se obávali toho, že by každý občan mohl protestovat proti narušení svého soukromí u amerických soudů jiným jediným občanem.⁵⁶

Je zřetelné, že střet práva na ochranu soukromí a práva na svobodu projevu snad nemůže být nikdy naprosto jednoznačně vyřešen *pro futuro*, protože jejich provázání a vzájemná interakce nabývá rozměrů té nejhlubší komplexnosti. Nicméně dalším významným krokem k zodpovězení alespoň některých dílčích otázek je nepochybně⁵⁷ rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. února 2019 ve věci rozhodnutí o předběžné otázce v případě Sergejse Buividse.⁵⁸

Pan Buivids natočil během svého přestupkového správního řízení videozáznam, který zachycoval interiér policejní stanice společně s několika příslušníky policie, a to nejen obrazově, ale zachycoval i jejich rozhovory navzájem. Následně tento videozáznam uveřejnil na stránce www.youtube.com, a tím ho zpřístupnil pro neomezený počet uživatelů. Dohledový orgán v Lotyšsku toto chování zhodnotil jako zásah do práva na soukromí policistů a panu Buividsovi nařídil, aby záznam ze sítě stáhnul, především proto, že policisty na natáčení neupozornil a neposkytl jim ani žádnou informaci *ex post*. Soudní soustava v Lotyšsku zhodnotila, že nelze jednoznačně konstatovat, zdali je přednější právo pana Buividse na svobodu projevu, nebo právo policistů na ochranu soukromí.⁵⁹ Soudy se ale shodly na tom, že na záznamu není takové chování policistů,

---

⁵⁶ GARCIA, Flora J., Bodil Lindqvist: A Swedish Churchgoer's Violation of the European Union's Data Protection Directive Should Be a Warning to U.S. Legislators (2005), *Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal*, Vol. 15, č. 4. str. 1232 a násl.

⁵⁷ ERDOS, David, European data protection and freedom of expression after Buivids: an increasingly significant tension, 21. února 2019, dostupné na: <https://europeanlawblog.eu/2019/02/21/european-data-protection-and-freedom-of-expression-after-buivids-an-increasingly-significant-tension/>, cit. dne: 15. 5. 2019.

⁵⁸ C-345/17, řízení o předběžné otázce, *Sergejs Buivids za přítomnosti Datu valsts inspekcija*, ECLI:EU:C:2019:122.

⁵⁹ Bod 21 Ibid.

jehož uveřejnění by bylo ve veřejném zájmu tak, aby se občané dozvěděli o nezákonném nebo nemorálním postupu policie.⁶⁰ Soud poslední instance tedy položil předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie, především se tázal, spadá-li zachycení veřejných osob pod působnost směrnice o ochraně osobních údajů a zda lze chování pana Buividse považovat za výjimku aplikace ustanovení směrnice o ochraně osobních údajů, naplňují-li definici zpracování osobních údajů pro účely žurnalistky.⁶¹

Soudní dvůr Evropské unie jednoznačně vymežil, že jednání pana Buividse je automatizovaným zpracováním osobních údajů. Zprv, záznam byl nahráván do paměti zařízení a zadruhé, s odkazem Soudního dvora Evropské unie na výše uvedený rozsudek ve věci Lindqvist, byl takový záznam nahrán na internet a zpřístupněn jiným uživatelům. Soudní dvůr Evropské unie navíc rozhodl, že nahrání takového záznamu na veřejně přístupnou síť nemůže spadat do rámce výkonu výlučně osobních či domácích činností (opět s odkazem na rozsudek ve věci Lindqvist, a dále s odkazem na rozsudek Satamedia, který je rozebírán níže), tudíž nemůže spadat pod výjimku neuplatnění ustanovení o ochraně osobních údajů.⁶²

V otázce, zdali je předmětné zpracování osobních údajů zpracováním údajů pro účely žurnalistky, Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že je nutné vykládat pojem „žurnalistika“ široce, vzhledem k zohlednění významu práva na svobodu projevu v demokratické společnosti.⁶³ Zajímavé je, že Soudní dvůr Evropské unie judikoval, že nehraje roli, zdali informaci zveřejní profesionální novinář či na jakém nosiči informací je údaj zveřejněn, dle soudu je totiž nutné přihlídnout k „vývoji a nárůstu množství prostředků komunikace a šíření informací“.⁶⁴ Jinými slovy, že zpracováním údajů pro účely žurnalistiky se rozumí i zveřejnění příspěvku na Facebooku, Twitteru nebo videa na YouTube.

Na druhou stranu se soud ztotožňuje s názorem generální advokátky Eleanor Sharpston v bodě 50 stanoviska⁶⁵, když říká, že ne *každé* uveřejnění informace na internetu lze považovat za činnosti v oblasti žurnalistiky. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku opět zdůrazňuje (stejně jako ve věci Lindqvist), že je nutné, aby toto posouzení provedl soud členského státu, a opět zdůrazňuje, že samotný střet práva na soukromí a práva na

---

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Bod 27 Ibid.

⁶² Bod 42 Ibid.

⁶³ Bod 51 Ibid.

⁶⁴ Bod 57 Ibid.

⁶⁵ C-345/17, *Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston přednesené dne 27. září 2018, ve věci Sergejs Buivids*, ECLI:EU:C:2018:780.

svobodu projevu musí být předně řešen legislativou a soudní činností členských států. Soudní dvůr Evropské unie nicméně dodává, že je třeba zohlednit kritéria, která stanovil v rozsudku ve věci *Satamedia* (který je rozebírán níže), tudíž že se jedná o žurnalistickou činnost, je-li jediným účelem pořízení a zveřejnění záznamu zpřístupnění veřejnosti informace, názoru či myšlenky, a též jestli taková činnost byla provedena v naprosto nezbytném rozsahu.⁶⁶ Soudní dvůr Evropské unie navíc s odkazem na článek 52 odstavec 3 Listiny akcentuje potřebu zohlednit judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a jím daná kritéria pro posuzování střetu práva na soukromí a práva na svobodu projevu, která jsou stanovena v rozsudku *Satamedia v. Finsko*.⁶⁷

Tento případ tedy aplikuje výklad žurnalistické činnosti z předchozí judikatury a definuje, že takovou činnost může provádět jakýkoliv člověk nebo společnost a takovou informaci může uveřejnit na jakémkoliv nosiči. Soudní dvůr Evropské unie *de facto* přesně nestanovil převahu práva na svobodu projevu pana Buividse nebo práva na soukromí policistů, ale nastavil jasná kritéria pro posuzování podobných případů. Dále stanovil, že se zákonná úprava jasně vztahuje na sociální sítě a příspěvky na nich, a zároveň opět zdůraznil, že pro výklad a vyvážení výše uvedených dvou základních práv je především signifikantní díkce národních právních předpisů a posouzení jednotlivých případů národními soudy.

Jak bylo uvedeno výše, Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku Buivids vycházel převážně z rozsudku ve věci *Satamedia*.⁶⁸ V daném případě finská společnost shromažďovala a zpřístupňovala jmenný seznam daňových subjektů včetně daňových osobních údajů na svých webových stránkách v rámci časopisu, který vydávala. Údaje shromažďované a zveřejňované společností byly dříve, tak jako každý rok, zveřejněné a volně přístupné u finančního orgánu Finska. Taktéž společnost nabízela službu zasílání informací prostřednictvím SMS o informacích uveřejněných v daném časopise. Finský dozorový orgán na základě několika stížností subjektů daňových údajů tuto činnost zakázal. Věc se dostala až před finský odvolací soud a ten položil předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie. Jádrem položených předběžných otázek bylo především, zdali je zveřejňování informací, které jsou již veřejně přístupné u státního orgánu,

---

⁶⁶ Bod 63, C-345/17, řízení o předběžné otázce, *Sergejs Buivids za přítomnosti Datu valsts inspekcija*, ECLI:EU:C:2019:122.

⁶⁷ Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 27. června 2017, bod 165.

⁶⁸ C-73/07 *Tietosuojavaltuutettu проти Satakunnan Markkinapörssi Oy, Satamedia Oy*, ECLI:EU:C:2008:727.

zpracováním ve smyslu směrnice o ochraně osobních údajů a zdali výše vymezená činnost může spadat pod výjimku žurnalistické činnosti.⁶⁹

Soudní dvůr Evropské unie bez sebemenší pochybnosti zhodnotil, že výše uvedená činnost spadá pod působnost směrnice o ochraně osobních údajů, a taktéž, že je zpracováním dle této směrnice. K otázce žurnalistické činnosti Soudní dvůr Evropské unie říká, že je především nutné vykládat směrnici a její ustanovení s ohledem na její základní cíle, což Soudní dvůr Evropské unie definuje jako úlohu států zajistit při volném pohybu osobních údajů (v rámci zpracování osobních údajů) ochranu základních práv a svobod fyzických osob, a to především jejich soukromí.⁷⁰ Soudní dvůr Evropské unie ale doplňuje, že takový cíl nelze plnit bez toho, aniž by se taková práva uvedla do souladu právě s právem na svobodu projevu,⁷¹ a ještě dodává, že je především na členských státech, aby zajistily takové mechanismy, které by vyvážily jednotlivá základní práva. V této souvislosti Soudní dvůr Evropské unie zmiňuje především článek 9 směrnice o ochraně osobních údajů, který dává prostor členským státům vyvážit právo na ochranu soukromí a právo na svobodu projevu v oblasti žurnalistiky a uměleckého a literárního projevu.⁷² Nicméně Soudní dvůr Evropské unie zdůrazňuje, že takové výjimky stanovené členskými státy musí být vzhledem k účelu a cíli základního práva na soukromí pouze naprosto nezbytné. Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že činnost vykonávaná v rámci uveřejnění daňových osobních údajů je s největší pravděpodobností v tomto případě skutečně činností žurnalistickou, a svůj závěr odůvodnil argumenty popsány již výše v případě Buivids.^{73,74}

Přístup v tomto rozsudku Soudního dvora Evropské unie jasně dokazuje, že vyvážení střetu dvou základních práv není jednoduchým úkolem. Vždyť sám Soudní dvůr Evropské unie sice říká, že pojmy zabezpečující svobodu projevu v demokratické společnosti (jako například „žurnalistika“) musejí být vykládány široce, tedy ve prospěch

---

⁶⁹ Bod 37 Ibid.

⁷⁰ Bod 52 Ibid.

⁷¹ Bod 54 Ibid.

⁷² Článek 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23. listopadu 1995, str. 31-51.

⁷³ Jedná se především o to, že žurnalistickou činnost může provozovat kdokoliv, ne pouze profesionální novinář, činnost může a nemusí být vázána na výdělečný cíl, nosič, na kterém je uveřejněn osobní údaj, není rozhodující pro určení, jedná-li se o žurnalistickou činnost.

⁷⁴ Odvolací soud Finské republiky nicméně situaci takto nevyhodnotil a došel k závěru, že se nejedná o žurnalistickou činnost, ale že se jedná o nedovolené zpracování osobních údajů vzhledem k velkému obsahu daňových údajů (1,2 milionu daňových subjektů). Příklad se na základě tohoto zhodnocení posléze dostal až k Evropskému soudu pro lidská práva, který došel ke stejnému závěru jako soudy ve Finsku.

svobody projevu, ale na druhou stranu, mají-li tyto činnosti omezit nebo fungovat jako výjimky pro ochranu soukromí a osobních údajů, je třeba takový pojem vykládat a výklad aplikovat pouze v mezích naprosto nezbytných.⁷⁵

Test proporcionality stanovený v rozsudku *Satamedie* Soudní dvůr Evropské unie dále rozšířil v rozsudku *Volker und Markus Schecke GbR*. Byť se nejedná o střet práv zakotvených v člancích 7, 8 a 10 Listiny *per se*, je tento rozsudek velice často citován právě v rozsudcích zabývajících se primárně tímto střetem a tedy s ohledem na jeho význam je důležité ho v systému zkoumané problematiky zmínit. V daném případě brojili příjemci dotace z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova proti zveřejnění jejich osobních údajů na internetových stránkách určených přímo ke zveřejňování příjemců takových prostředků. Zveřejnění příjemců vyžadovala evropské legislativa dle článku 44a nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky.⁷⁶

Právě o výše uvedené ustanovení se jednalo, resp. Soudní dvůr Evropské unie měl za úkol zodpovědět otázku, zda dané ustanovení ob stojí v rámci testu proporcionality a tedy nejedná-li se ze strany evropského normotvůrce o příliš velký zásah do práva na ochranu soukromí, potažmo práva na ochranu osobních údajů. Předně je důležité zmínit, že Soudní dvůr Evropské unie v daném případě vychází výlučně z Listiny, byť ta vstoupila v platnost teprve v roce 2009, přičemž předmětné události se odehrály v roce 2008. Je sice pravdou, že Soudní dvůr Evropské unie již od roku 2000 odkazoval na Chartu základních práv EU, jakožto lidskoprávní katalog Evropské unie s charakterem soft law, nicméně v tomto případě Soudní dvůr Evropské unie vychází již z nyní platné Listiny, i když v době uvedených událostí platná nebyla, přičemž odkazy na ní tvoří část výlučné argumentace Soudního dvora Evropské unie.⁷⁷

Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku nejdříve stanovil, že dané uveřejnění údajů o příjemcích je zásahem do článku 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie, tedy zásahem do práva na soukromí a ochranu osobních údajů. Tento závěr podpírá tím, že

---

⁷⁵ Bod 56, C-73/07 *Tietosuoja-valtuutettu proti Satakunnan Markkinapörssi Oy, Satamedie Oy*, ECLI:EU:C:2008:727.

⁷⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky, Úř. věst. L 209, 11. 8. 2005, s. 1, čl. 44a.

⁷⁷ LIND, Anna-Sara, STRAND, Magnus, A New Proportionality Test for Fundamental Rights? The Joined Cases C-92/09 a C-93/09 *Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmunt Eifert (C-93/09) v. Land Hessen*, Swedish Institute for European Policy Studies, European Policy Analysis, 2011, str. 4.

údaje o příjemcích musí být přístupné všem a částka, která je vyplácena v dotacích představuje často valnou část celkových příjmů daného příjemce.⁷⁸ Krom toho Soudní dvůr Evropské unie konstatuje, že zpracování osobních údajů příjemců není založeno na jejich souhlasu, protože tento souhlas není předmětným nařízením o financování společné zemědělské politiky předpokládán. Proto je třeba prověřit, zda je zásah do základního práva dostatečně odůvodněn.⁷⁹

Soudní dvůr Evropské unie k této problematice uvádí, že zásah je stanovený zákonem, zároveň sleduje cíl obecného zájmu uznávaného Evropské unií, kterým je v daném případě transparentnost. Transparentnost dle rozsudku napomáhá nejen k účinné kontrole nakládání s veřejnými prostředky ze strany veřejnosti, ale též přispívá k veřejné debatě. Lze tedy říci, že přeci jen se zde setkáváme přinejmenším přeneseně s právem na přístup k informacím. Otázkou tedy je, zda dané uveřejňování osobních údajů příjemců je přiměřené legitimnímu sledovanému cíli, jinými slovy, zda nepřekračuje meze toho, co je nezbytné (nezbytně nutné) k dosažení daného cíle.⁸⁰ Daný pojem „nezbytné“ pak Soudní dvůr Evropské unie právě v návaznosti na rozsudek ve věci *Satamedie* vykládá ve smyslu „naprosto nezbytné“.⁸¹

V tomto smyslu Soudní dvůr Evropské unie dochází k závěru, že evropský normotvůrce dostatečně nezvážil míru zásahu do základního práva na ochranu soukromí a ochranu osobních údajů, když nezvážil dobu, po kterou příjemci podporu dostávali, frekvenci, typ ani její výši.⁸² Jinými slovy Rada ani Komise nezvážily omezené zveřejnění údajů v takové míře, aby dostatečně naplňovalo cíl transparentnosti, a tedy dostatečně vypovídalo a informovalo o hospodaření s evropskými prostředky, a zároveň chránilo soukromí příjemců. Soudní dvůr Evropské unie dodává, že daného cíle lze totiž dosáhnout i s omezeným jmenováním příjemců spojené s případným dodatečným vysvětlováním ze strany uveřejňující instituce o daných vyplacených podporách.⁸³ Soudní dvůr Evropské unie tedy uzavírá, že článek 44a nařízení o financování společné zemědělské politiky je

---

⁷⁸ Spojené věci C-92/09 a C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR, Hartmut Eifert proti Land Hessen, za přítomnosti Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung*, ECLI:EU:C:2010:662, bod 57-58.

⁷⁹ Bod 64 Ibid.

⁸⁰ Body 72 a 74-75 Ibid.

⁸¹ Bod 77 Ibid.

⁸² Bod 81 Ibid.

⁸³ Bod 83 Ibid.

v rozsahu údajů zveřejňovaných o fyzických osobách jakožto příjemcích podpor neplatný.⁸⁴

Význam tohoto rozsudku tkví právě v rozšíření pojmu „naprosté nezbytnosti“ použitého v rozsudku ve věci *Satamedie*. Již při tvorbě legislativy, která má zasáhnout do základního práva subjektů na ochranu soukromí a ochranu osobních údajů je třeba stanovit takové meze a možná konkrétní omezení, která ve své celistvosti naplňují obsah „naprosté nezbytnosti“ tak, aby naplnění legitimních cílů nezasahovalo do těchto základních práv nepřiměřeně.

Jak vidno, Soudní dvůr Evropské unie vykládá střet článků 7, 8 a článku 10 Listiny striktně dle smyslu a cíle právní úpravy sekundárního práva Evropské unie. Zároveň zdůrazňuje důležitou roli jednotlivých členských států při stanovení hranic jednotlivých práv a určení jejich vyvážení. Výše uvedené rozsudky jsou důležité i pro aplikaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen jako GDPR) v rámci střetu práv v nařízeních obsažených a svobody projevu. Rozhodnutí v případech *Linqvist*, *Buivids* i *Satamedie* sledují jasně dva cíle výkladu práva Evropské unie. Svobodu projevu a pojmy s ní spojené je nutné vykládat široce, svoboda projevu není omezená ochranou soukromí a osobních údajů *per se*. Na druhou stranu nelze nabourat ochranu soukromí a osobních údajů právem na svobodu projevu, aniž by byla posouzena naprostá nezbytnost takového zásahu, přičemž naprostá nezbytnost zásahu je i hlediskem, kterým se musí řídit samotný zákonodárce, ať už evropský nebo členského státu, jak bylo stanoveno ve *Volker und Markus Schecke GbR*.

Jak stanovil Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku *Buivids*, kruciálními pro výklad a posouzení práva na soukromí a práva na svobodu projevu jsou kritéria stanovená rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva v rozsudku *Satakunnan Markkinapörssö oy and Stamedie oy v. Finland*, která byla následně dále přiblížena v rozsudku ve věci *Volker und Markus Schecke GbR*.

---

⁸⁴ Bod 89 *ibid.*

1.3 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva

Jak bude demonstrováno níže, Evropský soud pro lidská práva se zabýval tou samou otázkou ve věci *Satamedie*, jako již dříve Soudní dvůr Evropské unie. Svoji argumentaci ale založil především na svobodě slova médií jako takových, a nakonec také došel k jinému závěru než Soudní dvůr Evropské unie. Rozhodnutí ve věci *Satamedie* stanovilo velice důležitý precedent pro budoucí posuzování rozkolu mezi právem na ochranu soukromí a osobních údajů a právem na svobodu slova a právem na přístup k informacím, a to především stanovením jasných pravidel, dle kterých vyvažování jednotlivých práv má posuzovat. Rozhodnutí ve věci *Satamedie* bylo ale do značné míry, stejně jako mnoho dalších rozhodnutí s předmětem sporu článků 8 a 10, ovlivněno jedním z nejvýznamnějších rozhodnutí v rámci této problematiky, a to ve věci *Axel Springer* proti Německu.

Axel Springer AG je společnost vlastníci celostátní tisk s názvem *Bild* vydávaný v Německu. Tato společnost vydala jako první zprávu obsahující informace o zatčení slavného německého herce za držení drog. Tuto informaci dále převzala další média a s odkazem na informace uveřejněné v *Bildu* se jala je dále rozšiřovat. *Axel Springer AG* byl dotčeným hercem žalován pro zásah do práva na soukromí, přičemž petitem bylo zdržení se dalšího šíření těchto informací nebo vydávání podobných článků o jeho osobě. Německé soudy daly žalobci za pravdu a společnosti *Axel Springer AG* uložily pokutu a zakázaly další šíření či zveřejňování obdobných informací o daném herci.⁸⁵ Po domácím neúspěchu podala v roce 2008 společnost *Axel Springer AG* stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva s odůvodněním zásahu do práv zaručených článkem 10 Úmluvy o ochraně lidských práv, tedy práva na svobodu slova.

Vzhledem k tomu, že mezi stranami sporu nepanovalo pochyb, že daný zásah do práva na svobodu slova je na základě zákonného podkladu v podobě německého občanského zákoníku, a že takový zásah sleduje legitimní cíl v podobě ochrany osobnosti a soukromí, zabývá se Evropský soud pro lidská práva především otázkou, zda je takový zásah v demokratické společnosti nezbytný.⁸⁶

---

⁸⁵ Evropský soud pro lidská práva, *Axel Springer AG v. Germany*, stížnost č. 39954/08, 7. února 2012, body 1-46.

⁸⁶ Body 76-77 *Ibid.*

Evropský soud pro začátek stanovuje, že svoboda slova je absolutně nezbytným fundamentálním právem pro fungování demokratické společnosti a musí být vykládána velmi široce. Zároveň ale není neomezená, přičemž možná omezení svobody slova musí být vykládána restriktivně a dostatečně přesvědčivě.⁸⁷ Média pak Evropský soud pro lidská práva vnímá jako entitu, která má dokonce povinnost informovat společnost a přispívat do veřejné debaty co nejvíce svobodně a tímto tak naplňovat právo veřejnosti na informace.⁸⁸ Tyto závěry jsou velice často citovány v dalších rozhodnutích s obdobným meritem věci a Evropský soud pro lidská práva tím stanovuje silný precedent pro posuzování rovnováhy mezi právem na soukromí a právem na svobodu slova.

Jedním z důvodů pro omezení svobody slova je výkon práva na soukromí obsažený v článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv, v němž je zahrnuto i právo na ochranu osobní reputace (která měla být v předmětném případě narušena).⁸⁹ Nicméně takový zásah do osobní reputace musí dle Evropského soudu pro lidská práva dosáhnout určité míry závažnosti a nadto se nelze dovolávat ochrany práv uvedených v článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv, pokud je taková ztráta reputace předvídatelným následkem spáchání trestného činu.⁹⁰

V následujících bodech Evropský soud pro lidská práva vytváří na základě dřívějších rozhodnutí kritéria pro posouzení střetu práva na svobodu slova a práva na ochranu soukromí, přičemž tato kritéria se stala stavebním kamenem pro test proporcionality uvedený ve věci *Satamedie*, který je podrobněji rozebrán níže.

Základním hlediskem dle Evropského soudu pro lidská práva je, zda uveřejněná informace přispěla k společenské debatě veřejného zájmu.⁹¹ Dále zda je dotčená osoba veřejně známá, přičemž v každém případě je třeba sledovat, zda se uveřejněná informace dotýká výlučně soukromého života nebo do určité míry může přispět k debatě v demokratické společnosti. Zásah do soukromého života veřejně známých osob nelze obhájit, pokud, jak konstatuje rozhodnutí, se jedná o informaci mající charakter uspokojení zvědavosti, veřejnosti spíše než aby taková informace přispívala do veřejné diskuse.⁹²

---

⁸⁷ Bod 78 Ibid.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Body 82-83 Ibid.

⁹⁰ Bod 83 Ibid.

⁹¹ Bod 90 Ibid.

⁹² Bod 91 ibid.

Následně Evropský soud pro lidská práva uvádí, že je pro hodnocení důležité předchozí chování dotčené osoby, způsob získání informace a její pravdivost, obsah, forma uveřejnění a dopady uveřejnění informace a jako poslední faktor je uveden rozsah sankcí uložených za takové uveřejnění.⁹³

Dle daných kritérií Evropský soud pro lidská práva především zhodnotil, že osoba, jejíž soukromí bylo dotčeno, je veřejnou osobností, protože je známým hercem, který vystupuje v populárním německém seriálu, a proto má veřejnost obecně právo na informace o trestním řízení proti dané osobě.⁹⁴ Zároveň tím, že byl slavným hercem, dával rozhovory do médií a veřejně vystupoval, tedy mohl legitimně očekávat, že jeho osobní život nebude natolik chráněn.⁹⁵

V rámci získání uveřejněné informace Evropský soud pro lidská práva konstatuje, že samotná informace byla potvrzena mluvčím kanceláře státního zástupce, když byl osobně dotázán jedním z reportérů deníku Bild. Krom samotného důvodu zatčení bylo potvrzeno i jméno dotčené osoby, a tedy reportér mohl dle Evropského soudu pro lidská práva nabýt dojmu, že není třeba identitu dotčené osoby držet v utajení.⁹⁶

Co do obsahu, Evropský soud pro lidská práva stanovil, že se vlastně články nedotýkaly přímo osobního života dotčené osoby, když první z předmětných článků informoval o zatčení a kvalifikaci činu, a druhý článek informoval o uloženém trestu. Jinými slovy Evropský soud pro lidská práva stanovil, že se nejednalo o informace přímo se dotýkající soukromí, ale o informace týkající se trestního řízení.⁹⁷

Tento závěr přijímá autor této rigorózní práce s jistými rozpaky, především z toho důvodu, že závěr Evropského soudu pro lidská práva může *ad absurdum* být vykládán v tom smyslu, že soudní proces a soukromí dotčené osoby jsou přísně oddělené a nelze na tyto dva jevy nazírat provázaně. Navíc Evropský soud pro lidská práva více nepřihlédl k formě zpracování daných informací, byť pravdivých. Bild je bulvární magazín, který celou zprávu prezentoval šokujícím způsobem tak, aby nalákal zájem čtenářů. Evropský

---

⁹³ Body 92 – 95 Ibid.

⁹⁴ Bod 100 Ibid.

⁹⁵ Bod 101 Ibid.

⁹⁶ Body 102-107 Ibid.

⁹⁷ Bod 108 Ibid.

soud pro lidská práva pouze konstatoval, že samotný fakt, že titulky zprávy byl vytvořen tak, aby zachytil pozornost čtenáře, nelze považovat za problém.⁹⁸

Závěrem tedy bylo rozhodnuto, že německé soudy svým rozhodnutím porušily článek 10 Úmluvy o ochraně lidských práv stěžovatele a zásah do svobody slova nebyl odůvodněný.⁹⁹

V tomto rozsudku jsou sice jasně stanovená kritéria pro posouzení střetu práva na ochranu soukromí a práva na svobodu slova, ale jejich posuzování a případná aplikace zůstala po vynesení rozhodnutí nejasná. Rozliční autoři například kritizují nedostatečné vyjasnění pojmu „veřejný zájem“, jež je jedním z hlavních kritérií při posuzování výše uvedených základních práv.¹⁰⁰ Sice je v rozhodnutí stanoveno, že uveřejněná informace byla ve veřejném zájmu, jelikož se jednalo o fakta týkající se soudního řízení, na druhou stranu Evropský soud pro lidská práva dodává, že tento veřejný zájem se může lišit dle stádia daného řízení, známosti dotčené osoby nebo jen na základě okolností případu a navíc je vždy při zveřejnění takových informací dbát na presumpci nevin¹⁰¹. Jinými slovy se dozvídáme, že informace o trestním řízení nebo průběhu soudního řízení mohou a nemusí být ve veřejném zájmu, což vrhá jen další stín nejistoty na publikační činnost médií, přičemž někteří autoři tuto nejistotu dokonce spojují s možnou další zdrženlivostí médií v uveřejňování podobných informací.¹⁰²

Výše uvedená kritéria byla dále podrobněji upravena a zpřesněna v rozhodnutí ve věci *Satamedie*.

Evropský soud pro lidská práva vynesl rozsudek 21. července 2015, který byl později potvrzen Velkým senátem Evropského soudu pro lidská práva dne 27. června 2017, ve věci *Satamedie*, a to v rámci stejné skutkové podstaty, kterou se zabýval Soudní dvůr Evropské unie ve své odpovědi na předběžnou otázku. Stěžovatelé přednesli věc před Evropským soudem pro lidská práva proto, že finské soudy nakonec došly k závěru, že jejich činnost se zveřejňováním daňových osobních údajů musí být ukončena. Stěžovatelé tedy

---

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Bod 110 Ibid.

¹⁰⁰ MANZA, Kahtryn, Meaningful Journalism or „Infotainment“? The Failure to Define the Public Interest in *Axel Springer AG v. Germany*, *Boston College International and Comparative Law Review*, vol. 36, 18. 2.

¹⁰¹ Bod 96 Ibid.

¹⁰² MANZA, Kahtryn, Meaningful Journalism or „Infotainment“? The Failure to Define the Public Interest in *Axel Springer AG v. Germany*, *Boston College International and Comparative Law Review*, vol. 36, 18. 2. 2014, str.71-75.

před Evropským soudem pro lidská práva argumentují především tím, že bylo porušeno jejich právo vyvěrající z článku 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dále argumentovali tím (a tato tvrzení jsou soudem považována za dříve prokázaná), že data jimi uveřejňovaná jsou již jednou uveřejněna finským veřejným orgánem, a krom toho ostatní média tato data uveřejňují, byť třeba v jiné podobě a jiném počtu, taktéž.¹⁰³ Evropský soud pro lidská práva hned zkraje rozsudku připouští, že zásahem finských autorit došlo k průlomem práva garantovaného v článku 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod,¹⁰⁴ a vytyčuje tedy merit otázky a to, zda tento zásah byl oprávněný a sledoval legitimní cíl a jestli byl nutný v demokratické společnosti.

Oprávněnost zásahu Evropský soud pro lidská práva posuzoval z pohledu souladu národní legislativy s článkem 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, který dává možnost státům omezit právo na svobodu projevu v zájmu ochrany pověsti nebo práv jiných takovým způsobem, který je nezbytný v demokratické společnosti.¹⁰⁵ Evropský soud pro lidská práva dospěl k závěru, že zásah do svobody projevu tím, že finské úřady předmětné společnosti zakázaly vydávat jmenné seznamy s daňovými osobními údaji, je možný dle finského zákona o osobních údajích a že toto omezení svobody projevu je v souladu s článkem 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, jelikož cílem omezení je chránit soukromí lidí, tedy je tento cíl legitimní.¹⁰⁶ Evropskému soudu pro lidská práva tedy zbývalo zodpovědět otázku, zdali je toto omezení výkonu práva na svobodu projevu nutné z pohledu důležité role, kterou právo na svobodu projevu má v demokratické společnosti.

Evropský soud pro lidská práva zdůrazňuje, že právo na svobodu projevu skutečně tvoří základ pro demokratickou společnost a že je nutné článek 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vykládat restriktivně a jakékoliv omezení svobody projevu musí být odůvodnitelné, proporcionální vzhledem ke sledovanému cíli a sledovaný cíl musí být relevantní.¹⁰⁷ Evropský soud pro lidská práva v rozsudku uvádí, že je jeho rolí dohlížet na soulad legislativy na národní úrovni s těmito požadavky, a právě

---

¹⁰³ Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015, bod 41.

¹⁰⁴ Bod 53 Ibid.

¹⁰⁵ Evropská úmluva o ochraně lidských práv ve znění Protokolů č. 11 a 14 s Protokoly č. 1,4,6,7,12,13 a 16.

¹⁰⁶ Bod 55 Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015.

¹⁰⁷ Bod 56, 59 Ibid.

pro tento případ Evropský soud pro lidská práva svou soudcovskou činností stanovil určitá kritéria, která je v případě střetu práv v člancích 8 a 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod třeba použít pro určení správnosti a účelnosti jejich vyvážení a která vychází především z výše uvedeného rozsudku ve věci Axel Springer AG. Kritéria, která Evropský soud pro lidská práva především posuzuje v rámci odůvodnění zásahu jednoho práva do druhého, jsou následující: jedná-li se o (i) příspěvek do společenské debaty ve veřejném zájmu, (ii) předchozí jednání dotčené osoby, (iii) jak moc se jedná o veřejně známou osobnost a co je předmětem zveřejněné informace, (iv) způsob, jakým byla informace získána a její pravdivost/okolnosti, během nichž byla pořízena fotografie, (v) obsah, forma a důsledky uveřejnění a (vi) závažnost (tvrdość) uložené sankce.¹⁰⁸ Evropský soud pro lidská práva vzal v potaz výše uvedená kritéria a současně přihlédl k rozhodnutí ve věci finského správního soudu. Ten na základě zodpovězení předběžné otázky Soudním dvorem Evropské unie zhodnotil, že činnost společností nemůže být považována za „činnost v rámci žurnalistiky“, a to především proto, že daňové osobní údaje byly uveřejněny o 1,2 milionech subjektů osobních údajů, a v takovém případě se nemůže jednat o činnost žurnalistickou, jelikož se společnosti dopustily zpracování osobních údajů, ke kterému nebyly oprávněny, a tedy se na ně nemůže vztahovat výjimka pro činnost žurnalistickou.¹⁰⁹ Soud navíc dovodil, že nevidí veřejný zájem v uveřejnění tak velkého objemu dat, jako tomu bylo v tomto případě.¹¹⁰

Tento rozsudek Evropského soudu pro lidská práva zvedl spoustu otázek a odbornou veřejností nebyl přijat bez rozpaků.¹¹¹ Jejich kritiku a argumenty proti rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva v podstatě vystihuje dissent soudkyně Nony Tsotsorii. Ta ve svém disentu odkazuje na to, že svoboda projevu je základem demokracie a článek 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se musí vykládat v tom smyslu, že i veřejnost má právo tyto informace získávat. Navíc zdůrazňuje, že informace zpracované do uživatelsky pohodlné podoby společnostmi v daném případě byly již uveřejněny. Soudkyně Tsotsoria v disentu správně píše, že rozhodnutí většiny bylo

---

¹⁰⁸ Tato kritéria vycházejí především z dřívějších rozsudků Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Von Hannover v. Germany* a ve věci *Axel Springer AG v. Germany*.

¹⁰⁹ Bod 71 Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015.

¹¹⁰ Bod 70 Ibid.

¹¹¹ VOORFOOG, Dirk, Univeristy of Ghent, ECtHR accepts strict application of data protection law and narrow onterpretation of journalistic activity in Finland, Strasbourg observers, 12. srpna 2015, doostupné na: <https://strasbourghobservers.com/2015/08/12/ecthr-accepts-strict-application-of-data-protection-law-and-narrow-interpretation-of-journalistic-activity-in-finland/>, cit. dne: 20. 4. 2019.

založeno především na množství zpracovaných dat, a k tomu dodává, že nemůže souhlasit se závěrem většiny, že zásah do svobody projevu byl v tomto smyslu přiměřený a sledoval legitimní cíl.¹¹² Soudkyně navíc dodává, že nynější rozsudek nesleduje dřívější judikaturu Evropského soudu pro lidská práva např. v případech *Observer a Guardian v. Velká Británie* nebo *Fressoz a Roire v. Francie* (tyto případy budou pro úplnost shrnuty níže). Tsotsoria dále dodává, že omezení publikování veřejně dostupných informací může být vykládáno jako jedna z forem cenzury, a jako takové je nepřipustné v demokratické společnosti. Soudkyně se obává, že omezením svobody projevu vůči tisku může dojít k výkladovým problémům do budoucna, kdy *ad absurdum* může dojít k situaci, kdy žádný tisk nebude moci publikovat data ve velkém objemu nebo nebude moci vydávat data již jednou uveřejněná.

Nutno dodat, že se případ dostal až před Velký senát, který ale 27. června 2017 vydal potvrzující rozsudek k dřívějšímu rozhodnutí. Zajímavé je, že jedním z tvrzení Velkého senátu bylo, že většina případů v rámci vyvážení práva na svobodu projevu a práva na ochranu soukromí/osobních údajů se vztahovala k ochraně soukromí, a nikoliv k zásahu do práva na svobodu projevu.¹¹³ Velký senát k argumentaci dodává, že sice může být veřejný zájem na přístupu k daňovým údajům tak, jak to zajišťuje finský stát, ale automaticky to neznamená, že existuje i veřejný zájem na šíření a masové publikaci takových informací bez analytického podtextu.¹¹⁴ Velký senát také vysvětluje, proč ze strany společností nemohlo jít pouze o žurnalistický záměr. Šíření takových dat dle Velkého senátu umožňuje „zvědavým členům společnosti“, aby kategorizovali jmenované subjekty daňových údajů dle jejich ekonomického statutu, a tím přispívá k chuti po informacích o soukromých životech ostatních, senzacechtivosti, a dokonce prý k voyeurismu.¹¹⁵ Dle Velkého senátu je opět velkým problémem objem zpřístupněných daňových údajů, tedy že společnosti nepublikovaly informace pouze o zvláštních kategoriích lidí s vysokým příjmem nebo o lidech, kteří jsou veřejně známí tak, jak to činila ostatní média.

Soudkyně Tsotsorie ve svém disentu argumentuje především dvěma rozsudky, které jsou blíže rozebrány dále v textu. Tyto se na první pohled mohou zdát jako velmi podobné

---

¹¹² Bod 3,4 a 5 Disentující názor soudkyně Tsotsoria, Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015.

¹¹³ Bod 132, Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 27. června 2017.

¹¹⁴ Bod 175 Ibid.

¹¹⁵ Bod 176, 177 Ibid.

případu Satamedia, nicméně při podrobnější analýze lze dojít k závěru, že jejich aplikace v případě Satamedia není příliš vhodná.

V případě rozhodnutém již v roce 1991 se Evropský soud pro lidská práva zabýval předběžným opatřením soudu zakazujícím publikování veřejně dostupných informací. Bývalý příslušník britské tajné služby Peter Wright napsal po svém odchodu do důchodu memoáry nazvané *Spycatcher*. V této knize popisoval fungování MI5 ve velmi podrobných detailech a *inter alia* informoval o údajných nelegálních praktikách, kterých se MI5 měla dopustit. Jelikož byl Wright občanem Austrálie, měla kniha vyjít právě tam. Vydání knihy se snažily zabránit britské úřady s odůvodněním, že materiály obsahovaly údajná nařčení příslušníků MI5, a narušují tedy britskou bezpečnost.

Mezi tím, co v Austrálii probíhalo soudní řízení, v Británii některé noviny začaly publikovat informace o dané knize. Nejvyšší státní zástupce Velké Británie se domohl toho, že britské soudy vydaly předběžná opatření, která měla zabránit novinám v psaní o této knize.¹¹⁶ Mezi tím ale vyšla kniha v USA a několik výtisků se dostalo i do Velké Británie.

Navíc si ji lidé ve Velké Británii mohli pořídit objednáním z USA. Odvolací soud Velké Británie zrušil původní předběžné opatření a vzhledem k této skutečnosti vydaly noviny *The Sunday Times* druhou část již dříve zveřejněného textu z knihy *Spycatcher*. Na základě tohoto úkonu ovšem nejvyšší státní zástupce Velké Británie opět požádal o vydání předběžného opatření a takové bylo vydáno s odůvodněním soudu, že předešlá forma musela být zrušena, jelikož nevyhovovala současným poměrům, ale že je stále v zájmu státu zabránit jakýmkoliv publikacím textů o knize v médiích.¹¹⁷ Věc se dostala až před Evropský soud pro lidská práva, který rozhodl, že předběžné opatření po vydání knihy v USA a jiných textech v jiných médiích podhalujících informace z knihy, porušovalo práva uvedená v článku 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a tím je v demokratické společnosti nepřijatelné. Evropský soud pro lidská práva především konstatoval, že není vhodné zakazovat novinám publikovat veřejně dostupné informace, které navíc naplňují legitimní zájem veřejnosti.¹¹⁸

---

¹¹⁶ Bod 15 Evropský soud pro lidská práva, *The Observer and Guardian v. The United Kingdom*, 51/1990/242/313, 24. října 1991.

¹¹⁷ Bod 34 Ibid.

¹¹⁸ Bod 69 Ibid.

V jiném případě se Evropský soud pro lidská práva musel zabývat přímo uveřejněním daňových osobních údajů vrcholného manažera francouzské společnosti Peugeot. Na počátku 90. let 20. století dva francouzští novináři otiskli v novinách daňová přiznání Jacquesa Calveta, v té době vrcholného manažera společnosti Peugeot, která dokazovala, že si v předešlých letech (během industriální deprese) zvedl svoji mzdu o 46 %.

Calvet se bránil u domovských soudů s tvrzením, že byla poškozena jeho reputace a právo na soukromí informace, navíc proti novinářům probíhalo trestní řízení, protože bylo podezření, že daňové dokumenty získali ilegálně. Vše vyústilo v rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, který se zabýval otázkou, zdali domácí soudy neporušily článek 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.¹¹⁹ Novináři především tvrdili, že uveřejněním článku o příjmech pana Calveta přispěli k veřejné diskusi o tématu, které hýbalo v té době společností, a to vzhledem k tomu, jak velkou společnost Calvet řídil.

Navíc tvrdili, že neporušili tímto uveřejněním jeho soukromí, a to především proto, že je osobou veřejně vystupující a zastupující veřejnou funkci. Velký senát se s těmito argumenty ztotožnil.¹²⁰ Navíc dodává, že zveřejněné dokumenty byly novinářům poslány anonymně, tedy že oni neměli povinnost mlčenlivosti, protože ta se vztahuje pouze na úředníky, kteří takové informace zpracovávají. Taktéž Velký senát dodává, že dle francouzského práva byla možnost si takové daňové informace vyžádat, a byly tedy *de facto* veřejně dostupné. To, že novináři otiskli i dokumenty (které *stricto sensu* požívají ochranu důvěrnosti), které obsahují danou informaci, by nemělo být důvodem k omezení jejich práva na svobodu projevu. Velký senát zde uvádí (stejně jako v předcházejícím případě *Observer a Guardian v. Spojené Království*), že nejen že má tisk právo uveřejňovat informace, jež jsou ve veřejném zájmu, ale veřejnost má právo tyto informace získávat. Pro výše uvedené argumenty Velký senát zhodnotil, že právo novinářů na svobodu projevu bylo porušeno.¹²¹

Braním v potaz výše uvedených rozsudků se skutečně může zdát, že Evropský soud pro lidská práva narušil koherenci svých předchozích rozsudků. Při bližším náhledu ale zjistíme, že oba dva případy se týkají konkrétních osob nebo konkrétní informace. V případě *Satamedia* jde o zpracování 1,2 milionu daňových informací z větší části obyčejných lidí. Je pravdou, že každý občan Finska si může ve veřejných daňových

---

¹¹⁹ Evropský soud pro lidská práva, *Fressoz a Roire v. Francie*, stížnost č. 29183/95, 21. ledna 1999.

¹²⁰ Bod 46 *Ibid.*

¹²¹ Bod 56 *Ibid.*

přiznáních dohledat právě to, které ho zajímá, jsou-li ale uveřejněna do jmenného seznamu a servírována každému odběrateli předmětného magazínu, popírá tato činnost samotný smysl transparence předpokládaný finskou vládou a nahrazuje ho prostou kategorizací a labelováním vlastních občanů. Proto se domnívám, že Evropský soud pro lidská práva rozhodl správně ve prospěch článku 8.

Evropský soud pro lidská práva při střetu ochrany soukromí a osobních údajů vychází především z otázky, je-li takové uveřejnění důležité pro společnost, tedy sleduje-li legitimní cíl otevření debaty nebo příspěvku do ní, a je tedy celospolečenským zájmem. V případě *Satamedie* Soudní dvůr Evropské unie jasně rozlišuje zájem společnosti na uveřejnění určité informace a využití tohoto zájmu k vyvolání jiných lidských pudů nebo lépe řečeno využití argumentace zájmem společnosti, když ve skutečnosti dané zveřejnění informace vystavuje společnost spíše nezdravé pídivosti a senzacechtivosti.

O tom, že právo na ochranu soukromí a osobních údajů, případně přímo právo být zapomenut není absolutní, svědčí i nedávné rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *M. L. a W. W. v. Německo*. Toto rozhodnutí je velice významné i pro samotné právo být zapomenut. Je dobré podotknout, že samotná tisková zpráva Evropského soudu pro lidská práva byla nadepsána takto: „Právo veřejnosti na přístup k archivní materiálům online má přednost před právem být zapomenut trestně odsouzených osob.“¹²²

M. L. a W. W. byli v roce 1993 odsouzeni k doživotnímu trestu odnětí svobody za vraždu velice populárního německého herce na základě nepřímých důkazů. Jejich případ byl velice medializovaný a zblízka sledovaný německou veřejností. Byť se několikrát pokusili případ znovu otevřít, všechny jejich snahy byly soudními články odmítnuty. V roce 2007 (druhý z odsouzených v roce 2008) byli podmíněně propuštěni na svobodu.¹²³

V roce 2000, ve výročí dne vraždy slavného herce, vydala rozhlasová stanice zprávu informující o skutku, v níž byla uvedena jména odsouzených, přičemž tato zpráva byla později uveřejněna na internetových stránkách dané rádiové stanice.¹²⁴ *M. L. a W. W.* se

---

¹²² Tisková zpráva Evropského soudu pro lidská práva, ECHR 237 (2018), *The public's right to access archived material online took precedence over the right of convicted persons to be forgotten*, ze dne 28. 6. 2018, dostupné na http://www.concernedhistorians.org/content_files/file/LE/587.pdf.

¹²³ Evropský soud pro lidská práva, *M. L. and W. W. v. Germany*, stížnost č. 60798/10 a 65599/10, 28. června 2018, body 7-9.

¹²⁴ Body 10-11 *Ibid.*

od roku 2007 soudní cestou snažili o anonymizaci osobních údajů po rádiové stanici, přičemž navazující soudní spor vyústil až před ústavním soudem, který jejich stížnost odmítl. Stěžovatelé tedy podali stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva pro porušení článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Jak je patrné, a tím se i Evropský soud pro lidská práva zabýval, celý spor stojí na střetu práv na ochranu soukromí a ochrany osobních údajů a práv na svobodu slova a přístup k informacím.¹²⁵ Evropský soud pro lidská práva připomíná důležitou roli médií v demokracii a *inter alia* důležitou roli při informování společnosti. S tím je spojené i právo veřejnosti tyto informace přijímat.¹²⁶ Zároveň Evropský soud pro lidská práva zdůrazňuje archivační roli médií. Jinými slovy uchování dřívějšího obsahu událostí a jejich zpřístupnění veřejnosti, což má v důsledku velký dopad na vzdělávání a historický výzkum.¹²⁷ Právo na soukromí a právo na ochranu osobních údajů musí být tedy poměřovány dle kritérií, která Evropský soud pro lidská práva stanovil ve svém rozhodnutí ve věci Axell Springer AG a dále rozvedl v rozsudku ve věci Satamedie, a to konkrétně: „příspěvek do společenské debaty ve veřejném zájmu, předchozí jednání dotčené osoby, jak moc se jedná o veřejně známou osobnost a co je předmětem zveřejněné informace, způsob, jakým byla informace získána a její pravdivost/okolnosti, během nichž byla pořízena fotografie, obsah, forma a důsledky uveřejnění.“¹²⁸

Před samotnou aplikací těchto kritérií se Evropský soud pro lidská práva zabývá odpovědností, respektive mírou zásahu do práva na soukromí a ochranu osobních údajů původní entitou, která zveřejnila předmětné informace a provozovatelem internetového vyhledávače. V rozhodnutí je zmíněno, že žádost o odstranění osobních údajů může být posouzena jinak z pohledu původce informace, a vyhledávače v tom smyslu, že její vyhovění se v každém takovém případě zakládá na jiných kritériích. V případě původce informace se jedná především o svobodu slova jako takovou, v případě provozovatele vyhledávače jde o přístup k informacím a jejich uspořádání.¹²⁹ Evropský soud pro lidská práva tak blíže vykládá rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci Google v. Spain, což je velice zajímavé.

---

¹²⁵ Bod 89 Ibid.

¹²⁶ Ibid.

¹²⁷ Bod 90 Ibid.

¹²⁸ Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 27. června 2017, bod 165.

¹²⁹ Evropský soud pro lidská práva, *M. L. and W. W. v. Germany*, stížnost č. 60798/10 a 65599/10, 28. června 2018, bod 97.

Evropský soud pro lidská práva při aplikaci výše uvedených kritérií počíná s hodnocením přispění uveřejněných informací ke společné debatě ve veřejném zájmu. V této věci nepřekvapivě dochází k závěru, že publikace informací včetně osobních údajů v době spáchání činu je jednoznačně odůvodnitelná veřejným zájmem a veřejnou debatou. K takovému závěru lze dle Evropské soudu pro lidská práva dojít i ohledně informací a zpráv uveřejněných v pozdější době nastalé již po hlavním soudním řízení v dané věci s dodatkem, že takový závěr může být zpochybněn danými okolnostmi případu.¹³⁰

Vzhledem k tomu, že se ale stížnost týká nikoliv pravdivosti informací nebo jejich uveřejnění v dané době, nýbrž jejich přetrvání a přístupu k nim i dlouho po předmětné události a po propuštění odsouzených z vězení, zabývá se dále Evropský soud pro lidská práva právě touto problematikou. V rámci toho konstatuje, že osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody mají dozajista právo po uplynutí určité časové periody na bezproblémové znovuzачlenění do společnosti, aniž by přitom museli čelit neustálému tlaku minulosti. Na druhou stranu takové právo nelze pojímat jako nárokové a je nutné vždy zkoumat okolnosti daného případu.¹³¹

Evropský soud pro lidská práva zdůraznil, že v daném případě bylo téma několikrát znovuotevřeno a ve společnosti stále žilo a jeho signifikance byla v minulosti natolik výrazná, že i uložení těchto zpráv do archivů vedených médii má svoji důležitost. Zároveň vyjádřil obavu ve váhu precedentu v případě vyhovění žádosti o anonymizaci, s ohledem na svobodu slova médií a právo na přístup k informacím.¹³²

Evropský soud pro lidská práva v rozhodnutí uvádí, že je třeba provádět co nejkompresnější přezkum článku 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách vždy, když případné rozhodnutí může postihnout média do takové míry, že by byla média dále odražena od příspěvků do společenských debat o tématech veřejného zájmu.¹³³ V této souvislosti Evropský soud pro lidská práva navazuje tím, že i pouhá anonymizace jmen je příliš velký zásah do svobody médií. Média a daní novináři se dle rozhodnutí mají řídit etickým kodexem a vnitřními profesními pravidly. Přičemž je v rozhodnutí stanoveno, že uvedení celého jména dotčeného subjektu ve zprávě je integrální součástí novinářské práce. V projednávaném případě, dodává dále Evropský soud pro lidská

---

¹³⁰ Bod 98 *ibid.*

¹³¹ Bod 100 *Ibid.*

¹³² Bod 103 *Ibid.*

¹³³ Bod 104 *Ibid.*

práva, byla v čase domáhání se anonymizace debata ve společnosti stále živa a takové předmětné zprávy a informace do ní přispívaly.¹³⁴

Dále Evropský soud pro lidská práva zhodnotil, že stěžovatelé jsou osoby veřejně známé. Tedy staly se veřejně známé potom, co zavraždili slavného herce a další medializací daného případu. Navíc je v rozhodnutí uvedeno, že stěžovatelé se několikrát pokusili o obnovení řízení a informovali o tom média, což jejich veřejnou známost jen prohloubilo.¹³⁵ V této souvislosti se autor rigorózní práce domnívá, že se jedná do určitého míry o *petitio principii*, když Evropský soud pro lidská práva veřejnou známost stěžovatel odůvodňuje vydáním zpráv, o jejichž anonymizaci stěžovatelé usilují, a tedy říká, že prvním vydáním zpráv o stěžovatelích vstupují subjekty ve veřejnou známost, což by v důsledné aplikaci vedlo k absurdnímu závěrům. Argumentace tím, že sami stěžovatelé oslovili média a snažili se dále publikovat své snahy o obnovení případu, je mnohem silnější.

Taky je tento argument Evropským soudem pro lidská práva použit dále v rozhodnutí, kde podotýká, že stěžovatelé skutečně využili všechny legální možnosti, jak svůj případ obnovit. Zároveň ale vždy velmi pestře a otevřeně tyto informace komunikovali s médii, poskytovali jim dokumenty etc. V takovou chvíli, jak je uvedeno v rozhodnutí, nelze očekávat anonymitu v navazujících zprávách, či dokonce právo být zapomenut na internetu.¹³⁶

Ohledně obsahu, formy a následků zveřejnění informace Evropský soud pro lidská práva konstatuje, že dotčený obsah není jednoduše dohledatelný a vlastně je třeba, aby třetí osoby vědomě tento obsah vyhledávali. Zároveň odmítl argumenty stěžovatele, že internet napomáhá většímu rozšíření tohoto obsahu, a proto by mělo být vyhověno anonymizaci. Evropský soud pro lidská práva uvedl, že stěžovatelé se nepokoušeli podat žádost k provozovateli vyhledávače tak, aby vymazal odkazy na předmětné články, přičemž vyhovění takové žádosti by nezasahovalo do svobody slova médií takovým způsobem, jako anonymizace přímo v předmětných člancích.¹³⁷

---

¹³⁴ Bod 105 Ibid.

¹³⁵ Body 106-107 Ibid.

¹³⁶ Bod 109 Ibid.

¹³⁷ Body 110-114 Ibid.

Na základě výše uvedených argumentů se Evropský soud pro lidská práva rozhodl stížnosti nevyhovět.¹³⁸

Na daném rozhodnutí je velmi dobře demonstrováno, jak Evropský soud pro lidská práva velice vážně bere svobodu slova médií, kterou *de facto* nadřazuje nad svobodu slova obecně. Kritéria odvozená z rozhodnutí ve věci Axel Springer AG a plně aplikována v rozhodnutí Satamedie jsou v těchto případech Evropským soudem pro lidská práva striktně dodržována, přičemž potřebu tohoto testu shledává Evropský soud pro lidská práva v nutnosti zachování svobody médií, jakožto stavebního kamene demokratické společnosti.

Zároveň je na tomto rozhodnutí několikrát zmíněno, že výmazem odkazu provozovatelem vyhledávače nedochází k tak velkému zásahu do svobody slova, jako při samotném výmazu nebo obsahu, na který je odkazováno. Otázkou ale je, a k tomu se bohužel Evropský soud pro lidská práva nevyjadřuje, jak by v takovém případě bylo nahlíženo na práva na přístup k informacím. Internet přeci funguje jako nejefektivnější šířitel zpráv na internetu a jako nejlepší nástroj pro uchování a zjednodušení přístupnosti k informacím. Otázkou by tedy bylo, jaký zásah do základních práv je citelnější, zda omezení přístupu k informaci neuzavřenému počtu uživatelům nebo anonymizace dvou jmen v článku? Lze pouze dodat, že není možné tato dvě práva poměřovat izolovaně, protože při omezení svobody slova je zároveň logicky dotčeno i právo na přístup k informacím.

1.4 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a ochrany osobních údajů v USA

V USA svoboda projevu vyvěrá z prvního dodatku americké Ústavy a v Americe hraje naprosto neopominutelnou a zásadní roli. Oproti tomu právo na soukromí nebo konkrétněji ochrana osobních údajů před neoprávněným zásahem ze strany soukromých subjektů jsou z jednotlivých dodatků *ad hoc* dovozovány soudní praxí, a spíše v okrajových případech. V USA se tedy častěji setkáváme s případy, kdy Nejvyšší soud spíše než omezení práva na soukromí svobodou slova řeší omezení svobody slova právem na soukromí, a vzhledem k tomu, že právo na svobodu projevu je fundamentálním právem zakotveným v ústavním pořádku USA, jeho omezení podléhá přísným pravidlům

---

¹³⁸ Bod 116 Ibid.

a samy soudy jsou při jeho výkladu nad míru obezřetné.¹³⁹ Zdá se tedy, že jednoznačně převládá právo na svobodu projevu a právo získávat informace, neboli jak se uvádí v americké právní nauce - *freedom of expression*.

I přesto je ale za jeden z největších milníků americké právní vědy považován článek z roku 1890 o právu na soukromí.¹⁴⁰ V něm se budoucí advokát Samuel Warren a budoucí soudce Nejvyššího soudu USA Louis Brandeis zamýšlí nad významem a nutností ochrany soukromí osob.¹⁴¹

Úvod jejich úvahy tak nějak nastiňuje dikci celé odborné eseje. Autoři uvozují své myšlenky rekapitulací vývoje objektu zájmu právní ochrany v USA. Nejdříve právo chránilo a připisovalo náhradu škody jen za zásah fyzický do života a majetku, autoři ho nazývají „právo na život“.¹⁴² Později pak přišlo uznání lidského ducha, pocitů a intelektu a právo na život se rozvinulo v „právo žít, užít si života“, nebo jak ho nazývají přímo autoři „právo na to být ponechán o samotě“.¹⁴³

Je naprosto nezbytné, aby právo odráželo technologický vývoj a nové prostředky, kterými lze zasahovat do osobnosti člověka. V době vzniku tohoto článku zmiňují autoři například „okamžité fotoaparáty“ a nevídané možnosti novinového průmyslu.¹⁴⁴ Ale taková myšlenka je vskutku aplikovatelná i v rámci moderního pojetí ochrany osobních údajů. Technologie postupuje, právo by na to mělo nepochybně reagovat. Internet nabízí dříve nepředstavitelnou rychlost šíření informací, technologie zachycování podoby jsou čím dál důmyslnější, novinářské metody investigace dokáží obrátit každý jeden kamínek lidského života a nahlídnout i do nejhlubšího soukromí. Rigidita zákonodárného procesu by neměla být *impedimentum* pro ochranu lidského soukromí.

Evropská unie reagovala na technický pokrok v korelaci s ochranou soukromí a osobních údajů sice již v roce 2012, ale finální podoby normy jsme se dočkali až v roce 2016, platnosti o dva roky později. Americká jurisprudence i moc legislativní jsou neustále

---

¹³⁹ POLLICIANO, Oreste, BASSINI, Marco: Free speech, defamation and the limits to freedom of expression in the EU: a comparative analysis. V: Savin, Andrej and Trzaskowski, Jan (eds): Research Handbook in EU Internet Law (Edward Elgar, 2014) research handbook on EU Internet Law, str. 508-542.

¹⁴⁰ GLANCY, J. Dorothy, The Invention of the Right to Privacy, Arizona Law Review, vydání 21, 1979, str. 1.

¹⁴¹ WARREN, D. Samuel, BRANDEIS, The Right to Privacy, Harvard Law Review, vydání 4, 15. prosince 1890.

¹⁴² Ibid, str. 193.

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ Ibid, str. 195.

upnuty na článek 1 dodatku a soukromí lidí hodnotí jako druhotný projev lidského žití, jak bude demonstrováno na níže uvedených případech.

Autoři článku uznávají, že jakési právo chránící proti pomluvám zde skutečně je, nicméně toto právo je založeno na „ochraně reputace, cti, na škodě způsobené jednotlivci s ohledem na vnější vztahy ve společnosti“. ¹⁴⁵ Tedy, aby osoba dosáhla nějakého zadostiučinění, musí být informace o ní difamační, mít možnost ho nějakým způsobem přímo poškodit, a tak je dle autorů tato právní ochrana spíše materiální, nežli ochrana ducha, ochrana osobnosti jako takové. ¹⁴⁶ Na druhou stranu autoři konstatují, že tehdejší právo nezná žádný prostředek ochrany pro ublížení na citech, emoční zátěž a jiné problémy způsobené zákonným uveřejněním informace, tedy jak autoři píší, neexistuje žádný prostředek pro případ *damnum absque injuria* – škoda způsobená nikoliv bezprávně. ¹⁴⁷

Autoři se shodují na nutnosti práva na soukromí jako takového, které ochrání lidské individuum „před světem“, a které zaručí lidské bytosti vlastní integritu, do které nemůže nikdo bezdůvodně zasáhnout. ¹⁴⁸ Autoři se dále zabývají elementárními pravidly, která by měla být právem na soukromí naplněna.

1) Právo na soukromí by nemělo zakazovat uveřejnění informací veřejného zájmu ¹⁴⁹

Zde Brandeis s Warrenem uvádějí, že právo na soukromí má za cíl především chránit takové osoby, jejichž činy a informace o nich nejsou ve veřejném zájmu, před nechtěným zatažením a uvedením ve všeobecnou známost. ¹⁵⁰ I veřejně známe osobnosti (a především politici), ale mají právo na soukromí. Především mají právo být chráněni před uveřejněním informací, které se týkají té části jejich osobního života, která se žádným způsobem nemůže dotknout výkonu jejich úřadu. ¹⁵¹ Je fascinující, že tato doktrína je nyní používána jak Evropským soudem pro lidská práva, tak Soudním dvorem Evropské unie a je chápána jako jedno z prvních hodnotících hledisek při posuzování střetu práva na soukromí a práva na svobodu slova.

---

¹⁴⁵ Ibid, str. 197.

¹⁴⁶ Ibid.

¹⁴⁷ Ibid.

¹⁴⁸ Ibid, str. 213.

¹⁴⁹ Ibid, str. 214.

¹⁵⁰ Ibid, str. 215.

¹⁵¹ Ibid, str. 216.

- 2) Právo na soukromí by nemělo zakazovat uveřejnit komunikaci, byť ve své podstatě soukromou, pokud je uveřejnění takové komunikace v souladu se zákonnou licencí¹⁵²

Jinými slovy se jedná o použití soukromé komunikace při soudním řízení, ale též v rámci legislativního procesu, nebo jinými orgány státní moci. Brandeis s Warrenem se také domnívají, že soukromá informace by mohla být uveřejněna tím, kdo na tom má vážný právní zájem pro ochranu svých vlastních práv.¹⁵³

- 3) Právo na soukromí by zřejmě neobsahovalo újmu za porušení takového práva ústní komunikací¹⁵⁴
- 4) Právo na soukromí není, pokud subjekt údajů uveřejní údaje sám nebo k tomu dá souhlas¹⁵⁵

Přičemž dle autorů za uveřejnění nelze považovat zasílání a výměnu soukromé korespondence.¹⁵⁶ V dnešní době by takové pravidlo zřejmě neuspělo, a to jednoduše proto, že evropské předpisy dávají subjektu údajů neustálou možnost dohledu nad zacházením se svými údaji. Navíc právo být zapomenut je s výše uvedeným pravidlem v přímé opozici.

- 5) Nemělo by hrát roli, zda je uveřejněná informace pravdivá nebo nikoliv¹⁵⁷

Tím autoři dle vlastních slov míní především to, že ochrana soukromí by se neměla zaměřovat s ochranou před pomluvou. Tedy „právo na soukromí by nemělo být právem před nepřesným vykreslením soukromého života, ale měl by chránit před jeho vyobrazením vůbec“.¹⁵⁸

- 6) Absence „zlého úmyslu“ by při posouzení práva na soukromí neměla hrát žádnou roli¹⁵⁹

---

¹⁵² Ibid.

¹⁵³ Ibid, str. 217.

¹⁵⁴ Ibid.

¹⁵⁵ Ibid, str. 218.

¹⁵⁶ Ibid.

¹⁵⁷ Ibid.

¹⁵⁸ Ibid.

¹⁵⁹ Ibid.

Dle autorů by se měla ochrana soukromí vztahovat i na takové jednání, které není *a priori* zaviněné. Ochranu by tak mělo mít soukromí i v případě nejen jednání nedbalostního, ale i nezaviněného v případě, že takové zveřejnění narušuje soukromí osob.¹⁶⁰

Výše uvedená pravidla jsou dnes již rozpracována evropskou judikaturou, a dokonce jsou některá zanesena přímo v normativních předpisech a nedomyslitelně tak patří k moderní ochraně soukromí a osobních údajů. Lze tedy konstatovat, že článek Brandeise a Warrena skutečně byl a je revoluční, nejen proto že vznikl v roce 1850, ale především z toho důvodu, že vznikl na půdě Spojených států amerických.

Bohužel Nejvyšší soud USA i přes tento článek nepovažuje právo na soukromí za právo hodné přinejmenším rovné ochrany jako práv na svobodu slova¹⁶¹, jak bude ostatně demonstrováno na případech uvedených níže.

Nejčastěji se v USA řeší střet svobody projevu a práva na soukromí s ohledem na publikaci osobních údajů v médiích. Americké soudy postupnou judikaturní činností v tomto smyslu vytvořily tzv. „Daily Mail Principle“, který *de facto* stanovuje, že média mají právo informovat o čemkoliv, je-li tato informace nějakým způsobem získána legálně. Ve své plné podobě se tento princip poprvé objevil v případě *Smith v. Daily Mail Publishing*.¹⁶²

V roce 1979 došlo na jedné ze středních škol ve státě Západní Virginie ke střelbě, při které byl zabit patnáctiletý chlapec. Reportéři z místního tisku, včetně Daily Mail, se o události dozvěděli z vysílání policejního hlášení, dojeli na místo a z výpovědi svědků, policie a z dalších informací dostupných na místě získali jméno mladistvého, který byl zadržen jako hlavní podezřelý dané střelby. Ve státě Západní Virginie byl v té době účinný zákon, dle kterého nesmělo být jméno dítěte nebo mladistvého uveřejněno v tištěných novinách v souvislosti se soudním řízením bez přivolení soudu, kdo se takového jednání dopustí, bude potrestán peněžitou pokutou nebo odnětím svobody. Nicméně poté, co několik rádiových stanic odvysílalo jméno podezřelého, otiskly Daily Mail článek, který uváděl jeho jméno. Na základě tohoto článku se celá věc dostala před soud Západní Virginie a soudní soustavou se případ dostal až k Nejvyššímu soudu USA.

---

¹⁶⁰ Ibid, tr. 219.

¹⁶¹ GLANCY, J. Dorothy, The Invention of the Right to Privacy, Arizona Law Review, vydání 21, 1979, str. 1.

¹⁶² *Smith v. Daily Mail Publishing Co.* (1979), č. 78-782, slyšení: 20. března 1979, rozhodnuto: 26. června 1979.

Zde se především řešilo, je-li zákaz uveřejnění jmen mladistvých delikventů ústavní a případně, jestli je zájem státu na ochraně soukromí dětí převládajícím právem nad zájmem státu na ochranu svobody projevu a tisku. Nejvyšší soud především jednoznačně vymezil, že stát nesmí za žádných okolností omezit uveřejnění informace v médiích, pokud je taková informace veřejně dostupná anebo legálně získána, a tato informace je pro společnost důležitá. Stát může výkon takového práva omezit pouze v případě a s odvoláním na nezbytný zájem státu, který je více důležitý než v tomto případě, tedy než ochrana soukromí/anonymity mladistvých. Soud přitom dodává, že dle jeho rozhodovací praxe¹⁶³ musí ústavou zaručené právo převládnout nad zájmy jednotlivých států. Jinými slovy, ochrana soukromí a odhalení identity podezřelého (sic!) dítěte má menší význam než ochrana svobody projevu, která je zaručena v prvním dodatku.

Toliko se vytvořil princip, na jehož základě (až na krajní výjimky) nelze omezit právo médií publikovat veřejně získané nebo dostupné informace. Soud zde navíc jednoznačně vymezil, že základní právo na svobodu projevu převládá nad zájmy státu na ochranu soukromí.

Americký Nejvyšší soud se ale také zabýval odvysíláním nelegálně získané nahrávky zachycující mluvčího učitelských odborů. V případě *Bartnicki v. Vopper*¹⁶⁴ odvysílalo rádio nahrávku, která byla získána nelegálně s odkazem na americký zákon *Electronic Communications Privacy Act* z roku 1986, který *inter alia* zaručoval ochranu soukromí a ochranu konverzací tím, že zakazoval jakékoliv odposlechy lidské komunikace (s výjimkou těch povolených soudem).

Nahrávka byla beze všech pochyb originálně získána nelegálně a nahrávané osoby se cítily být dotčeny na svém právu na soukromí. Celá věc se tedy postupně dostala až k Nejvyššímu soudu USA. Ten konstatoval, že nahrávka skutečně byla pořízena nelegálně, zároveň ale dodává, že rádio v této věci nebylo zainteresované a s nelegálním nahráváním nemělo nic společného, navíc, pokračuje soud, nahrávku získalo zprostředkovaně, tedy legálně.¹⁶⁵ Jako třetí argument soudu sloužící k dobru rádia je uvedeno, že informace předaná veřejnosti skrz odvysílání dané pásky je významná pro společnost, a proto si zasluhuje větší ochrany. Soud argumentuje rozsudkem ve věci *New*

---

¹⁶³ Např. *Nebraska Press Assn. v. Stuart*, 427 U.S., 561.

¹⁶⁴ *Bartnicki ET AL. v. Vopper, aka Williams, ET AL.*, č. 99-1687, slyšení: 5. prosince 2000, rozhodnuto 21. května 2001.

¹⁶⁵ Bod 525 *Ibid.*

Yourk Times Co. v. Sullivan¹⁶⁶, který prosadil silný precedent v oblasti ochrany svobody projevu v rámci uveřejňování informací důležitých pro veřejnost.

Soud v daném případě jednoznačně uvedl, že uveřejnění takových informací a právo společnosti na takové informace požívají maximální ochranu prvního dodatku. Taktéž uvedl, že je důležité tyto případy stavět na národním odhodlání bránit princip, že diskuse týkající se věcí veřejného zájmu by měla být bez zábran, co nejširší a otevřená. Ke všem těmto výrokům se Nejvyšší soud v daném případě přiklonil pozitivně.

Soud se navíc odvolává na zásadní premisu, kterou tím vtělesňuje do podoby precedentu pro další rozhodovací praxi, uvedenou v článku s názvem „The Right to Privacy“ (Právo na soukromí) v Harvardském deníku zabývajícím se právem. V tomto článku se doslova uvádí: „Právo na soukromí nezakazuje (neomezuje) jakékoliv uveřejnění věci/tématu, které je veřejným zájmem (zájmem společnosti).“¹⁶⁷ Soud tedy po zvážení všech výše uvedených úvah došel k závěru, že debata o stávce učitelů mezi mluvčím odborové organizace a jejím předsedou je veřejným zájmem a její uveřejnění, byť k nahrání došlo nezákonným zásahem do soukromí, je legální a nesmí být omezeno.

Soud tím stanovil velmi silný precedent, který *de facto* legitimizuje všechny nelegálně opatřené informace, které jsou předané do médií k jejich uveřejnění. Krom toho soud opět sledoval jasnou linku argumentace, která je převládající i v předchozích případech týkajících se konfliktu prvního dodatku a práva na soukromí, a to především posouzení zákonnosti opatření uveřejněné informace a společenského rozsahu. Taková argumentace se zdá být ne příliš šťastná a uvádí samotné gró problému do kategorie druhotného zájmu.¹⁶⁸ Této linky se držel Nejvyšší soud USA i v případě, ve kterém šlo o uveřejnění jména oběti znásilnění v lokálním tisku z roku 1989.

Florida Star jsou noviny ve státě Florida, které zahrnují rubriku informující veřejnost o zločinech. Informace většinou získávají z tzv. policejních pressroomů, v nichž policisté zanechávají zprávy o případech, a novináři si pro ně mohou svobodně chodit. V této kauze jde o případ, kdy byla napadena, okradena a znásilněna žena, jejíž jméno, zřejmě neopatrností policejního úředníka, bylo uvedeno v policejní zprávě v pressroomu. Druhý

---

¹⁶⁶ *New York Times Co. v. Sullivan*, 376 U.S. 254 (1964).

¹⁶⁷ WARREN, Samuel D., BRANDES Louis D., *The Right to Privacy*, Harvard Law Review, Vol. 4., č. 5. prosince 1890, str. 214.

¹⁶⁸ HILMERT, James M., *The Supreme Court Takes on the First Amendment Privacy Conflict and Stumbles: Bartnicki v. Vopper, the Wiretapping Act, and the Notion of Unlawfully Obtained Information*, Indiana University of Law, Indiana Law Journal, (2002) Vol. 77, č. 3, str. 669.

den na to noviny Florida Star otiskly zprávu o znásilněné ženě a uvedly celé její jméno. Na základě tohoto článku se oběti znásilnění začal ozývat pachatel a vyhrožoval jí dalším napadením. Matka napadené podala věc k soudu první instance s tím, že bylo porušeno právo na soukromí oběti, a navíc byl porušen Statut státu Florida, který zakazoval uveřejnění a šíření jména oběti sexuálního napadení v médiích.¹⁶⁹ Noviny naopak argumentovaly svým právem svobodně šířit informace, které je zakotvené v prvním dodatku. Celá věc se tak dostala před Nejvyšší soud USA.¹⁷⁰

Soud v této věci aplikoval princip Daily Mail, a to tím způsobem, že uvedl, že noviny pouze uveřejnily informaci, která byla veřejně dostupná a byla pravdivá. Navíc získání této informace neproběhlo nezákonnou cestou. Dále soud uvádí, že informace byla ve veřejném zájmu, protože veřejnost má dle soudu právo se dozvědět co nejvíce informací o zločinech, které se odehrávají v jejich okolí. Krom toho soud v odůvodnění rozsudku uvádí, že ochrana soukromí oběti znásilnění není nejvyšším zájmem státu a nemůže konkurovat zájmu státu na ochraně práva na svobodu projevu v prvním dodatku. Soud tedy uzavírá, že uvalení sankcí na noviny pro zveřejnění jména oběti sexuálního napadení bylo v rozporu s prvním dodatkem. Zároveň si ale soud nechává otevřená vrátka pro další rozhodovací činnost, když v posledním odstavci rozsudku konstatuje, že rozhodně nechce vyjádřit tezi, která stanovuje, že zveřejnění jakékoliv pravdivé informace je chráněno prvním dodatkem, a dále soud zdůrazňuje, že existuje určitá zóna ochrany práva na soukromí, kterou nelze s odvoláním na první dodatek překročit. Tuto zónu ale soud nevynezuje, pouze stanovuje, že musí být v souladu se zájmem nejvyššího pořádku jednotlivých států, což v tomto případě dodrženo nebylo.^{171,172}

Americký Nejvyšší soud často obrací otázku střetu práva na soukromí a svobody projevu a snaží se daný střet vyřešit převážně tím, byly-li uveřejněné informace získány legální,

---

¹⁶⁹ Florida Statute §794.03.

¹⁷⁰ *Florida Star v. B.J.F.*, 491 U.S. 524 (1989).

¹⁷¹ *Ibid*, soud několikrát v rozsudku uvádí, že omezení svobody projevu musí být odůvodněno „state interest of highest order“.

¹⁷² Nejvyšší soud USA rozhodl již podobně v roce 1975 v případě *Cox Broadcasting Corp. v. Cohn*, 420, U.S. 469 (1975), ve kterém média získala během soudního líčení kopii obžaloby od soudního úředníka, v níž bylo uvedeno jméno oběti znásilnění, která následkem sexuálního útoku podlehla. Případ byl o to tristnější, že se jednalo o školačku střední školy, kterou napadlo šest jejích spolužáků. Byť se jednalo o jednoznačný střet práva na soukromí a práva na svobodu projevu, soud tuto problematiku referoval jako „právo být nechán na pokoji“. Fascinující je, že soud v odůvodnění rozsudku píše, že mrtvá dívka nemá právo na soukromí, protože její jméno bylo zveřejněno osm měsíců po její smrti, tedy se soud zabývá právem na soukromí otce mrtvé dívky (který podal žalobu). Argumentace soudu byla opět postavena na veřejnosti informace a zákonnosti jejího obstarání. Soud zde navíc zdůrazňuje, že veřejnost má na takovou informaci právo. Pokud by se vzhledem k ochraně soukromí v tomto případě omezovala média, mohlo by do budoucna docházet k sebe cenzuře.

nebo nelegální cestou, zda přispívají ke společenské debatě, případně jestli je omezení svobody projevu v souladu se zájmem nejvyššího pořádku jednotlivých států. Jak je zřetelné z předchozích nálezů, Nejvyšší soud USA se přiklání k obraně práva na svobodu projevu. Návrh práva na soukromí v článku Brandeise a Warrena je tak nadále v USA vnímáno jako zajímavá teoretická právní úvaha.

1.5 Konflikt práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a ochrany osobních údajů v Argentině

Argentinský Nejvyšší soud přistupuje k otázce střetu práva na soukromí a práva na svobodu slova o něco obezřetněji než Nejvyšší soud USA. V Argentině je právo na soukromí zřetelně rozeznáváno jako základní lidské právo.¹⁷³ Ostatně samotná Argentinská ústava obsahuje v článku 18 a 19 jeho vymezení, přičemž tato ustanovení nechrání explicitně jen domovní svobodu, listovní tajemství nebo jiná soukromá psaní, ale též „soukromé jednání“ obecně.¹⁷⁴

Pravdou ale zůstává, že především díky judikatuře Nejvyššího soudu Argentiny dosáhla ochrana svobody slova vysoké úrovně,¹⁷⁵ byť jednostrannost takového přístupu není tak suverénní, jako například právě v americké soudní praxi, což je demonstrováno především v kapitole této rigorózní práce zabývající se právem být zapomenut v Argentině.

Samotná soudní praxe navíc není tak silným kogentním zdrojem práva jako takového, a to z toho důvodu, že v Argentině nevytváří rozhodnutí Nejvyššího soudu precedenty a závěry Nejvyššího soudu tak nejsou závazná pro žádná další rozhodnutí, ba ani pro soudy nižších instancí v samotné projednávané věci.¹⁷⁶ I přesto právě judikatura Nejvyššího soudu představuje věrohodný ukazatel převládajících právních trendů a je věrohodným zdrojem vývoje právního smýšlení v dané oblasti vůbec.

---

¹⁷³ The Right to Privacy in Argentina, Stakeholder Report Universal Periodic Review 28th Session – Argentina, Submitted by Asociación por los Derechos Civiles and Privacy International, březen 2017, str. 1.

¹⁷⁴ Článek 18 a 19 Argentinské ústavy, República de Argentina, Constitución de 1994.

¹⁷⁵ DEL CAMPO, Agustina, Current Trends in Argentina's Freedom of Expression Jurisprudence, 2. května 2014, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/publications/argentina-current-trends-in-freedom-of-expression-jurisprudence/>, str. 1.

¹⁷⁶ Ibid.

Jedním z velmi často používaných institutů při řešení střetu práva na svobodu slova a práva na ochranu soukromí je tzv. *Campillay doctrine*¹⁷⁷. Nejvyšším soudem Argentiny je uplatňován především v případech informací uveřejněných na internetu, a to z toho důvodu, že dle této doktríny nemůže být osoba odpovědná za uveřejněnou informaci, pokud jedná pouze jako „zprostředkovatel“, který jasně odkazuje na původní zdroj a nikterak původní obsah zásadně nepozmění.¹⁷⁸

V případě *Sujarchuck v. Warley* se jednalo o difamační článek uveřejněný na blogu jeho provozovatelem.¹⁷⁹ Původní článek psal o „temné“ minulosti nově zaměstnaného pana Sujarchuka na Univerzitě v Buenos Aires. Daný článek převzal pan Warley, pozměnil titulky tak, že původní titulek „Zprávy o přítomnosti pana Ariela Sujarchucka na UBA“ nově zněl „Zprávy o přítomnosti „zlověstného“ pana Ariela Sujarchucka na UBA“.

Na základě toho podal pan Sujarchuck žalobu pro pomluvu vzhledem k tomu, že uveřejnění článku na blogu s pozměněním titulku celkově vzbouřilo v čtenáři velice negativní smýšlení o panu Sujarchuckovi.¹⁸⁰ Nejvyšší soud však konstatoval s ohledem na doktrínu *Campillay*, že pan Warley nemůže být za „pouhé“ uveřejnění článku s jasným odkazem na autora odpovědný. Pouhá modifikace titulku tím, že do něj bylo přidáno slovo „zlověstný“, nikterak zásadně nemění obsah daného článku, a proto je třeba žalobě nevyhovět.¹⁸¹

Byť nejsou rozhodnutí Nejvyššího soudu Argentiny *pro futuro* právně závazné, s ohledem na to, že v Argentině do té doby podobné rozhodnutí týkající se odpovědnosti osobních údajů uveřejněných na blogu nebo na stránkách třetích osob nebylo rozhodnuto, stal se tento rozsudek milníkem pro další podobná posouzení práva na soukromí a ochrany osobních údajů ve střetu s právem na svobodu slova Nejvyššího soudu Argentiny.¹⁸²

Podobně jako v Evropě představuje v Argentině velmi častým hlediskem pro posuzování oprávněnosti uveřejnění osobních údajů nebo obecně narušení soukromí kritérium, zda je osoba veřejně známá či nikoli, a zda daná informace nějakým způsobem může přispět do

---

¹⁷⁷ Str. 3, Ibid.

¹⁷⁸ Ibid.

¹⁷⁹ Corte Suprema de Justicia de la Nación, *Sujarchuk, Ariel Bernardo c/ Warley, Jorge Alberto s/ daños y perjuicios*, 1. srpna 2013.

¹⁸⁰ DEL CAMPO, Augustina, *Current Trends in Argentina's Freedom of Expression Jurisprudence*, 2. května 2014, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/publications/argentina-current-trends-in-freedom-of-expression-jurisprudence/>, str. 3.

¹⁸¹ Ibid.

¹⁸² Str. 6, Ibid.

veřejné debaty.¹⁸³ Na těchto kritériích lze dobře demonstrovat, že svoboda slova v Argentině skutečně není absolutní a tamější soudy pečlivě zvažují každý případ.

Ricardo Balbín byl svého času velice důležitou politickou osobností a velmi blízce sledovaným občanem argentinské veřejnosti. Byl předním politikem Radikální občanské unie a měl velký vliv na utváření argentinského politického systému v druhé polovině 20. století. Po jeho úmrtí vydalo vydavatelství Editorial Atlantida S.A. v rámci svého periodického tisku *Gente y la actualidad* nové číslo, na jehož obálce otisklo fotografii Ricarda Balbína zachyceného na smrtelné posteli s titulkem informujícím o jeho smrti.¹⁸⁴

Následně na vlastníka výše zmíněného tisku byla synem a jeho matkou podána žaloba s odůvodněním nepřiměřeného zásahu do soukromí. Signifikantní na tomto případě je, že se jednalo o jedno z prvních posouzení v rámci střetu práva na soukromí a práva na svobodu slova v rámci práva veřejnosti na informace, který se dostal před Nejvyšší soud Argentiny.¹⁸⁵

Nejvyšší soud Argentiny rozhodl, že i veřejně známé osobnosti mají právo na soukromí a některé věci není třeba komunikovat veřejnosti. Konstatoval, že o smrti politika lze informovat i bez uveřejnění takové fotografie, kterážto samotná v žádném případě nepřispívá do veřejné debaty a její uveřejnění nelze považovat za službu veřejnosti. Uveřejnění fotografie pak navíc mohlo způsobit rodině další utrpení a bylo v rozporu s celkově soukromým okamžikem, který byl zachycen.¹⁸⁶

Tedy již v roce 1984 Nejvyšší soud Argentiny judikoval, že svoboda slova není absolutní, a dokonce tak známé osobnosti, jakou jistě přední politik země je, mají právo na soukromí, které nemá být odhalované veřejnosti.

Podobně rozhodl argentinský soud i v případě uveřejnění citlivých informací o synu tehdejšího prezidenta Carlose Saula Menemí. V roce 1995 došlo k uveřejnění článku v tiskovině *Magazine Noticias*, který informoval o nemanželském synovi tehdejšího prezidenta Menemí se senátorkou, o vztahu otce a syna, o peněžních částkách zasláných prezidentem nemanželskému synovi a senátorce, o snaze prezidenta dohodnout

---

¹⁸³ Str. 1, Ibid.

¹⁸⁴ Corta Suprema de Justicia de la Nación, Ponzetti de Balbín, Indalia c. Editorial Atlántida, S.A. s/ Daños y Perjuicios, 11. prosince 1984, bod 3.

¹⁸⁵ Ponzetti de Balbín v. Editorial Atlantida S.A., Case Analysis, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/cases/ponzetti-de-balbin-v-editorial-atlantida-s-a/>.

¹⁸⁶ Ibid.

s prezidentem Paraguaye azyl pro svého syna apod. Následně na to byli argentinským prezidentem zažalování šéfredaktor a šéfreditor daného magazínu pan Héctor D'Amico a pan Jorge Fontevecchia.¹⁸⁷ Všechny argentinské soudy, včetně Nejvyššího soudu Argentiny, konstatovaly, že bylo příliš zasáhnuto do soukromí prezidenta a žalování se nejen musí zdržet vydávání článků s podobným obsahem, ale navíc zaplatit škodu tím způsobenou.¹⁸⁸

Pánové Fontevecchia a D'Amico podali stížnost k Meziamerické komisi pro lidská práva, do jejíž působnosti spadá přezkoumávání postupu států s ohledem na lidská práva chráněná Americkou konvencí o ochraně lidských práv, jež je Argentinou ratifikovaná. Navíc Argentina uznala jurisdikci Meziamerického soudu pro lidská práva¹⁸⁹, jehož působnost je analogická například s Evropským soudem pro lidská práva vůči Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Meziamerická komise pro lidská práva rozhodla, že Argentina svými rozhodnutími porušila právo na svobodu slova stěžovatelů vyjádřené v článku 13 Americké konvence o ochraně lidských práv¹⁹⁰ a vydala pro Argentinu doporučení, na jejichž základě mohla být situace napravena.¹⁹¹

S ohledem na to, že se Argentina danými doporučeními neřídila, dostal se případ před Meziamerický soud pro lidská práva. Ten na úvod připomíná, že právo na svobodu slova s sebou neodmyslitelně nese i právo na informace, nicméně že ani takové základní právo není absolutní.¹⁹² Meziamerický soud pro lidská práva taktéž připomíná, že média hrají nenahraditelnou roli v demokratické společnosti. Nicméně přesto, že jsou jedním z nejvýznamnějších prostředků pro šíření svobodného slova a informací vůbec, musí k této své společenské funkci přistupovat zodpovědně.¹⁹³ Pozorný čtenář si jistě vzpomene na podobná prohlášení v rozhodnutích Evropského soudu pro lidská práva.

---

¹⁸⁷ Rozhodnutí Meziamerického soudu pro lidská práva, *Fontevecchia and D'Amico v. Argentina*, rozsudek ze dne 29. října 2011, bod 2.

¹⁸⁸ *Fontevecchia and D'Amico v. Argentina*, Case Analysis, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/cases/fontevecchia-damico-v-argentina/>.

¹⁸⁹ Rozhodnutí Meziamerického soudu pro lidská práva, *Fontevecchia and D'Amico v. Argentina*, rozsudek ze dne 29. října 2011, bod 9.

¹⁹⁰ Článek 13, American Convention on Human Rights, přijaté dne 22. listopadu 1969.

¹⁹¹ Rozhodnutí Meziamerického soudu pro lidská práva, *Fontevecchia and D'Amico v. Argentina*, rozsudek ze dne 29. října 2011, bod 1.

¹⁹² Bod 43, Ibid.

¹⁹³ Bod 44, Ibid.

Meziamerický soud pro lidská práva klade důraz na fakt, že informace týkající se osob, které zastávají nějaký veřejný úřad, mají ještě o něco větší ochranu než „obyčejné“ informace s ohledem na potřebu podpory diskuse v demokratické společnosti.¹⁹⁴ Zároveň ale dodává, že je nutné vždy právo na svobodu slova dle článku 13 Konvence o ochraně lidských práv poměřovat s právem na soukromí dle článku 11 Konvence o ochraně lidských práv.¹⁹⁵

Soud především zmiňuje fakt, že o prezidentově levobočkovi již informovala jiná média, a to mnohem dříve než deník vydaný žalobci, i když ne v takovém měřítku. Soud v návaznosti konstatuje, že taková informace se stala již touto dřívější publikací veřejnou, a přesto žádné kroky proti tomuto dřívějšímu uveřejnění nebyly podniknuty.¹⁹⁶ Soud dovodil, že prezidentovo soukromí bylo narušeno, jelikož informace se týkaly jeho rodiny a pořízené fotografie ho zachycovaly v soukromých prostorách, v nichž nemohl očekávat narušení veřejností¹⁹⁷. Zároveň ale Meziamerický soud pro ochranu lidských práv dochází k závěru, že dané informace naplňují charakter veřejného zájmu a zásah do soukromí je tedy obhajitelný, o to více vzhledem k faktu, že se jedná o nejvyššího ústavního činitele státu.¹⁹⁸

Je sice zajímavé, že argentinský Nejvyšší soud upřednostnil právo na soukromí před právem na svobodu slova v těchto případech „vysokých politických představitelů“, nicméně je třeba si rozhodnutí Nejvyššího soudu Argentiny zasadit do historického kontextu.

V roce 1990 hrála média, a především tisk v Argentině, naprosto zásadní roli vzhledem k éře budování demokracie prakticky od samotných základů. Velice blízko tedy byli hlídání političtí představitelé, kteří se všemohoucně proti takovému zásahu médií do jejich života a práce bránili.¹⁹⁹ Během období prezidentského mandátu pana Menemi, argentinští novináři čelili mnoha útokům nejen právním, ale i fyzickým. V roce 1997 byl dokonce jeden prominentní americký reportér – fotograf brutálně zbit, upálen zaživa a jeho mrtvola odhozena do řeky.²⁰⁰ V tom samém roce bylo hlášeno přes 880 fyzických

---

¹⁹⁴ Bod 47, Ibid.

¹⁹⁵ Bod 50, Ibid.

¹⁹⁶ Body 62 – 64, Ibid.

¹⁹⁷ Body 65 – 67, Ibid.

¹⁹⁸ Bod 71, Ibid.

¹⁹⁹ NAVARRETE, Edgar, Fontevicchia and D'Amico v. Argentina, *Loyola of Los Angeles International and Comparative Law Review*, vydání 40.3, 2017, str. 1587.

²⁰⁰ Ibid.

napadení novinářů.²⁰¹ I tak lze vysvětlit určitou inklinaci v tehdejších rozhodnutích k právu na soukromí politický činitelů. Přesto lze ale konstatovat, že po konci této éry nenastala absolutní převaha práva na svobodu slova, jak je tomu například v USA. Ostatně i v moderních rozsudcích Nejvyššího soudu Argentiny je právo na ochranu soukromí rovnocenným partnerem práva na svobodu slova a přístup nejen jurisprudence, ale i legislativců, se začíná blížit přístupu v Evropské unii, jak je podrobně popsáno v kapitole o právu být zapomenut v Argentině.

1.6 Shrnutí přístupu v Evropě, USA a Argentině ke střetu práva na svobodu projevu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů

V Evropě hrají právo na soukromí a právo na svobodu projevu dvě stejně důležité role. Nelze s jistotou říci, jakým způsobem soudy rozhodnou v jednotlivých případech, protože pečlivě zvažují určité odlišnosti každého případu. Jak Evropský soud pro lidská práva, tak Soudní dvůr Evropské unie ctí hranice svobody projevu a soukromí a někdy až překvapivě přísně ochraňují vlastní prostor lidí. V USA jako by Nejvyšší soud vycházel z premisy, že právo na svobodu projevu je tím hlavním faktorem v případě a je nutné posoudit, zdali je možné ho omezit ve prospěch soukromí, přitom se sám ve svých odůvodněních snaží veřejnost přesvědčit o neprivilégovanosti jejich soukromí nad právem prvního dodatku. Samozřejmě právo na svobodu projevu není v USA absolutní, přičemž i ve výše uvedených případech Nejvyšší soud několikrát tuto tezi zmíní.²⁰² Nicméně lze jednoznačně shrnout, že Nejvyšší soud USA nesledoval teoretickou úvahu na potřebou práva na soukromí autorů Brandeise a Warrena a lze si jen těžko představit, jakým směrem by se ochrana soukromí ubírala, kdyby právě jejich eseje měla na judikaturu Nejvyššího soudu USA větší dopad.

---

²⁰¹ Ibid, str. 1588.

²⁰² V případě *Briscoe v. Reader's Digest Assn., Inc.*, 4 Cal. 3d 529, 541, 483, P. 2d 34, 42 (1971) se Nejvyšší soud zabýval uveřejněním jména člověka, odsouzeného za trestný čin, osm let po jeho propuštění v publikaci *Reader's Digest*. Muž se bránil vzhledem k zásahu do jeho soukromí, a uveřejnění jména po tak dlouhé době by mu navíc mohlo přivodit i tak velké problémy v zaměstnání a okolí. Nejvyšší soud v rozsudku píše, že v rámci národu, který je postaven na volném šíření informací, je vždy těžké stanovit, že něco nemá být publikováno (privilegovanost svobody projevu je zřejmá), ale na druhou stranu soud připouští, že svoboda projevu může být vyvážena jinými sociálními právy, mezi které řadí i právo na soukromí (opět je to svoboda projevu, která je omezoována, nikoliv výkon práva na soukromí). Co je ale nejdůležitější, Nejvyšší soud v odůvodnění doslova píše, že: „(...) Práva stanovená prvním dodatkem nevyžadují absolutní zrušení práva na soukromí. Cíle, kterých se každý z nich (každé z práv) snaží dosáhnout, lze dosáhnout s minimálním zásahem jednoho do druhého.“ Nakonec soud rozhodl ve prospěch muže a konstatoval, že není ve veřejném zájmu znát jméno muže osm let již propuštěného z vězení, má-li nový život.

V Evropě je zřejmá tendence větší ochrany soukromých osob („běžného občana“), kterým soud právo na soukromí přiznává, až na výjimky, v co největším možném rozsahu, na druhou stranu lidem vystupujícím veřejně, ať už politikům nebo celebritám, soudy nepřiznávají široké právo na soukromí a upřednostňují právo na informovanost veřejnosti. Takový přístup je sice znatelný i v USA, ale „běžný občan“ se na tento postup nemůže bezvýhradně spolehnout.²⁰³

Přístup ke střetu práva na soukromí a práva na svobodu slova argentinských soudů se spíše podobá soudům situovaným v Evropě. Byť je znatelný určitý vliv nálady společnosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu, lze konstatovat, že i po turbulentních 90. letech minulého století nebyl právu na svobodu slova přiznán absolutní charakter a Nejvyšší soud Argentiny jednoznačně právo na soukromí charakterizuje jako základní lidské právo.

Na základě výše uvedeného si lze jen těžko představit, že by právo na zapomenutí mohlo být v USA zaručeno takovým způsobem, jakým je nyní zakotveno v Evropské unii díky GDPR nebo alespoň prostupovalo snahy soudu či legislativců o jeho zakotvení tak, jak je tomu v Argentině. Jaké jsou jednotlivé přístupy k tomuto právu a jak funguje v praxi, jednoznačně koreluje s výše uvedeným přístupem soudů jednotlivých typů právní kultury. Samotné GDPR pamatuje na střet ochrany osobních údajů (rozšířeného práva na soukromí) a práva na svobodu projevu. Obecné ustanovení čl. 85 GDPR stanovuje povinnost členským státům, aby uvedly do souladu práva stanovená nařízením s právem na svobodu projevu, a k tomu jim článek 85 GDPR poskytuje možnost odchýlit se, stanovit výjimky z určitých kapitol, především v případě zpracování pro účely novinářské, akademické či pro umělecký nebo literární projev.²⁰⁴ Konkrétně pro právo být zapomenut stanovuje článek 17 odstavec 3 písm. a) GDPR taktéž výjimku uplatnění práva na zapomenutí, a to konkrétně právo na svobodu projevu a informace.²⁰⁵

---

²⁰³ BARENDT, Eric, Freedom of Speech, druhá edice, Oxford University Press, (2005) ISBN-13: 978-0-19-924451-5, ISBN-10: 0-19-924451-0.

²⁰⁴ Článek 85, GDPR.

²⁰⁵ Článek 17, GDPR.

2. Pojem „právo být zapomenut“ v Evropě

Právo být zapomenut bylo v určitých obdobích v Evropě známo ještě před představením oficiálního označení eurokomisařkou Viviane Reding v roce 2012. S největší pravděpodobností tato myšlenka navazuje na francouzskou doktrínu „le droit à l'oubli“, která je překládána jako právo na zapomnění (*right to oblivion*)²⁰⁶, jež přisuzovalo právo odsouzencům požadovat po určitém čase od uplynutí jejich výkonu trestu, aby o nich nebyly nikde uveřejňovány informace o jejich zločinech nebo o trestu.²⁰⁷

2.1 Různé přístupy k obsahu práva být zapomenut

Dne 4.11. 2010 vydala Evropská komise sdělení, ve kterém se komplexně zabývá nutností „revitalizace“ legislativy týkající se ochrany osobních údajů a vyjadřuje záměr směrem k sjednocení přístupu jednotlivých členských států tak, aby ochrana osobních údajů jednotlivce byla naplněna ve smyslu článku 8 Listiny základních práv EU.²⁰⁸

Komise tento svůj záměr obhájí především tím, že do té doby platná směrnice o ochraně osobních údajů jednoduše nenaplnuje požadavky, které na legislativu a s ní spojenou ochranu osobních údajů klade technologický vývoj a globalizace, a především Komise klade důraz na zpracování dat sociálními sítěmi.²⁰⁹ Ve světle těchto výzev vyplývajících z prvního desetiletí 21. století Komise nastavuje ve svém sdělení určité body, které by měly reflektovat čím dál tím více rostoucí potřebu subjektů údajů mít kontrolu nad svými vlastními osobními údaji. Mimo jiné představuje Komise „právo být zapomenut“, respektive píše, že je třeba takové právo „objasnit“.²¹⁰ Reaguje na konkrétní požadavky subjektů údajů, které se domáhaly odstranění svých fotografií ze sociálních sítí. Užití slovo „objasnit“ tedy znamená, že Komise dává prostor legislativcům v tom směru, jak široce či úzce právo být zapomenut vymezit. Sama pak uvádí, že právo být zapomenut vnímá jako právo jednotlivců na výmaz údajů, a to i bez aktivního zásahu těchto subjektů,

---

²⁰⁶ Right to oblivion má v anglickém jazyce silnější podtext nežli right to be forgotten, v České republice bychom zřejmě řekli právo na absolutní zapomnění (a right to be forgotten jako právo na zapomnění).

²⁰⁷ ROSEN, Jeffrey, *The Right to Be Forgotten*, Stanford Law Review, vydání 64, 13. února 2012.

²⁰⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů, „Komplexní přístup k ochraně osobních údajů v Evropské unii“, Brusel dne 4.11.2010, KOM(2010) 609 v konečném znění.

²⁰⁹ Ibid, str. 2-3.

²¹⁰ Ibid, str. 7.

tedy automaticky po odpadnutí důvodu ke zpracování, odvolání souhlasu nebo uplynutí nutné doby pro uchování osobních údajů, tedy ztráty legitimního účelu ke zpracování.²¹¹

Je zřejmé, že se Komise ve svém stanovisku nevydala revoluční cestou a *de facto* jen mírně rozšiřuje právo na výmaz již v té době zakotvené v článku 12 směrnice o ochraně osobních údajů.²¹² Z dnešního pohledu bychom mohli říct, že obsahově se Komisí zamýšlené právo být zapomenut dotýkalo čl. 17 odst. 1 písm. a) a b) GDPR²¹³, což je samo o sobě torzo dnes platného práva být zapomenut.

K danému sdělení se ve svém stanovisku vyjádřil i evropský inspektor ochrany údajů Peter Hustinx, který již v roce 2007 ve svém stanovisku vyjádřil nutnost změny směrnice o ochraně osobních údajů vzhledem k rychlému vývoji trendů informační společnosti.²¹⁴ Evropský inspektor ochrany údajů na iniciativu Komise reaguje kladně a mimo jiné se vyjadřuje též k právu být zapomenut představeném Komisí. Zajímavé je, že Peter Hustinx právo být zapomenut spojuje především se zavedením „životnosti“ osobních údajů, tedy jinými slovy říká, že právo být zapomenut znamená vymazat údaje, pokud již nejsou potřebné k žádnému využití, a takové právo subjekt nemusí uplatnit proto, aby bylo naplněno.²¹⁵

22. ledna roku 2012 představila Viviane Reding, tehdejší viceprezidentka Evropské komise a komisařka Evropské unie pro spravedlnost, záměr tvorby zcela nového nařízení na ochranu osobních údajů. Jako hlavní důvod uvedla, že tehdy platná směrnice byla legislativou doby před internetem a nyní je potřeba reagovat na bezmezní možnosti, které nám internet poskytuje. Tím je ale samozřejmě dotčeno soukromí osob a jejich ztráta nad kontrolou osobních údajů. Proto bylo dle Reding nutné představit nové nařízení, které by vrátilo kontrolu nad svými údaji do rukou subjektů. Důležité ovšem je, že ve svém prohlášení Reding poprvé v souvislosti s právem Evropské unie představuje právo být zapomenut *per se* (*the right to be forgotten*). Reding právo být zapomenut definuje jako

---

²¹¹ Ibid.

²¹² Článek 12, písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů

²¹³ Článek 17, odst. 1 písm. a) a b), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

²¹⁴ Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů ze dne 25. července 2007 ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – „Komplexní přístup k ochraně osobních údajů v Evropské unii“, (Úřední věstník C 181/1, 22. června 2001, str. 1.

²¹⁵ Body 83–91 Ibid.

možnost výběru poskytnutí, či neposkytnutí osobních údajů. Pokud subjekt jednou udělí souhlas se zpracováním osobních údajů, ale posléze již nechce, aby jeho osobní údaje byly dále zpracovávány nebo uchovávány, měl by mít právo na jejich výmaz ze systému, pokud už déle není legitimní důvod jejich uchování.²¹⁶ Komisařka Reding ve svém projevu zdůrazňuje, že právo být zapomenut nemůže být absolutní, musí existovat nějaká omezení, a zároveň právo být zapomenut není pojistkou úplného výmazu historie. Druhým dechem dodává, že právo být zapomenut nesmí být automaticky upřednostňováno před právem na svobodu projevu a svobodu médií.²¹⁷

Zde je vhodné pro zajímavost uvést, že na představení tohoto práva velmi bouřlivě reagovala především americká akademická obec, a právě na jejich odborné reakci je velmi zřetelně vidět rozdíl přístupu k ochraně osobních údajů v Evropské unii, kde je toto právo vnímáno jako jedno ze základních a naprosto jednoznačně nenarušitelných bez vážného důvodu, a v USA, kde dodatky k Ústavě USA jsou téměř svatým grálem základních lidských práv, konkrétně pak první dodatek zakotvující svobodu projevu. Tak například Jeffrey Rosen, přední americký právní komentátor a právní vědec, ve svém článku, který je reakcí na oznámení Vivien Reding, píše, že právo být zapomenut může znamenat „největší hrozbu svobodě projevu na internetu v následující dekádě“.²¹⁸ Zároveň se táže, jestli je vůbec možné entitu, jakou je Google, učinit de facto „vrchním cenzorem“, a změnit tak jeho pozici neutrální platformy. Jak uvidíme v kapitole o judikátu Google v. Spain a následné implementaci závěrů společností Google, nebyl Jeffrey Rosen ve své kritice minimálně v tomto bodě zas tak daleko od pravdy. Byť je do určité míry pochopitelné, že země, která klade tak obrovský důraz na svobodu projevu a tak malý důraz na ochranu osobních údajů (tedy nehledá ani jakési vyvážení těchto dvou práv, což je v Evropské unii předmětem opravdu složitých debat), přijímá závěry obdobné těm, které uvádí Rosen ve svém článku, tedy že „je těžké si představit, že internet bude tak svobodný a otevřený, jako je dnes“ ,²¹⁹ můžeme dnes říci, že tyto až hysterické výkřiky do tmy byly, spíše než cokoliv jiného, zbytečné.

Vraťme se ale zpět do prostředí Evropské unie. Evropská komise ve své odpovědi na výklad práva být zapomenut v rámci jedné z předběžných otázek položených Soudnímu

---

²¹⁶ REDING, Viviane, The EU Data Reform 2012: Making Europe the Standard Better for Modern Data Protection Rules in the Digital Age (22. ledna 2012), SPEECH/12/26.

²¹⁷ Ibid.

²¹⁸ ROSEN, Jeffrey, The Right to Be Forgotten, Stanford Law Review, vydání 64, 13. února 2012, str. 88.

²¹⁹ Ibid, str. 92.

dvoru Evropské unie ve slavném případě *Google v. Spain* dochází k odlišnému závěru. Předmětná předběžná otázka se týkala toho, zda je možné docílit práva na výmaz a blokování osobních údajů,²²⁰ pokud má subjekt údajů za to, že ho tyto informace mohou poškodit, a pokud je možné uplatnit právo na zapomenutí těchto údajů, i když jejich zpracování bylo v souladu se zákonem.²²¹ Komise na tuto otázku reagovala negativně a ve svém odůvodnění napsala, že takového práva se lze dovolat pouze, pokud je předmětné zpracování osobních údajů neslučitelné se směrnicí 95/46 anebo z vážných a legitimních důvodů souvisejících se životní situací subjektů osobních údajů.²²² Takové právo ale dle Komise nelze uplatnit jen tehdy, pokud se subjekt údajů domnívá, že ho takové zpracování poškozuje, a nebo že si jednoduše usmyslil, že chce, aby taková informace upadla do zapomnění.²²³ K podobnému závěru dochází ve svém stanovisku generální advokát Niilo Jääskinen. Ve svém stanovisku k případu *Google v. Spain* píše, že právo být zapomenut nevyplývá ze směrnice o ochraně osobních údajů a nelze ani požadovat po správcích osobních údajů, aby byli zodpovědní za obsah uveřejněný třetími osobami.²²⁴ Soudní dvůr Evropské unie v této věci nakonec došel k rozdílnému výkladu práva být zapomenut. Soudní dvůr uvedl, že subjekt údajů má právo na nespojení určité informace s jeho osobou, tedy že má právo na výmaz svých osobních údajů z výsledku vyhledávání v určitém prohlížeči.²²⁵ Jinými slovy určil, že právo být zapomenut je prostředkem, jak lze efektivně docílit naplnění svých práv vyjádřených v člancích 7 a 8 Listiny.²²⁶

2.2 Právo být zapomenut jako základní lidské právo?

Pro pochopení významu práva být zapomenut v evropském kontextu lidských práv je namísto úvaha o jeho zařazení v rámci systému lidských práv. Právo na soukromí jako takové je nepochybně řazeno mezi základní lidská práva. Tato doktrína je potvrzena nejen

---

²²⁰ Tedy práva obsažená v článku 12 písm. b) v tehdy platné směrnici 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

²²¹ C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²²² Bod 90 Ibid.

²²³ Bod 47, House of Lords, European Union Committee, 2nd Report of Session 2014-15, EU Data Protection law: a „Right to be forgotten“? (30. června 2014).

²²⁴ Body 97-100, Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinenena přednesené dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2013:424.

²²⁵ Bod 99, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²²⁶ Tento judikát byl svým významem naprosto zásadní ve formování práva být zapomenut, a proto je v této rigorózní práci blíže rozebírán v kapitole „Judikatura Soudního dvora Evropské unie“.

systematikou lidskoprávních kodexů jednotlivých členských států a judikaturou jednotlivých ústavních soudů, ale i systematikou evropských lidskoprávních katalogů a bohatou judikaturou jak Soudního dvora Evropské unie, tak Evropského soudu pro lidská práva.

Pro příklad lidskoprávního katalogu členského státu a judikatury ústavních soudů členských států nemusíme jít daleko. Česká Listina základních práva a svobod řadí právo na soukromí, vyjádřeném v článku 7 odst. 1 a článku 10 odst. 2 (případně i odst. 3), mezi hlavu druhou – lidská práva a základní svobody, oddíl první – základní lidská práva a svobody.²²⁷ Význam práva na soukromí jakožto práva základního, se tak odráží v nálezech Ústavního soudu České republiky, který je po vzoru evropských ústavních soudů a evropských nadnárodních soudů zdrženlivý při posuzování omezování práva na soukromí. Například v nálezu Pl. ÚS 1/12 ze dne 27.11.2012 Ústavní soud zřetelně vymezuje hranice pro zásah do práva na soukromí, přičemž základní požadavek stanovuje následující „(...) je třeba posuzovat šetrnost tohoto zásahu do základního práva, a to nejen z hlediska nezbytnosti získání určitého údaje pro dosažení sledovaného cíle, nýbrž též způsobu jeho získání a následného nakládání s ním (požadavek potřebnosti).“²²⁸

Ani na úrovni Evropské unie nepanují pochybnosti o tom, že právo na soukromí je základním lidským právem. Příkladem uveďme rozsudek Soudního dvora Evropské unie z roku 1992 ve věci *Komise v. Německo*, v kterém je explicitně konstatováno, že: „Právo na respektování soukromého života (...) je základním právem chráněným právním řádem Společenství.“²²⁹ V tomto smyslu je judikatura Soudního dvora Evropské unie konzistentní a pro doplnění připomeňme rozsudek ve věci *Varec SA*, v kterém Soudní dvůr Evropské unie přímo odkazuje na článek 8 EÚLP a stejně tak na článek 7 Listiny základních práv Evropské unie, jejichž součástí je právo na respektování soukromého života, a toto právo označuje jako jedno ze základních práv²³⁰.

O zařazení práva na soukromí obecně do výčtu základních lidských práv na úrovni evropské ochrany lidských práv tedy není pochyb. Otázkou tedy zůstává, zda lze řadit

---

²²⁷ Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod součástí ústavního pořádku České republiky, články 7 odst. 1, 10 odst. 2 a 3

²²⁸ Pl.ÚS 1/12 ze dne 27.11.2012, 437/2012 Sb., N 195/67 SbNU 333, sloučení parlamentní rozpravy k více návrhům zákonů; Povinnost uchazečů o zaměstnání vykonávat veřejnou službu; Návrh na zrušení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, bod 304

²²⁹ C-62/90 *Komise v. Německo*, ECLI:EU:C:1992:169

²³⁰ Bod 48, C-450/06, *Varec SA proti Belgickému státu za přítomnosti Diehl Remscheid GmbH & Co.*, ECLI:EU:C:2008:91.

ochranu osobních údajů a případně právo být zapomenut na stejnou úroveň – tedy na úroveň základního lidského práva.

Způsob zásahu do soukromí narušením ochrany osobních údajů se s nástupem internetu výrazně změnil od dob minulých. Dříve byl zásah zřetelný prostřednictvím masových médií, tisku, televize, rozhlasu. Takový zásah byl jasně vnímatelný, a to dokonce širokou veřejností, méně často pouze některou skupinou osob.²³¹ Oproti tomu internet umožnil nabourávat osobní údaje a tím zasahovat do soukromí často velmi nenápadným způsobem. Sbíráání IP adres, možnost regulace tzv. cookies apod. sebou přináší úplně nový rozměr zásahů do osobních údajů.

Evropský soud pro lidská práva ve své rozhodovací činnosti přistupuje k extenzivnímu pojetí pojmu „soukromí“ a pod jeho ochranu řadí mnoho integrálních součástí. Tento judikaturou stanovený výčet ale sám nepokládá za vyčerpaný a navíc stanovuje, že ani nemůže být podroben vyčerpávajícímu výčtu.²³² Zároveň ve svém rozhodnutí P.G a J.H. proti Spojenému království Evropský soud pro lidská práva znovu potvrdil, že soukromí jedince nekončí za prahem jeho domácnosti, ale postihuje celý okruh společenských vztahů i mimo rámce „bezpečné zóny“ jednotlivce. Zásahem do soukromí je i uchování dat o tomto jedinci a jejich následné zpracování.²³³ Konečně Evropský soud pro lidská práva jednoznačně stanovil, že ochrana osobních údajů je součástí článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práva a svobod a že zpracování ať už automatizované nebo neautomatizované musí být prováděno tak, aby neporušovalo právo na respektování soukromí.²³⁴

Takový výklad je dle Evropského soudu pro lidská práva v souladu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat z roku 198, kterážto má za cíl ochranu základních práv s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů, především pak ochranu soukromí, jakožto základní lidské svobody.²³⁵ Ostatně už v roce 1970 odsouhlasilo parlamentní shromáždění Rady Evropy Rezoluci a Doporučení

---

²³¹ MOLEK, P. Základní práva. Svazek první – Důstojnost. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, ISBN 978-80-7551-167-5, str. 290

²³² Bod 57, rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Peck v. United Kingdom*, stížnost č. 4464/98.

²³³ Bod 57, rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *P.G. and J.H. v. United Kingdom*, stížnost č. 44787/98.

²³⁴ Bod 65-67, rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Amann v. Sqtizerland*, stížnost č. 27798/95.

²³⁵ Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat přijatá dne 28. 1. 1981 ve Štrasburku, dostupná na: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078b37>.

parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 428 (1970) o masmédiích a lidských právech. V této je vyjádřeno, že ochrana soukromí subjektů obsahuje právo na ochranu osobních údajů, jejich bezpečné zpracování a uchování, transparentní nakládání s nimi a minimalizace zásahu.²³⁶

Je tedy zřejmé, že právo na ochranu soukromí je základním lidským právem a právo na ochranu osobních údajů, jakožto jeho součást, taktéž. Zbývá tedy zodpovědět otázku, zde je základním lidským právem samotné právo být zapomenut.

Právem být zapomenut rozumíme právo na výmaz ze všech dostupných nosičů takových osobních údajů, jejichž uchování není nadále nezbytné nebo jejichž uchování není nutné a subjekt údajů si jejich uchování nepřeje. Důležitost tohoto institutu pro řádný výkon práva na ochranu osobních údajů si uvědomuje i náš ústavní soud, když v již výše citovaném nálezu Pl. ÚS 1/12 praví: „(...) Jako jednu z garancí nakonec nelze opominout ani povinnost, aby byl údaj veden jen po nezbytnou dobu a poté byl smazán nebo anonymizován, tedy zachovávan bez možnosti zjištění jeho subjektu.“²³⁷ Byť ústavním soudem vyjádřený institut nevyčerpává definici práva být zapomenut dle článku 17 GDPR, zmiňuje jeho velmi důležitou část – povinnost vést údaj jen po dobu nezbytně nutnou a následné odstranění (smazání) daného údaje.

Evropský soud pro lidská práva již v roce 2008 v případě *S. a Marper* proti Spojenému království zdůraznil, že ochrana osobních údajů má kruciólní význam pro ochranu soukromí a práva na jeho respektování a je zapotřebí, aby státy zakotvily takové mechanismy, které zaručí dostatečnou ochranu osobních údajů, přičemž větší pozornost má být věnována automatizovanému zpracovávání osobních údajů právě proto, že v takových případech je pro subjekty osobních údajů těžší mít kontrolu nad svými osobními údaji. Mezi tyto mechanismy by dle Evropského soudu pro lidská práva mělo patřit zejména zajištění, že uchovávaná data jsou relevantní a nejsou excesivní a především, že po uplynutí doby jejich potřeby dojde k jejich výmazu.²³⁸

---

²³⁶ Rezoluce parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 428 (1970), Doporučení o masmédiích a lidských právech, ze dne 29. 1. 1970, dostupné na: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15842&lang=en>.

²³⁷ Bod 304, Pl.ÚS 1/12 ze dne 27.11.2012, 437/2012 Sb., N 195/67 SbNU 333, sloučení parlamentní rozpravy k více návrhům zákonů; Povinnost uchazečů o zaměstnání vykonávat veřejnou službu; Návrh na zrušení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

²³⁸ Bod 103, Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *S. and Marper v. The United Kingdom*, stížnost č. 30562/04 a 30566/04.

Ke stejnému závěru *de facto* dochází Soudní dvůr Evropské unie v judikátu *Google v. Spain*, kde sám explicitně právo být zapomenut zakotvuje (tento judikát je blíže rozebrán níže).²³⁹

Výše uvedené vede dle autora této rigorózní práce k závěru, že právo být zapomenut jako takové nelze označit za základní lidské právo, ale spíše za právo dávající možnost svým uplatněním naplnění základního lidského práva na ochranu osobních údajů, potažmo ochranu soukromí. Právo být zapomenut je tedy spíše mechanismem umožňujícím výkon jiných základních lidských práv, ergo kladívko je jejich integrální součástí a nemůže ani jako samostatné právo bez daných výše uvedených cílů obstát.

2.3 Legální zakotvení pojmu

Na základě výše zmíněného rozsudku *Google v. Spain* vydala WP29²⁴⁰ pokyny, které měly poskytnout informace o tom, jak provádět právo být zapomenut, zároveň ale tento v judikátu velmi úzce vymezený pojem WP29 do určité míry rozšířila.²⁴¹ Ve svých pokynech potvrdila závěr soudu, že subjekt údajů má právo po vyhledávacích požadovat, aby nebyly zveřejněny výsledky s obsahem z jiných internetových stránek s jeho osobními údaji.²⁴² Pracovní skupina zároveň konstatuje, a tím upřesňuje vnímání rozsahu pojmu práva být zapomenut, že byť zpracování osobních údajů nebo uveřejnění na některých stránkách mohlo být po právu, univerzální rozšiřování a široký přístup k této informaci může být bez právního základu, protože příliš zasahuje do soukromí subjektu. Pracovní skupina, stejně jako Soudní dvůr Evropské unie tudíž znovu vyslovuje myšlenku dostupnosti a rozšířenosti osobních údajů jako jeden z argumentů extenzivního zásahu do soukromých práv, a tedy jeden z důvodů pro aplikaci práva být zapomenut. Pracovní skupina je konzistentní s tím názorem, že právo být zapomenut a jeho výkon musí být v souladu s právem na svobodu projevu dle článku 11 Listiny.

---

²³⁹ Bod 94 C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317

²⁴⁰ Article 29 Working Party byla poradní skupina zřízená na základě článku 29 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, která měla především výkladovou úlohu. Tato skupina byla účinností GDPR nahrazena Evropským sborem pro ochranu osobních údajů (European Data Protection Board).

²⁴¹ Article 29 Data Protection Working Party, 14/EN WP225, Guidelines on the implementation of the Court of Justice of the European Union judgement on „*Google Spain and Inc v. Agencia Espanola de Protección de datos (AEPD) and Mario Costeja González*“ C-131/12.

²⁴² Bod 6 *Ibid.*

Pracovní skupina v pokynech dále uvádí, že vyhledávače by neměly podmínit výkon práva být zapomenut výlučně na vyplnění formuláře nebo na jiné formální úkony, ale že subjekty údajů by se měly domoci práva být zapomenut jakýmkoliv dostupným způsobem.²⁴³ Zároveň subjekty údajů by své žádosti měly náležitě odůvodnit.²⁴⁴ Pracovní skupina rozšiřuje výkon práva být zapomenut, když konstatuje, že rozsudek sice mířil konkrétně na vyhledávače, ale dle pracovní skupiny toto právo lze uplatnit vůči jakémukoliv internetovému zprostředkovateli, pokud jsou splněny podmínky pro jeho uplatnění. Velmi zajímavé je, že pracovní skupina argumentuje pro zavedení práva být zapomenut i mimo domény usazené v EU, tedy i na domény .com. Tím tedy dává jasně najevo, že je pro extraterritoriální aplikaci standardu ochrany osobních údajů stanoveného Evropskou unií.²⁴⁵ Jak ale bude uvedeno níže v kapitole zabývající se relevantní judikaturou navazující na právo být zapomenut, Soudní dvůr Evropské unie dochází k opačnému závěru.

Pracovní skupina tedy dle výše uvedeného definuje právo být zapomenut jako právo subjektů osobních údajů na neuvádění výsledků internetovým vyhledávačem nebo jiným internetovým zprostředkovatelem, které se týkají jeho osoby a obsahují jeho osobní údaje nebo jiné informace o něm, přičemž toto vyhledávání je na základě jména subjektu.

Jak vidno, právo být zapomenut bylo velmi konkrétním pojmem aplikovatelným jen na určité specifické situace narušení práva na soukromí. Pracovní skupina ve svých pokynech taktéž stanovuje kritéria, na základě kterých se posuzovalo, zda je žádost na „zapomenutí“ odůvodněná. Tato kritéria vycházejí z dřívější judikatury a dřívějších výkladových prací WP29 a jsou důležitá i pro výklad při střetu práva na soukromí a jiných základních lidských práv obecně. Prvním měřítkem je, jestli výsledek vyhledávání odkazuje k fyzické osobě a jestli se výsledek zobrazuje po zadání jména, dále pak jestli je subjekt údajů veřejně známou osobou nebo osobou hrající roli ve veřejném životě,²⁴⁶ jestli je subjekt údajů mladistvý,²⁴⁷ zda jsou uveřejněné informace pravdivé,²⁴⁸ jsou-li

---

²⁴³ Bod 13 Ibid.

²⁴⁴ Bod 14 Ibid.

²⁴⁵ Bod 20 Ibid.

²⁴⁶ Soudní dvůr Evropské unie totiž ve své judikatuře rozhodl, že osoby, o kterých má mít veřejnost právo získávat informace, nemají právo podávat žádost na základě předchozího vnímání tohoto pojmu. Článek 17 GDPR nerozlišuje žadatele podle těchto kritérií.

²⁴⁷ Dle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie i Evropského soudu pro lidská práva je ochrana dítěte primárním cílem a dítě musí být chráněno a při jakýchkoliv činnostech veřejných orgánů nebo soukromých osob. Viz čl. 24 Listiny základních práv Evropské unie.

²⁴⁸ Dle Pracovní skupiny je větší pravděpodobnost vyhovění žádosti dle práva být zapomenut, pokud jsou uveřejněné informace nepravdivé nebo zavádějící.

uveřejněné informace relevantní (vztahují se uveřejněné informace k práci subjektu, dají se uveřejněné informace klasifikovat jako „hate speech“ nebo urážlivé výroky vůči subjektu, je zřejmé, jestli jsou uveřejněné informace názor nebo faktum), jsou zveřejněné údaje citlivými údaji subjektů,²⁴⁹ jsou uveřejněná data aktuální (jestli nejsou uveřejňována déle, než je nutné), poškozují uveřejnění údajů subjekt (má uveřejnění dat disproporčně negativní dopad na soukromí subjektu), přesměrovává výsledek vyhledávání na informace, které vystavují subjekt nebezpečí, v jakém kontextu byla data uveřejněna (byla uveřejněna dobrovolně subjektem, byl obsah určen k uveřejnění, mohl subjekt o uveřejnění vědět), byl původní obsah uveřejněn v rámci žurnalistické činnosti,²⁵⁰ je ten, kdo data zveřejnil, oprávněn nebo má zákonnou povinnost tato data zveřejnit, vztahují se data k trestnému činu.²⁵¹

Je zřejmé, že uplatnění práva být zapomenut bylo podrobováno velmi přísným kritériím a vztahovalo se pouze k velmi specifickým případům. Účinností GDPR se tato metodika radikálně změnila, nicméně některá kritéria WP29 přetrvala buď jako výjimky, nebo byla zahrnuta do obecného rámce pro posuzování významu ochrany soukromí a osobních údajů dle GDPR.

Postupem času tedy pojem „právo být zapomenut“ vykrytalizoval do dnešní podoby tak, jak je vyjádřen v článku 17 GDPR²⁵² (kterým se autor podrobně zabývá níže v této rigorózní práci v kapitole „Právo být zapomenut v obecném nařízení o ochraně osobních údajů“) Ze zcela úzce vymezeného práva, pro nějž je více přílehlající pojem právo na výmaz než právo být zapomenut, se stalo skutečné právo na zapomnění, které opravňuje za splnění vymezených podmínek subjekty údajů k žádosti o vymazání veškerých osobních údajů o jeho osobě a správci osobních údajů nařizuje veškeré údaje o subjektu při splnění podmínek automaticky nebo na žádost zlikvidovat. Pojem právo být zapomenut se tedy od první myšlenky jeho kodifikace vyvíjelo jasným soukromě

---

²⁴⁹ Dle článku 8 směrnice o osobních údajích (95/46/ES) tzv. zvláštní kategorie údajů zahrnovala rasový či etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, zdraví, sexuální život.

²⁵⁰ Dle čl. 17 odst. 3 GDPR je zpracování osobních údajů v rámci žurnalistické činnosti jednou z výjimek, kdy nelze uplatnit právo být zapomenut.

²⁵¹ PART II, Article 29 Data Protection Working Party, 14/EN WP225.

²⁵² Článek 17, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

pozitivním směrem a nyní obsahuje vcelku extenzivní právo subjektů osobních údajů mít kontrolu nad vlastním soukromím.

Je nutno se ale vzhledem k významu, jaký pro ochranu osobních údajů a soukromí přinesla, podívat blíže na judikaturu Soudního dvora Evropské unie vztahující se k právu být zapomenut.

3. Judikatura Soudního dvora Evropské unie týkající se práva být zapomenut

Právo být zapomenut *per se* nebylo ve staré úpravě ochrany osobních údajů na úrovni Evropské unie obsaženo a o jeho začlenění do právního rámce Evropské unie se zapříčinil až Soudní dvůr Evropské unie ve své judikatuře, byť jeho podoba byla odlišná od té, jakou známe dnes a která vyplývá z GDPR.

3.1 Přelomové rozhodnutí ve věci Google v. Spain

Bezpochyby největším milníkem je v této souvislosti rozhodnutí ve věci Google v. Spain, jelikož Soudní dvůr Evropské unie přelomově rozhodl v kruciólních otázkách týkajících se ochrany osobních údajů, a to především v rámci věcné působnosti směrnice o ochraně osobních údajů a práva na výmaz výsledků vyhledávání na základě jména subjektu osobních údajů, nebo jak toto právo samotná lucemburská soudní stolice nazvala: „právo být zapomenut“.²⁵³

V roce 1998 byla na stránkách španělského deníku La Vanguardia uveřejněna informace souladná se španělskou právní úpravou, že nemovitost, kterou tehdy vlastnil Maria Costeja González, je v dražbě v souvislosti s dluhy vzniklé panu Gonzálesovi v rámci sociálního zabezpečení. Ovšem v roce 2010 podal pan Gonzáles stížnost ke španělské obdobě našeho Úřadu pro ochranu osobních údajů, jelikož při zadání jeho jména do vyhledávače Google se zobrazoval právě předmětný obsah z deníku La Vanguardia. Pan Gonzáles se domáhal toho, aby La Vanguardia buďto článek anonymizovala tak, že nebude obsahovat osobní údaje pana Gonzálese, anebo tento článek odstranila úplně, a zároveň se domáhal po společnosti Google Spain nebo Google Inc., aby nějakým způsobem zařídila absenci osobních údajů pana Gonzálese ve výsledcích vyhledávání a ve spojitosti právě s La Vanguardia.

Španělský úřad pro ochranu osobních údajů stížnosti nevyhověl směrem k povinnosti deníku La Vanguardia, když konstatoval, že uveřejnění údajů o dražbě domu bylo spojeno se zákonnou povinností, a tedy není důvod k jejímu odstranění. Oproti tomu směrem k povinnosti Google Spain/Google Inc. úřad rozhodl, že mají dané osobní údaje z výsledku vyhledávání odstranit. Navíc konstatoval, že jakožto provozovatelé

---

²⁵³ Bod 91, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

vyhledávače spadají pod působnost směrnice o ochraně osobních údajů, protože úřad jejich počínání vyhodnotil jako zpracování osobních údajů. Zároveň úřad zdůraznil, že právo na výmaz subjektu osobních údajů přísluší i v tom případě, kdy ho nikterak nepoškozují, ale subjekt údajů si pouze nepřeje, aby takové údaje byly přístupné či šířeny.²⁵⁴

Google Inc. i Google Spain podaly žaloby ke španělským soudům, přičemž zde došlo k přerušení řízení a podání předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie. Tázající se soud vymezil tři základní okruhy v dané problematice: (i) Může se směrnice na ochranu osobních údajů uplatnit na provozovatele vyhledávače, který sídlí a operuje z USA, když v EU operuje pouze skrz dceřinou společnost či pobočku, která provádí podpůrnou činnost? (ii) Spadá činnost Google a obecně provozovatelů internetových vyhledávačů pod pojem zpracování osobních údajů a jsou tedy tyto provozovatelé správci osobních údajů dle směrnice o ochraně osobních údajů? (iii) Může být po provozovateli vyhledávače požadováno, aby odstranil indexaci v rámci informací uveřejněných provozovateli internetových stránek (třetími osobami) a lze toto právo na výmaz uplatňovat i tehdy, byla-li daná informace uveřejněna v souladu se zákonem?²⁵⁵

Google ve svůj prospěch argumentuje před Soudním dvorem Evropské unie tím, že činnost vyhledávače nemůže být charakterizována jako zpracování údajů ve smyslu směrnice o ochraně osobních údajů, protože vyhledávače pracují automaticky s celým objemem dostupných informací na internetu, jež byly zveřejněny třetími osobami, a nevybírá selektivně osobní údaje jako speciální skupinu informací, ale naopak s osobními údaji pracuje jako s každým jiným typem informací, nehledě na obsah. Zřejmě z procesní opatrnosti ovšem Google dodává, že i kdyby Soudní dvůr Evropské unie činnost internetového vyhledávače zhodnotil jakožto zpracování osobních údajů ve smyslu článku 2 písm. b) směrnice o ochraně osobních údajů, nelze Google považovat za správce, vzhledem právě k výše uvedené automatizaci celého procesu a vlastně bazální neznalosti zpracovávaných informací, a zároveň k faktu, že společnost Google nemá nad těmito informacemi kontrolu.²⁵⁶

Tento argument při znalosti technického procesu vyhledávání nemohl bezpochyby uspět. Internetové vyhledávače fungují totiž na základě postupu, který se rozkládá do tří

---

²⁵⁴ Bod 17 Ibid.

²⁵⁵ Bod 20 Ibid.

²⁵⁶ Bod 22 Ibid.

základních kroků. Nejdříve je nutné provést tzv. *procházení* (crawling). Během tohoto procesu speciálně naprogramovaný software (někdy se nazývá jednoduše robot, Google ho označuje jako Googlebot) prohledává internetové stránky, objevuje nové a aktualizuje ty, které už objevil. Tyto stránky jsou následně analyzovány v procesu zvaném *indexace*, při kterém jsou informace a hesla z těchto stránek ukládány do mezipaměti Google, aby mohla být později vyhodnocována při samotném procesu vyhledávání. Třetím krokem je *zobrazování*. Pokud je zadán dotaz nebo heslo do internetového vyhledávače, tak na základě indexovaných informací hledá algoritmus nejrelevantnější shodu, a následně vytvoří „seznam“ hierarchicky uspořádaný pro potřebu vyhledávání.²⁵⁷

Soudní dvůr Evropské unie zhodnotil, že činnost internetových vyhledávačů je zpracováním osobních údajů a že provozovatelé těchto vyhledávačů jsou správci. Argument ohledně zpracování osobních údajů uvozuje odkazem na výše v rigorózní práci uvedené (viz kapitola 1.2) rozhodnutí ve věci *Lindqvist*,²⁵⁸ v kterém již Soudní dvůr Evropské unie definoval uveřejnění osobních údajů na internetu jakožto zpracování osobních údajů. Následně správně vymezuje obsah aktivity při vyhledávání tak, jak jsou popsány výše, a podřazuje je pod jednotlivé pojmy vyjmenované v článku 2 písm. b) směrnice o ochraně osobních údajů. V této se píše, že zpracováním osobních údajů se rozumí: „jakýkoliv úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace.“²⁵⁹ Jak patrně, při komparaci s popisem postupu vyhledávače při vyhledávání je většina procesů vymezených v článku 2 písm. b) bezpochyby naplněna. Ke stejnému závěru pak dochází Soudní dvůr Evropské unie, a zároveň dodává, že je irelevantní, jestli jsou osobní

---

²⁵⁷ Popis procesu vyhledávání společností Google, dostupné na: <https://support.google.com/webmasters/answer/70897?hl=cs>, cit. dne: 29. 4. 2019.

²⁵⁸ S odkazem na toto rozhodnutí pracuje i generální advokát ve svém Stanovisku generálního advokáta Niila Jääskinenä předneseném dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2013:424, bod 30-31. Zajímavé je, že jedním z důležitých odkazů na toto rozhodnutí je v souvislosti s apelem generálního advokáta na nutnost rozhodnout v tomto případě v souladu se zásadou proporcionality, a tedy neupřednostnit ochranu osobních údajů jako takovou před ostatními základními právy, právě tak, jak tomu bylo učiněno ve věci *Lindqvist*, kde Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že uveřejnění informace na internetu, a tedy zpřístupnění uživatelům internetu po celém světě, není transferem osobních údajů do třetích zemí.

²⁵⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

informace vybírány selektivně nebo je s nimi pracováno pouze jako s jedním druhem z celkového obsahu informací.²⁶⁰

Kvalifikujeme-li proces vykonávaný internetovými vyhledávači jako zpracování osobních údajů, logickou úvahou pak docházíme k závěru, že provozovatel takového vyhledávače je správce, právě proto, že určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů.²⁶¹ Zároveň Soudní dvůr Evropské unie klade důraz na diferenciaci mezi zpracováním osobních údajů, které je vykonáváno třetími osobami, od kterých uveřejnění osobních údajů originálně pochází, a zpracováním osobních údajů v souvislosti s vyhledáváním takových údajů.²⁶² Ostatně ke stejným závěrům dochází i WP29 ve svém stanovisku WP148.^{263,264}

Dále se Soudní dvůr Evropské unie dostává k problematice územní působnosti směrnice o ochraně osobních údajů. Totiž daná služba vyhledávače je poskytována společností Google Inc., která sídlí v Kalifornii a servery, na kterých je prováděna indexace a dočasné ukládání obsahu vytipovaného googlebotem, jsou umístěny neznámo kde.²⁶⁵

Předně je třeba poznamenat, že dceřiná společnost Google Inc. sídlící ve Španělsku s obchodní firmou Google Spain neprováděla indexaci osobních údajů ani žádnou činnost obdobnou směrem k funkcím vyhledávače při činnosti vyhledávání. Úlohou Google Spain bylo zastupovat Google Inc. pro činnost reklamní, tedy být jakýmsi obchodním zástupcem, který jednal s klienty o poskytování reklamních služeb společností Google

---

²⁶⁰ Bod 28, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁶¹ Bod 33 *Ibid.*

²⁶² Bod 35 *Ibid.*

²⁶³ Article 29 Data Protection Working Party, 007373/EN WP148, Opinion 1/2008 on data protection issues related to search engines Adopted on 4 April 2008.

²⁶⁴ Byť se v tomto stanovisku WP29 primárně zabývá otázkou, zda jsou provozovatelé vyhledávačů správci osobních údajů z pohledu jimi zpracovaných dat o uživateli jako např. historie vyhledávání, cookies, preference ve vyhledávání a jejich následné využití v cílenosti reklam apod., zamýšlí se též nad aplikací směrnice o ochraně osobních údajů na jejich činnost jakožto zprostředkovatele osobních údajů a zdali tato činnost spadá pod definici směrnice o ochraně osobních údajů. Zajímavé je, že WP29 dochází k tomu závěru, že je nutné, vzhledem k rozsahu sbíraných informací o uživateli vyhledávačů, umožnit uživatelům úplnou kontrolu k takovým sbíraným informacím o jejich stopě na internetu a nutnost umožnit provozovatelům vyhledávačů vymazat veškerý obsah, který tuto stopu zachycuje. WP29 tedy určitým způsobem projevila nutnost práva být zapomenut v prostředí internetu. Důležitým závěrem je i to, že se směrnice o ochraně osobních údajů vztahuje na ty provozovatele vyhledávačů, kteří sice nesídlí na území Evropské unie, ale ke zpracování osobních údajů určitým způsobem používají prostředky, které jsou přítomny na území členských států. Otázkou teritoriality se zabýval i Soudní dvůr Evropské unie v případě *Google v. Spain*.

²⁶⁵ Bod 43, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317, informace o tom, kde se servery nacházejí, byla vyhodnocena jako utajená z konkurenčních důvodů.

Inc. na webové platformě vyhledávače, což je označeno jako primární zdroj příjmů společnosti Google Inc. a důvod, proč může být služba vyhledávače poskytována uživatelům zdarma.²⁶⁶

Soudní dvůr Evropské unie zhodnotil, že i když se společnost Google Spain přímo nepodílí na indexaci a jiných činnostech zakládajících zpracování osobních údajů během procesu vyhledávání, její činnost je s tímto procesem úzce spojena.²⁶⁷ Mimo to odkazuje na recitály 18-20 směrnice o ochraně osobních údajů, které jasně stanovují co nejširší územní působnost směrnice o ochraně osobních údajů, a především pak recitál 20, jenž stanoví, že i když jsou osobní údaje zpracovány osobou, která není usazena v některém ze členských států, nesmí toto být překážkou ochrany subjektů osobních údajů.²⁶⁸

Soudní dvůr Evropské unie tedy dochází ke stejnému závěru jako generální advokát ve svém stanovisku a konstatuje, že věcná působnost směrnice o ochraně osobních údajů na tento případ dopadá a *pro futuro* stanovuje precedent, dle kterého jsou osobní údaje zpracovávány v rámci činnosti provozovny správce na území členského státu, pokud je tento správce přítomen na území členského státu fakticky jen skrz svou dceřinou společnost, která vykonává činnost podporující takové zpracování.²⁶⁹ Tak jako v předchozí otázce, i zde bylo nápomocné stanovisko pracovní skupiny zřízené dle článku 29 směrnice o ochraně osobních údajů, konkrétně stanovisko č. 8/2010, které se zabývá územní působností směrnice o ochraně osobních údajů a bližším výkladem čl. 4. Sice zde WP29 explicitně nevyjadřuje to, co v daném případě Soudní dvůr Evropské unie, nicméně ale jasně konstatuje, že je nutné aplikovat směrnici o ochraně osobních údajů na co největší počet správců, a to i pokud mají sídlo mimo území Evropské unie, což je důležité dle WP29 především pro ochranu osobních údajů při užívání vyhledávačů, sociálních sítí a cloudových úložišť.²⁷⁰

---

²⁶⁶ Bod 62-64 Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinena přednesené dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Espanola de Protección de Datos (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2013:424.

²⁶⁷ Bod 56 C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁶⁸ Recitál 20, směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

²⁶⁹ Bod 60, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁷⁰ Article 29 Data protection working party, 0836-02/10/EN, WP 179, Opinion 8/2010 on applicable law adopted on 16 December 2010, str. 8.

Po vypořádání těchto *de facto* procesních otázek se Soudní dvůr zabývá otázkou povinnosti provozovatele vyhledávače jakožto správce osobních údajů a práv subjektů zpracovávaných osobních údajů. Je nutné připomenout, že Soudní dvůr Evropské unie si je v této věci vědom rozdílu zpracování osobních údajů na stránkách původu a zpracování vyhledávačem především v tom smyslu, že vyhledávač umožňuje „všudypřítomnost“ osobních údajů a jejich globální rozšíření, což Soudní dvůr Evropské unie - dle mého názoru velice správně - hodnotí jako významné nebezpečí/ohrožení základních práv na soukromí a na ochranu osobních údajů.²⁷¹ Takový názor není v rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie ničím ojedinělým, připomeňme si například rozsudek soudního dvora Evropské unie ve věci *eDate Advertising*, ve kterém staví jasnou hranici mezi uveřejněním informace na internetu a v jiném, například tištěném, médiu. V této věci Soudní dvůr Evropské unie uvádí, že uveřejnění informace na internetu v podstatě zaručuje jeho „všudypřítomnost“ a je možné se s ním seznámit kýmkoliv, odkudkoliv a kdykoliv.²⁷²

Soudní dvůr Evropské unie, vědom si nutnosti zohlednit proporcionalitu mezi hospodářskými zájmy a právem na soukromí a ochranu osobních údajů, dochází k závěru, že orgán ochrany osobních údajů, případně soudní orgán, může nařídit provozovateli vyhledávače, aby vymazal z výsledků vyhledávání při zadání jména osoby ty výsledky, které odkazují na webové stránky se škodlivým obsahem.^{273,274} Orgán ochrany osobních údajů nebo soudní orgán toto provozovateli vyhledávače mohou nařídit, je-li daný obsah na webových stránkách v rozporu se zásadami zpracování osobních údajů dle článku 12 písm. b) směrnice o ochraně osobních údajů nebo pro podmínku závažného legitimního důvodu dle článku 14 písm. a) směrnice o ochraně osobních údajů. Soudní dvůr Evropské unie navíc argumentuje, že takový požadavek je legitimní k zajištění silnější ochrany osobních údajů vzhledem k tomu, že při pouhé možnosti žádat o výmaz jen vydavatele

---

²⁷¹ Bod 80, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁷² Bod 45, C-509/09 a C-161/10 *eDate Advertising GmbH proti X, Olivier Martinez, Robert Martinez proti MGN Limited*, ECLI:EU:C:2011:685.

²⁷³ Body 82-85, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁷⁴ Zde se jedná o případ, kdy je možné uplatnit právo vymezené v článku 12 písm. b) směrnice o ochraně osobních údajů (tedy právo na, mimo jiné, výmaz osobních údajů, pokud jejich zpracování mimo soulad se Směrnicí, především z důvodu neúplnosti nebo nepřesnosti) a právo vymezené v článku 14 písm. a) směrnice o ochraně osobních údajů (právo na námitku zpracování osobních údajů na základě vážných a legitimních důvodů souvisejících s osobní situací subjektu osobních údajů).

webových stránek, které daný obsah nesou, by bylo natolik neefektivní, že by ochrana osobních údajů založená směrnicí na ochranu osobních údajů postrádala smysl.²⁷⁵

Generální advokát dochází ve svém stanovisku k odlišnému názoru. Domnívá se, že orgán ochrany osobních údajů nebo soudní orgán nemůže provozovateli vyhledávače nařídit výmaz odkazů na webové stránky zobrazující se na základě jména zadaného při vyhledávání z indexace, a to jednoduše proto, že dle generálního advokáta jméno nestačí k přímé identifikaci, ale spíše zakládá identifikaci osoby nepřímou. Jinými slovy, že vaše jméno může nést neurčitý počet subjektů. Dále generální advokát uvádí, že uvedení nebo obsažení takových osobních informací v indexu nezakládá tu skutečnost, že by byl provozovatel vyhledávače správcem, a tedy tuto povinnost po něm nelze ani požadovat.²⁷⁶

V podobném duchu pokračuje generální advokát Niilo Jääskinen i v poslední otázce položené Soudnímu dvoru Evropské unie, respektive i v této otázce dochází k opačným závěrům, než ke kterým se nakonec Soudní dvůr Evropské unie přiklonil. V této poslední otázce, a jedná se o otázku vpravdě nejdůležitější, je třeba zodpovědět, zdali směrnice o ochraně osobních údajů poskytuje subjektu takové právo, které by mu umožňovalo obrátit se na provozovatele vyhledávače a požádat ho o výmaz údajů o jeho osobě z indexace, i když údaje zveřejněné třetími osobami jsou uveřejněny legálně. Tedy zdali má subjekt osobních údajů, tak jak toto právo nazývá generální advokát Niilo Jääskinen, „právo být zapomenut“.²⁷⁷ Jako základní problém ve svém stanovisku spatřuje to, že při aplikaci práva být zapomenut dochází k razantnímu střetu mezi právy vyjádřenými v článku 8 Listiny základních práv EU (tedy právo na ochranu osobních údajů) a článku 11 Listiny základních práv EU (tedy právo na svobodu projevu a informací). Taktéž vyjadřuje znepokojení v tom smyslu, že i kdyby právo být zapomenut mohlo být ze směrnice o ochraně osobních údajů dovozeno, postavilo by to provozovatele internetového vyhledávače do role toho, kdo přebírá odpovědnost za něco, co je uveřejněno třetími osobami na stránkách těchto osob.²⁷⁸ Dochází tedy k závěru, že takové právo ze směrnice

---

²⁷⁵ Bod 84, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁷⁶ Body 97-100, Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinenena přednesené dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2013:424.

²⁷⁷ Bod 102 Ibid.

²⁷⁸ Bod 109 Ibid.

nevyplývá, a dále se zamýšlí nad tím, je-li absence takového práva ve směrnici o ochraně osobních údajů v souladu nebo případném rozporu s Listinou základních práv EU.

Dle generálního advokáta nelze z článku 7 Listiny základních práv EU v žádném případě dovodit právo být zapomenut, a to především proto, že by se tím ochrana subjektů osobních údajů příliš posílila na úkor jiných základních práv, především práva na svobodu projevu a informací.²⁷⁹ Navíc by tím dle slov Niilo Jääskinena docházelo k „cenzuře obsahu zveřejněného vydavatelem“, kterou by prováděla soukromá osoba,²⁸⁰ přičemž on sám považuje právo na informace za právo požadující zvláštní ochranu vzhledem k tomu, že v jiných zemích, kde převládá autoritativní forma vlády, dochází k čím dál větší cenzuře obsahu na internetu.²⁸¹

Soudní dvůr Evropské unie dochází při posuzování střetu práva na ochranu soukromí a práva na svobodu projevu a informace k opačným závěrům a je faktem, že Soudní dvůr Evropské unie ve svých závěrech nedochází k takové diskreci, jako v tomto případě, příliš často. Tento případ ukazuje na rozdílný přístup k ochraně osobních údajů mezi generálním advokátem a Soudním dvorem Evropské unie.²⁸² V rozsudku s dostatečným důrazem uvádí, že nelze považovat právo na svobodu projevu a právo na vyhledání informace o subjektu údajů po zadání jeho jména za právo převažující nad ochranou osobních údajů především ve chvíli, kdy jsou takové údaje a jejich další uveřejnění „nepřiměřené, irelevantní nebo již irelevantní nebo přesahující míru s ohledem na účely dotčeného zpracování provedeného provozovatelem vyhledávače“.²⁸³ Zájem na jejich všeobecné přístupnosti je tedy již obsolentní. Druhým dechem však dodává, že takové právo nepřísluší osobám exponovaným, tedy subjektům osobních údajů vystupujícím na veřejnosti takovým způsobem, že zájem veřejnosti na informace o těchto subjektech převládá nad jejich právem být zapomenut.²⁸⁴ Soudní dvůr Evropské unie tedy uzavírá, že subjekt osobních údajů má právo na to, aby jeho jméno nebylo spojováno s informacemi o něm v případě, že takové informace jsou „nepřiměřené, nepodstatné, uchovávány po dobu delší, než je nutné, nebo účel, pro který jsou zpracovány, je

---

²⁷⁹ Bod 133 Ibid.

²⁸⁰ Bod 134 Ibid.

²⁸¹ Bod 121 Ibid.

²⁸² LYNSKEY, Orla (2015) Control over personal data in a digital age: Google Spain v AEPD and Mario Costeja Gonzáles, *Modern Law Review*, 78 (3). str. 522-534, ISSN 0026-7961, str. 523.

²⁸³ Bod 94 C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja Gonzáles*, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁸⁴ Body 96-98 Ibid.

přesáhnout.“²⁸⁵ Dále je v rozsudku dodáno, že taková uveřejněná informace nemusí subjekt údajů poškozovat.²⁸⁶

Tímto rozsudkem Soudní dvůr Evropské unie dal jasným způsobem najevo, že si je vědom závažnosti problému vyvěrajícího s čím dál globálnějším světem zprostředkovaným používáním internetu a jiných nových technologií. Je jasné, že se Soudní dvůr Evropské unie v rámci zakomponování práva být zapomenut do směrnice o ochraně osobních údajů snažil najít rovnováhu mezi všudypřítomností a dosažitelností osobních údajů a soukromím subjektu osobních údajů.²⁸⁷ Na druhou stranu Soudní dvůr Evropské unie tímto rozhodnutím posílil svoji pozici při výkladu práva unijního *acquis* směrem k nastolení jednotných pravidel pro členské státy a jasně demonstroval, že se nebojí svými rozhodnutími ovlivňovat obchodní aktivity amerických gigantů pevně usazených a operujících na území Evropské unie.²⁸⁸

3.1.1 Dopad rozhodnutí ve věci Google v. Spain

Byť pan González dosáhl kýženého výsledku, tedy bylo mu přiznáno právo na výmaz jeho jména z indexace společností Google, paradoxně celkový dopad rozhodnutí byl tak obrovský, že nevyhnutelně došlo k tzv. kobřímu efektu,²⁸⁹ konkrétně k efektu Streisandové,²⁹⁰ kdy o panu Gonzálezovi věděl v podstatě celý svět, a šířila se nejen informace, která měla být skrytá o domu v dražbě, ale i mnohá jiná data o soukromí pana Gonzálezese.²⁹¹

Takový osud ale nepotkal pouze pana Costeju Gonzálezese. Po implementaci práva být zapomenut dle Google v. Spain společností Google samozřejmě docházelo k narůstajícímu počtu žádostí o výmaz, a to i v rámci uvedení svého jména nebo informací

---

²⁸⁵ Bod 92 Ibid.

²⁸⁶ Bod 99 Ibid.

²⁸⁷ POST, Robert C., Data Privacy and Dignitary Privacy: Google Spain, the Right To Be Forgotten, and the Construction of the Public Sphere, 67 Duke Law Journal 981-1072 (2018) Dostupné na: <https://scholarship.law.duke.edu/dlj/vol67/iss5/2>, str.1070 – 1071.

²⁸⁸ STUTE, David J., Privacy Almighty? The CJEU's Judgement in Google Spain SL v. AEPD, 36 Michigan Journal of International Law, Issue 4 (2015), Dostupné na: https://repository.law.umich.edu/mjil/vol36/iss4/3/?utm_source=repository.law.umich.edu%2Fmjil%2Fvol36%2Fiss4%2F3&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages.

²⁸⁹ Efekt, který nastane, pokud se někdo snaží řešit situaci, ale nastalé řešení je ještě horší, než kdyby situaci neřešil vůbec.

²⁹⁰ Efekt, jenž nastane, pokud se někdo snaží ututlat nebo zakrýt určitou informaci takovým způsobem, který ve výsledku zapříčiní její expozici v mnohem větším měřítku.

²⁹¹ AHMED, Uddin Farhaan, Right to be Forgotten: a critique of the post-Costeja Gonzales paradigm, Computer and Telecommunications Law Review (2015), 21 (6), str. 175-185.

o sobě v článku. Google po odstranění jejich odkazu spojeného se jménem z indexace daného vydavatele upozorní a nestávalo se ojediněle, že pak daný provozovatel uveřejnil článek se seznamem článků, které tímto byly dotčeny. Tak například reagoval i britský list Guardian nebo zpravodajský server BBC, které vydaly články, jež byly reakcí na výmaz jejich odkazu z indexace. Vydavatelé v této reakci uvedli odkazy na skryté články, a tedy zapříčinily to, že tyto články, které měly být a byly skryté, dostaly mnohem větší popularity.²⁹²

Předchozí úvaha nás přivádí k otázce, zdali je vůbec právo, které Soudní dvůr Evropské unie v *Google v. Spain* nazývá „právo být zapomenut“, skutečně takovým právem a má takové vlastnosti, které bychom mu připsali jen na základě jeho pojmenování. Nezapomeňme, že právo na výmaz z indexace bylo možné dle rozhodnutí uplatnit pouze v tom případě, kdy je zpracování osobních údajů neslučitelné se směrnicí o ochraně osobních údajů.²⁹³ Navíc, v dnešní technologické době a době rychlého šíření dat je v podstatě nemožné dostát zapomenutí jen na základě výmazu z indexace vyhledávače. Příkladem nám budiž články BBC a Guardianu uvedené výše. Proto lze jednoznačně souhlasit s Orlou Lynskey, docentkou práva, zabývající se ve své vědecké činnosti Big Data, ochranou osobních údajů a propojením technologií s právem, když píše, že Soudní dvůr Evropské unie spíše než „právo být zapomenut“ měl použít výrazu v *Google v. Spain* „právo na výmaz“, čímž by mimo jiné předešel chybné interpretaci tohoto práva a zbytečné hysterii částečně vyvolané zavádějícím označením.²⁹⁴ Samotné právo vymezené rozsudkem při své aplikaci činí informaci nikoliv zapomenutou nebo nedostupnou, ale spíš méně nápadnou, těžší k dohledání, což je, vzhledem k všudypřítomnosti sdílené informace díky internetu, jistě užitečné.²⁹⁵

To ovšem nebyla jediná kritika Soudního dvora Evropské unie. Právním komentátorům se nelíbil ten fakt, že je na něj rozhodnutím přenesena odpovědnost při samotném procesu zpracovávání žádostí, tedy že se z do té doby relativně neutrálního provozovatele

---

²⁹² BALL, James, „Things to remember about Google and the right to be forgotten“, (2. července 2014), dostupné na: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/02/eu-right-to-be-forgotten-guardian-google>, cit. dne: 5. 5. 2019 a LANE, Edwin, „Google removes 12 BBS News links in Right to be forgotten“ (19. srpna 2014), BBC News, dostupné na: <https://www.bbc.com/news/technology-28851366>, cit. dne: 5. 5. 2019.

²⁹³ Bod 99 C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁹⁴ LYNSEY, Orla (2015) Control over personal data in a digital age: *Google Spain v AEPD and Mario Costeja González*, *Modern Law Review*, 78 (3). pp. 522-534, ISSN 0026-7961, str. 528.

²⁹⁵ POWLES, J., *The Case That Won't Be Forgotten*. *Loyola University Chicago Law Journal*, 47(2), (2015) str. 583-615, str. 591.

vyhledávače má stát arbitrární cenzor.²⁹⁶ Navíc Soudní dvůr Evropské unie přenesl na Google břímě výkladu neurčitého právního pojmu „veřejný zájem“, a to konkrétně veřejný zájem na přístup k informaci, která by měla být smazána.²⁹⁷

V této souvislosti panovala obava, že Google nezvládne svoji roli nezávislého rozhodce, a vlastně rozhodováním o tom, které odkazy budou a nebudou smazány, bude určovat veřejnou debatu, a tedy nejen vykládat neurčitý právní pojem „veřejný zájem“, ale takový pojem sám utvářet.²⁹⁸ Zaznamenány byly přinejmenším diskutabilní příklady, ve kterých Google smazal články o osobnostech veřejného života, které lze považovat za kruciální pro veřejnou debatu. Jako příklad uveďme Maxe Mosleyho, bývalého předsedu Mezinárodní automobilové federace a štědrého donora britské Labour party, o kterém bylo zveřejněno několik článků týkajících se sexuálních orgií s nacistickou tematikou, pokusů o podplácení veřejných činitelů a naposledy v roce 2018 Daily Mail zveřejnilo informaci o jeho článku, který spojoval imigraci černošského obyvatelstva s šířením nemocí a obsahoval další rasistické pasáže. Oproti tomu, že byl pan Mosley veřejně exponovanou osobou s velmi blízkými vztahy s jednou z největších politických stran ve Velké Británii, Google vyhověl jeho žádosti a odstranil difamační články o jeho osobě.²⁹⁹

Google nicméně od počátku implementace rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie dělá vše pro to, aby byl vnímán jako ten, který se snaží řídit vším a vše se snaží přizpůsobit danému rozhodnutí. Celý proces žádostí, mazání, upozorňování implementoval Google během dvou týdnů od rozhodnutí a do měsíce začal s prvním vyhověním žádostem.³⁰⁰ Rychlá reakce společnosti byla překvapující, ale ve výsledku pochopitelná. Google totiž neměl v úmyslu čekat na oficiální vysvětlení závěrů Soudního dvora Evropské unie nebo snad na nějaký dokument WP29 nebo Komise, který by stanovil jasné kroky pro přijetí rozhodnutí. Google zřejmě se zavedením daných opatření spěchal proto, aby si rozhodnutí mohl vyložit svou vlastní cestou.³⁰¹

---

²⁹⁶ AHMED, Uddin Farhaan, Right to be Forgotten: a critique of the post-Costeja Gonzáles paradigm, *Computer and Telecommunications Law Review* (2015), 21 (6), 175-185.

²⁹⁷ Bod 99 C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2014:317.

²⁹⁸ LYNKEY, Orla, Control over personal data in a digital age: *Google Spain v AEPD and Mario Costeja González*, *Modern Law Review*, 78 (3), (2015) str. 522-534, ISSN 0026-7961, str. 531.

²⁹⁹ BENNETT, Catherine, „Max Mosley has no right to airbrush his past“, *The Guardian*, dostupné na: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/03/max-mosley-right-to-be-forgotten-google-airbrush-past> (3. srpna 2014), cit. dne: 19. 5. 2019.

³⁰⁰ POWLES, J., *The Case That Won't Be Forgotten*. *Loyola University Chicago Law Journal*, 47(2), (2015) str. 583-615, str. 593.

³⁰¹ *Ibid* str. 595.

Tak především Google zavedl žádost formou vyplnění a odeslání formuláře a nepovolil podání žádosti jinou cestou. Dále například zavedl rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie pouze na doménách původních ve členských státech jako Google.fr, Google.cz apod., nikoliv však na doméně Google.com. To vypadalo tak, že pokud jste zažádali o výmaz odkazu spojeného se svým jménem v rámci Google.fr, ale zadali jste své jméno na Google.com, daný odkaz tam stále byl. Taktéž Google zavedl výmaz z indexace jen pro jednu určitou formu celého vašeho jména. Tím, jak Google implementoval rozhodnutí, nejenže nastavil precedent pro ostatní vyhledávače, ale zároveň demonstroval svou sílu vůči vládním organizacím.³⁰²

Přístup Google byl natolik tristní, že na sebe dlouho nenechala čekat odpověď WP29, která vydala pokyny k implementaci rozhodnutí.³⁰³ V těchto pokynech WP29 například explicitně píše, že není možné omezit aplikaci rozhodnutí pouze na domény EU, ale že je nutné vymazat odkazy i z domén, které operují mimo EU, včetně .com, a jakýkoli jiný přístup by oslaboval pozici subjektů osobních údajů.³⁰⁴ Dále například zdůrazňuje, že nelze omezit možnost, prostředek nebo formu, skrze kterou by mohly subjekty údajů vyhledávače informovat o uplatnění práva být zapomenut. Dodává sice, že internetový formulář je jedním z neefektivnějších prostředků a jeho existenci vítá, nicméně také dodává, že žádost by mělo být možno doručit provozovateli vyhledávače jakýmkoliv relevantním způsobem.³⁰⁵ V neposlední řadě jsou obsahem pokynů k implementaci kritéria, které by měly vyhledávače vzít v potaz při hodnocení relevantnosti žádostí a jejich vysvětlení, zahrnující *inter alia* jestli vyhledávání směřuje k fyzické osobě, jestli osoba hraje roli ve veřejném životě, jestli je osobou mladistvým, jestli jsou zveřejněné informace přesné a pravdivé nebo nejsou excesivní, jestli jsou informace aktualizované apod.³⁰⁶ Vydáním těchto pokynů se situace do značné míry napravila, byť jen částečně.³⁰⁷

Svůj přístup však nadále Google odůvodňoval stanoviskem jím sestaveného poradního sboru k právu být zapomenut, který vznikl ihned po rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a jeho cílem bylo „nalézt rovnováhu mezi právem jednotlivce na soukromí a

---

³⁰² Ibid, str. 598.

³⁰³ Article 29 Data Protection Working Party, 14/En, WP 225, Guidelines on the implementation of the court of justice of the European union judgment on „Google Spain and Inc v. Agencia Espanola de Protección de datos (AEPD) and Mario Costeja González“ C-131/12, přijaté dne 26. září 2014.

³⁰⁴ Bod 7 Ibid.

³⁰⁵ Bod 12, 13 Ibid.

³⁰⁶ Příloha Ibid.

³⁰⁷ POWLES, J., The Case That Won't Be Forgotten. Loyola University Chicago Law Journal, 47(2), (2015). str. 583-615, str. 611.

veřejným zájmem na přístup k informacím“.³⁰⁸ Poradní sbor tvořili experti na slovo vzati, jako například Sabine Leutheusser-Schnarrenberger, bývalá ministryně spravedlnosti Německa, Jimmy Wales, jeden ze zakladatelů Wikipedie nebo Sylvie Kauffman, šéfredaktorka Le Monde.³⁰⁹ Poradní sbor měl dokonce svoje „turné“ po Evropě, během něhož měl sbírat podněty a připomínky široké veřejnosti a zároveň představovat svůj pohled na věc.³¹⁰ Nicméně jeho report uveřejněný v roce 2015 *de facto* souhlasil s názory Googlu a zaběhnutým postupem, který byl v praxi již skoro rok a které si Google vytvořil sám dle vlastních závěrů.³¹¹ Poradní sbor identifikuje čtyři základní kritéria, která mají být nápomocna při rozhodování o tom, zdali je žádost relevantní a bude jí vyhověno, nebo naopak. Mezi taková kritéria řadí především to, je-li žadatel osobou zapojenou do veřejného života, jaká je povaha dané informace (jež rozděluje do dvou kategorií, a to buď na informace, které jsou spíše v zájmu soukromí, nebo informace, které jsou v zájmu veřejnosti), zdroj dané informace a čas, který uběhl od zveřejnění informace.³¹² Poradní sbor se také zabýval otázkou, je-li nutné aplikovat právo být zapomenut na verzi vyhledávače s koncovkou .com, a dochází k závěru, nikoli překvapivě, že aplikace deindexace na lokální vyhledávače působící pouze na území Evropské unie je dostatečně efektivní ochranou soukromí.^{313,314}

Google na svých stránkách uveřejňuje velmi vágní statistiku počtu žádostí, čeho se týkají a kolika bylo vyhověno. Byť nám tato čísla prozradí spíše kvantitativní, nikoli však kvalitativní vzorek (ve smyslu toho, že celý proces posuzování žádostí je zahalený tajemstvím), i přesto je tato statistika zajímavá. Čísla jsou uváděna od spuštění žádostí o

---

³⁰⁸ The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten, 6. února 2015, dostupné na <https://static.googleusercontent.com/media/archive.google.com/cs//advisorycouncil/advisement/advisory-report.pdf>, cit. dne: 20. 5. 2019.

³⁰⁹ Stránky poradního sboru společnosti Google Inc., dostupné na: <https://archive.google.com/advisorycouncil/>, cit. dne: 20. 5. 2019.

³¹⁰ Záznamy ze všech takových debat jsou na stránce uvedené výše.

³¹¹ POWLES, J., The Case That Won't Be Forgotten. Loyola University Chicago Law Journal, 47(2), (2015). str. 583-615, str. 594.

³¹² The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten, 6. února 2015, dostupné na <https://static.googleusercontent.com/media/archive.google.com/cs//advisorycouncil/advisement/advisory-report.pdf>, str. 2-13, cit. dne: 20. 5. 2019.

³¹³ Ibid, str. 19-20.

³¹⁴ Zajímavostí je, že na konci reportu poradního sboru jsou připojena stanoviska jednotlivých členů. V rámci problematiky geografické působnosti se ve svém „disentu“ vyjadřuje například Sabine Leutheusser-Schnarrenberger, která nesouhlasí s většinovým stanoviskem poradního sboru a dává za pravdu výkladovým pravidlům WP29, tedy že žádost o výmaz by se měla dotýkat všech domén, včetně .com. Jimmy Wales jde ještě dál a rovnou předkládá, že je rád, že hned na začátku se v reportu vymezili vůči označení „Právo být zapomenut“ a uvedli, že rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie takové právo nezakládá. Zároveň vyjadřuje rozhořčení nad tím, že soukromá společnost se má stát soudcem a rozhodovat nad převážením práva na soukromí a práva na svobodu projevu, dvou základních lidských práv, a že by bylo vhodné, kdyby Evropský parlament co nejdříve ustanovil dohlížecí orgán nad touto činností.

vymazání dne 29. 5. 2014 k dnešnímu datu (23. 7. 2019), přičemž žádostí o odstranění stále každým dnem přibývá. Google zaznamenal 826 258 žádostí o odstranění, přičemž se tyto žádosti se týkaly 3 239 602 adres URL, z nichž Google odstranil na základě žádosti celých 44.7 %. Největší počet žádostí o odstranění (51.3 %) se týká webů, které Google kategorizuje jako „různé“, přičemž tato největší kategorie není nikterak vysvětlena. S velkým odstupem následují zprávy, kterých se týká 18.7 % žádostí, a například sociální média jsou až na místě předposledním s 11.6 % žádostí (což je zřejmě zapříčiněno tím, že o odstranění osobních údajů uživatele preferují žádat přímo Facebook). Co se samotného obsahu týče, nejvíce žádostí (25.8 %) neobsahuje dostatečné zdůvodnění nebo dostatek informací o samotném obsahu, tedy nejvíce relevantní kategorií (druhou nejčastější) tvořící 17.6 % žádostí jsou informace o zaměstnání, a například smazání informací o trestném činu vyžaduje 6.2 % žádostí. Dále Google na těch samých stránkách uvádí příklady žádostí, přičemž takových anonymizovaných příkladů je 22.³¹⁵ Vezmeme-li v potaz, že žádostí Google zaznamenal necelých 900 000, je to číslo vskutku tristní.

Bez skrupulí lze říci, že rozhodnutí ve věci Google v. Spain byl první vážný krok k zastavení rozjetého vlaku představující velké nadnárodní korporace, které využívají osobní údaje pouze jako zdroj získání prostředků.³¹⁶ Je sice zřejmé, že „právo být zapomenut“ v něm vyjádřené není bez dalšího institut absolutně chránící soukromí uživatelů internetu, ale byl to první krok k vytvoření debaty ve velké míře formující článek 17 GDPR.

3.2 Spor o aplikaci práva být zapomenut na informace ve veřejných rejstřících

Právo být zapomenut ze své podstaty velmi úzce zasahuje do práva na informace vyjádřeného v článku 11 Listiny základních práv Evropské unie.³¹⁷ Pokud je informace vymazána, nebo odkaz na ni, přestane být přístupnou, nebo se její přístupnost zhorší. Již v případě Google v. Spain generální advokát Niilo Jääskinen uvedl, že právo být

---

³¹⁵ Statistika žádostí o výmaz odkazu, dostupné na: <https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview>, cit. dne: 20. 5. 2019.

³¹⁶ POWLES, J., The Case That Won't Be Forgotten. Loyola University Chicago Law Journal, 47(2), (2015). str. 583-615, str. 604.

³¹⁷ Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012, článek 11.

zapomenut by mohlo vést k cenzuře na internetu vzhledem k tomu, že by nejen hypoteticky bránilo svobodnému projevu, ale i případnému přijímání informací v něm obsažených.³¹⁸ Především pak generální advokát považuje za extrémně důležité chránit právo na informace ve vztahu k autoritativním režimům, kde by právo být zapomenut mohlo být zneužíváno k skrývání informací za normálních okolností relevantních nejen pro okolní svět, ale i pro samotné obyvatelstvo těchto území.³¹⁹ Ke stejnému závěru ostatně, jak je blíže rozepsáno níže v této rigorózní práci, dochází generální advokát Maciej Szpunar v předběžném stanovisku zabývajícím se územní platností práva být zapomenut vyplývajícího z rozsudku *Google v. Spain*, když píše, že uplatňováním tohoto práva autoritářskými režimy by bylo narušeno právo na svobodný přístup k informacím a docházelo by jednostranným cenzurním rozhodnutím.³²⁰ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie v případě pana Mannimiho se dotýká práva na přístup k informacím, jejichž publicita má za cíl chránit právní postavení osob a tedy převládá nad právem být zapomenut.

Nedlouho po rozhodnutí ve věci *Google v. Spain* se před Soudní dvůr Evropské unie dostal případ s podobným narativem. Salvatore Mannimi, italský občan, se ve své zemi domáhal příslušného obchodního rejstříku o výmaz informací o jeho osobě, dle jeho názoru dlouho nerelevantních. Tyto informace prozrazovaly, že Mannimi byl kdysi jediným jednatelem společnosti, která během likvidace, v kteréžto zastával funkci likvidátora, došla do úpadku. Pan Mannimi veřejnost této informace spojoval s nemožností odprodat nemovitosti postavené jeho jinou společností, v které je také jediným jednatelem, protože určitá ratingová společnost na základě veřejně dostupných informací v rejstříku zhodnotila, že je společnost pana Mannimiho riziková.³²¹

Na základě této skutečnosti se pan Mannimi domáhal výmazu informace z rejstříku, přičemž v rámci jeho snažení byla podána předběžná otázka italským kasačním soudem

---

³¹⁸ Bod 134, Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinena přednesené dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2013:424.

³¹⁹ Bod 121 Ibid.

³²⁰ ³²⁰ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019, věc C-507/17, *Google LLC, právní nástupkyně Google Inc. proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), za účasti Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reporters Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších, Défenseur des droits*, ECLI:EU:C:2019:15, bod 35.

³²¹ C-398/15, *Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce proti Salvatore Mannimu*, 9. března 2017, ECLI:EU:C:2017:197, bod 24-25.

Soudnímu dvoru Evropské unie, jejímž předmětem je především časová trvalost a určitost příjemců údajů zveřejněných v obchodním rejstříku.³²²

Soudní dvůr Evropské unie konstatuje, že pro vyřešení této otázky je předně třeba vymezit smysl uveřejňování informací v obchodních rejstřících. Dochází k závěru, že takové uveřejnění má napomoci k ochraně třetích osob a jejich zájmů a k právní jistotě mezi takovými osobami a společnostmi, což má mimo jiné význam pro posílení přeshraničního obchodu. Vzhledem k čemuž je tedy významné, aby osoby, které chtějí vykonávat obchodní činnost se společnostmi z jiných členských států, měly přístup k informacím o osobách (*inter alia*), které jménem takových společností jednají.³²³ Zároveň ale dodává, že nelze tento zájem omezit pouze na obchodní partnery, případné věřitele společnosti, ale že tento zájem na informace náleží všem třetím osobám.³²⁴

Ve svém závěru je ovšem Soudní dvůr Evropské unie extrémně opatrný a, na rozdíl od závěru v rozhodnutí ve věci Google v. Spain, není dostatečně jednoznačný. Soudní dvůr Evropské unie konstatuje, že i po likvidaci společnosti je možné, že některé právní nároky přetrvávají, nebo se dokonce mohou vzhledem k již zlikvidované společnosti objevit právní nároky nové, a to ještě v dlouhém, ne blíže specifikovaném časovém období. Proto nelze dle Soudního dvora Evropské unie jednoznačně zaručit právo na výmaz údajů o osobách spojených s těmito společnostmi, které prošly likvidací, a nelze ani tvrdit, že by tím byla narušena práva v člancích 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie.³²⁵

Je tedy zřejmé, že je v tomto případě upřednostňována ochrana třetích osob, tedy veřejný zájem, před právem na ochranu osobních údajů, i přesto se ale Soudní dvůr Evropské unie nedokáže ubránit vyslovení možnosti, při které by teoreticky bylo možné takové údaje vymazat (s odkazem na vznesení námítky dle tehdy platného článku 14 směrnice o ochraně osobních údajů), přičemž doslova v rozsudku píše: „(...) není možné vyloučit, že bude existovat zvláštní situace, v níž vážené a legitimní důvody související s konkrétní situací subjektů údajů výjimečně odůvodňují, aby byl po uplynutí dostatečně dlouhé doby od likvidace dotčené společnosti omezen přístup k osobním údajům, zapsaným v rejstříku, které se ho týkají, třetím osobám.“³²⁶ Tedy je připuštěno, že může nastat jakási hypotetická, silně krajní situace, na základě které a při kumulativním splnění výše

---

³²² Bod 29 Ibid.

³²³ Bod 49-50 Ibid.

³²⁴ Bod 51 Ibid.

³²⁵ Bod 55-57 Ibid.

³²⁶ Bod 60 Ibid.

uvedených podmínek lze tyto údaje vymazat, ačkoliv toto posouzení je na jednotlivých členských státech, především s ohledem na lišící se promlčecí doby jednotlivých práv.³²⁷

Soudní dvůr Evropské unie potvrdil tezi vyjádřenou v rozsudku *Google v. Spain*, a tedy, že právo být zapomenut není právem absolutním. Byť je zřejmé, že v tomto případě upřednostňuje veřejný zájem nad právem na výmaz, a tedy ochranou soukromí, je stále jasně zřetelná určitá náklonnost k ochraně osobních údajů. Lze uzavřít, že při jakémkoli případu žádosti o zapomenutí je nutné především zvážit oprávněné zájmy třetích osob.

3.3 Spor o územní působnost práva být zapomenut

Dne 21. srpna 2017 podala Státní rada Francie předběžnou otázku adresovanou Soudnímu dvoru Evropské unie, kde se táže především, zda (i) lze požadovat po provozovateli vyhledávače, v rámci „práva na odstranění odkazu“ (původní právo být zapomenut dle *Google v. Spain* zde celkem trefně, minimálně přesněji, označené) odstranění ze všech domén tohoto provozovatele, tedy nejen z domény v daném státě či v rámci všech členských států, ale v rámci domén na celém světě, včetně .com, (ii) pokud je odpověď negativní, zda lze požadovat smazání odkazu pouze ve státě, odkud je vznesen požadavek na takové vymazání, nebo je nutné toto aplikovat na domény/přístupy ze všech členských států Evropské unie.^{328,329}

Celý výkladový problém nastal, když francouzská Národní komise pro informační technologie a svobody (CNIL) pokutovala Google pokutou ve výši 100 000 EUR, protože společnost odmítala odstranit odkazy na všech územních verzích svého vyhledávače a byla ochotna toto provést pouze na verzích Google v rámci členských států Evropské unie. Problém ale tkví v tom, že *de facto* každý má přístup k jakékoli doménové verzi Google, a i když Google v 95 % případů přesměrovává dotaz zadaný na google.com na doménovou verzi daného členského státu, stále jsou přístupné jiné zahraniční domény, v kterých se i nadále zobrazují výsledky vyhledávání, jako by nebyl proveden výmaz.³³⁰

---

³²⁷ Bod 65 Ibid.

³²⁸ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Conseil d'État (Francie) dne 21. srpna 2017 – *Google Inc. v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL)*, Věc C-507/17, Úř. věst. C 347, 16. října 2017, str. 22, ISSN 1977-0863.

³²⁹ Pro připomenutí je to otázka, na kterou WP29 odpověděla tak, že Google musí smazávat odkazy i z domén mimo Evropskou unii, včetně .com. WP29 oponovala praxe Google a názor poradního sboru vyjádřený ve finálním reportu, který naopak tvrdil, že dostatečnou ochranu subjektům osobních údajů poskytuje pouze vymazání odkazu z domén členských států Evropské unie.

³³⁰ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019, věc C-507/17, *Google LLC, právní nástupkyně Google Inc. proti Commission nationale de l'informatique et des libertés*

V této věci se opět setkáváme se střetem základních práv předestřených v Listině základních práv EU. Na jedné straně totiž stojí názor, že jediné celosvětová aplikace práva na výmaz odkazu zaručí takovou ochranu osobních údajů, kterou předvídal Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku *Google v. Spain*. Naproti tomu stojí názor, že celosvětová aplikace práva Evropské unie by nebyla v souladu s mezinárodním právem veřejným, a zároveň by ohrožovala svobodu projevu v tom smyslu, že by tento precedent nabádal utlačovatelské režimy, pro něž je cenzura na denním pořádku, aby taktéž požadovaly po zbytku světa aplikaci jejich cenzurních kritérií.³³¹

Generální advokát sice explicitně zmiňuje, že v určitých případech je přípustný účinek unijního *acquis* mimo rámec Evropské unie, přičemž konkrétně zmiňuje oblast hospodářské soutěže a ochranných známek, jejichž pojitkem je možnost negativním způsobem ovlivnit vnitřní trh Evropské unie. Internet, oproti vnitřnímu trhu, nemá jasně ohraničené území, a dle generálního advokáta tedy nelze analogicky výše uvedené situace použití práva Evropské unie mimo její území vztáhnout na působnost směrnice o ochraně osobních údajů.³³²

Jako nosný argument pro své závěry uvádí Maciej Szpunar porovnání práva na odstranění odkazu, tedy práva na soukromí a práva na svobodný přístup k informacím, potažmo právo na svobodu projevu.³³³ Především uvádí, že bude-li se aplikovat toto právo Evropské unie i na třetí země, *de facto* bude Evropská unie bránit osobám z těchto třetích zemí na přístup k informacím. Dle generálního advokáta by to mohlo vést k tomu, že i následně tyto třetí země nebo jiné třetí země budou členskými státy Evropské unie diktovat, které odkazy či informace mají být smazány, což by jistě vedlo k oslabení svobody projevu a přístupu k informacím.³³⁴ Generální advokát tedy v tomto případě uzavírá, že dle jeho právního názoru nelze po provozovateli internetového vyhledávače požadovat, aby provedl výmaz odkazu na všech svých doménách, tedy i mimo Evropskou unii, nehledě na to odkud byla odeslána žádost o vymazání.³³⁵

(CNIL), za účasti *Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reporters Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších, Défenseur des droits*, ECLI:EU:C:2019:15, bod 18-27.

³³¹ Bod 34-35 Ibid.

³³² Bod 50-53 Ibid.

³³³ Bod 58 Ibid.

³³⁴ Bod 60-61 Ibid.

³³⁵ Bod 63 Ibid.

Generální advokát se dále vyjadřuje k otázce, zda je nutné vymazat odkaz na všech doménách přístupných v členských státech Evropské unie nebo stačí daný odkaz blokovat pouze na doméně státu, z něhož vzešla žádost o výmaz. Ve svém stanovisku dochází k závěru, že je nutné v souladu se směrnicí o ochraně osobních údajů aplikovat výmaz daného odkazu na všechny domény členských států Evropské unie, a zároveň použít techniku zeměpisného blokování³³⁶ tak, aby dané odkazy nemohly být dostupné při využití domény vyhledávače jiné než právě domény jednoho ze členských států.³³⁷ Argumentem byl především smysl směrnice o ochraně osobních údajů, tedy dosažení „účinné a úplné ochrany dotčených osob, zejména jejich práva na soukromí.“, ³³⁸ které generální advokát dovedl i pomocí rozhodnutí ve věci *Google v. Spain*.

Ze stanoviska tedy vyplývají tři zásadní doporučení, a to že (i) právo na výmaz odkazu (právo být zapomenut) má být omezeno pouze na území Evropské unie, (ii) výmaz odkazu má být aplikován na všechny domény společnosti Google operující pro členské státy EU, (iii) Google by měl využít pro úplnost ochrany subjektů osobních údajů geoblocking v rámci vyhledávání pro jiné domény mimo EU tak, aby z členských států nebyly indexovány.

Byť média ihned po uveřejnění stanoviska generálního advokáta hlásala jednoznačnou výhru společnosti Google,³³⁹ autor této rigorózní práce se spíše přiklání k označení „Pyrrhovo vítězství“. Jednoznačná výhra Google by jistě nastala jen v tom případě, kdy by Soudní dvůr Evropské unie (nebo v tomto případě prozatím generální advokát) konstatoval, že postačí vymazání odkazu jen v tom členském státě, kde byla učiněna žádost, a rozhodně není potřeba geoblockingu.

---

³³⁶ Tzv. geoblocking, což je technika, při které je na základě IP adresy zablokován přeshraniční přístup k doménám v jiném státě. Dřív tato technika byla používána především online obchodníky, kteří měli různé domény svých e-shopů v různých státech Evropské unie a stejné zboží nabízeli za jinou cenu (vzhledem k daňovému zatížení, cenám za odeslání zboží, jiná práva spotřebitelů atd.). Tyto domény mohly být přístupné z jiných členských států, a proto obchodníci přikročili ke geoblockingu tak, aby si například spotřebitel z Německa nemohl objednat zboží z francouzského e-shopu. Od 28. března 2018 je platné nařízení EU, které tyto praktiky zakazuje.

³³⁷ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019, věc C-507/17, *Google LLC, právní nástupkyně Google Inc. proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), za účasti Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reporters Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších, Défenseur des droits*, ECLI:EU:C:2019:15, bod 78.

³³⁸ Bod 73 Ibid.

³³⁹ BUSVINE, Douglas, BARZIC, Gwénaëlle, „Google can limit „right to be forgotten“ to EU says top court adviser, 10. ledna 2019, dostupné na: <https://www.reuters.com/article/us-eu-court-google/google-can-limit-right-to-be-forgotten-to-eu-adviser-to-top-court-idUSKCN1P40VJ>, cit. dne: 28. 5. 2019.

Generální advokát ve svém stanovisku sice explicitně uvádí, že se otázka týká výlučně ustanovení směrnice o ochraně osobních údajů, nicméně Soudní dvůr Evropské unie v navazujícím rozsudku ze dne 24. září 2019 staví své domněnky a argumenty nejen na systematické směrnice o ochraně osobních údajů, ale též již na systematické a smyslu nařízení o ochraně osobních údajů a přímo na článku 17 GDPR. Je tedy zřejmé, že tento rozsudek bude mít na GDPR přímý dopad.³⁴⁰ Soudní dvůr Evropské unie tedy posuzuje předběžné otázky nejen dle práva být zapomenut vyloženého v *Google v. Spain*, ale též dle práva být zapomenut dle článku 17 odst. 1 GDPR a z dikce rozsudku indikuje, že právo být zapomenut dle *Google v. Spain* je nahrazeno právem být zapomenut dle čl. 17 odst. 1 GDPR.³⁴¹

Soudní dvůr Evropské unie sice souhlasí s CNIL v tom smyslu, že internet je globální síť, na které jsou informace de facto všude přítomné a že osoba působící na území Evropské unie může být přímo ovlivněna tím, že je informace o ní dostupná i mimo Evropskou unii. Tímto by dle Soudního dvora Evropské unie mohlo být ospravedlnitelné pro unijního normotvůrce stanovit povinnost pro provozovatele internetového vyhledávače, aby musel odstranit odkaz o osobě ze všech domén daného vyhledávače.³⁴² Na druhou stranu ale zohledňuje problém vnímání práva být zapomenut (nebo jak je v rozsudku označováno „právo na odstranění odkazů“ či „právo na výmaz“) v částech světa mimo Evropskou unii a také fakt, že samotné právo na ochranu osobních údajů je posuzováno s ohledem na právo na informace taktéž v různých částech světa odlišně.³⁴³

Soudní dvůr Evropské unie dochází teleologickým a jazykovým výkladem směrnice o ochraně osobních údajů a GDPR k tomu závěru, že unijní normotvůrce neměl v intenci přeshraniční působnost práva být zapomenut a ani nestanovil mechanismy spolupráce mezi dozorovými orgány členských a nečlenských států, které by takovou aplikaci práva být zapomenut umožnily.³⁴⁴

---

³⁴⁰ C-507/17, *Google LLC proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reportes Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších, Veřejného ochránce práv*. 24. září 2019, ECLI:EU:C.2019:772, bod 43

³⁴¹ Body 43-47 Ibid

³⁴² Body 56-58 Ibid

³⁴³ Body 59-60 Ibid

³⁴⁴ Body 62-65 ibid

Extrémně zajímavé ale je, že Soudní dvůr Evropské unie sice dovedl, že z platného unijního práva nevyplývá povinnost vymazat odkaz ze všech domén daného vyhledávače, ale zároveň nevyplývá ani zákaz takové aplikace práva být zapomenut. *Expressis verbis* je tak v rozsudku stanoveno, že dozorové orgány členských států nebo soudy členských států mají možnost subjektu údajů zkoumat z pohledu vnitrostátního standardu ochrany osobních údajů a případně provozovateli vyhledávače nařídit, aby daný odkaz vymazal ze všech domén vyhledávače.³⁴⁵ Takový závěr lze jen těžko označit za vítězství společnosti Google.

Dle znění předběžné otázky měl Soudní dvůr Evropské unie v případě, že o extraterritorialitě rozhodne tak, jak rozhodl, rozhodnou také o tom, zda je nutné vymazat odkaz z vyhledávání ze všech domén uvnitř Evropské unie, pokud bude žádosti vyhověno i pouze v jednom státě.³⁴⁶ V tomto případě Soudní dvůr Evropské unie konstatuje, že GDPR má za cíl nastolit koherentní a jednotnou právní ochranu pro subjekty osobních údajů, a i když různé členské státy mohou mít jiný přístup k řešení střetu práva na informace a práva na ochranu osobních údajů, mělo by dojít k vymazání odkazu v případě vyhovění žádosti v jednom státě i z domén jiných členských států³⁴⁷.

Na závěr Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku stanovil, že Google a potažmo jiní provozovatelé vyhledávačů mají povinnost buď co nejvíce ztížit nebo pokud možno úplně eliminovat přístup k odkazům, které byly vymazány z evropských domén na základě žádosti subjektu údajů tak, aby nebylo možné získat k nim přístup z jiných domén daného vyhledávače.³⁴⁸ Zde je nutné podotknout (jak je již uvedeno výše), že Google automaticky při vyhledávání v drtivé většině případů přesměrovává na danou členskou doménu dle lokace odeslání požadavku na vyhledání. Tento způsob lze sice obejít přesměrováním IP adresy, nicméně normální uživatel vyhledávače nemá v podstatě možnost, jakým způsobem daného přesměrování docílit. Nicméně Soudní dvůr Evropské unie se rozhodl ponechat na členských státech otázku, zda tento způsob geoblockingu je dostatečným pro splnění požadavku zabránění vyhledávání daného odkazu v mimounijních doménách³⁴⁹.

---

³⁴⁵ Bod 72 Ibid

³⁴⁶ Bod 43 Ibid

³⁴⁷ Body 66-69 Ibid

³⁴⁸ Bod 70 Ibid

³⁴⁹ Bod 71 Ibid

Z rozsudku tedy vyplývá, že se nelze spolehnout na absolutní odstranění odkazu ze všech domén internetového vyhledávače, a to globálně, nicméně i přesto opět dle autora této rigorózní práce nelze mluvit o výhře Google. Google musí zajistit, že k odkazu nebudou mít občané Evropské unie přístup a odstranit ho ze všech domén ve členských státech. Navíc, jak bylo stanoveno v rozsudku, dozorové orgány členských států a členské soudy mohou rozhodnout o celosvětovém výmazu odkazu subjektu údajů. Jak takový postup bude vypadat v praxi a jestli bude docházet k diskreci v jednotlivých členských státech zodpoví teprve čas. Autor této rigorózní práce se nicméně domnívá, že měl být tento postup Soudním dvorem sjednocen alespoň rámcově tak, aby nedocházel k nabourání smyslu GDPR, tedy sjednocení úrovně ochrany osobních údajů na úrovni jednotlivých členských států.

3.4 Právo být zapomenut a zvláštní kategorie osobních údajů

Ve stejný den, kdy Soudní dvůr Evropské unie vynesl svůj verdikt týkající se místní působnosti práva na výmaz, byl vynesen rozsudek zabývající se vyhověním žádosti týkající se odkazů na tzv. zvláštní kategorie zpracování zakotvené v čl. 9 již neplatné směrnice na ochranu osobních údajů. Přičemž skutkový stav je posuzován též z pohledu tzv. zvláštní kategorie osobních údajů a údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů dle čl. 9 a 10 GDPR („citlivé údaje“) tak, aby bylo možno tento rozsudek použít na platnou právní úpravu.

Jednotliví stěžovatelé se domáhali u francouzského soudu o výmaz odkazu na webové stránky, přičemž jejich žádost byla dříve odmítnuta jak společností Google, tak francouzským dozorovým orgánem CNIL.³⁵⁰ Byť byly jednotlivé věci francouzským soudem spojeny do jednoho řízení, odkazy vedly na diametrálně odlišené informace o subjektech údajů. Jediná žadatelka žádala výmaz odkazu na stránky www.youtube.com, kde byla uveřejněna fotomontáž naznačující poměr mezi starostou obce a žadatelkou v době, kdy byla vedoucí kanceláře starosty, přičemž v době podání žádosti žadatelka nezastávala žádnou veřejnou funkci, ani se o ni neucházela.³⁵¹ Jeden ze stěžovatelů se dožadoval smazání odkazu na článek z roku 2006, kde je zmíněno, že je tiskový mluvčí scientologické církve, přičemž tuto funkci již nezastává. V článku jsou uvedeny výroky

---

³⁵⁰ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019 věc C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Premier ministre, Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:14, body 30-31.

³⁵¹ Bod 26 Ibid.

stěžovatele získané autorem článku při jeho psaní.³⁵² Další stěžovatel se domáhal odstranění článku o řízení před soudem z roku 1995, jehož byl stěžovatel účasten jakožto obviněný a které se týkalo financování Republikánské strany. Toto řízení bylo zastaveno v roce 2010.³⁵³ Poslední stěžovatel byl odsouzen za sexuální násilí vůči nezletilým k sedmi letům vězení a dalším deseti letům ochranného dohledu, přičemž se domáhal odstranění článků zmiňujících tuto skutečnost a další skutečnosti z jeho soukromého života.³⁵⁴

Jak je patrné, jednotlivé žádosti se velmi liší jak v údajích, jež jsou předmětem žádosti o výmaz, tak i okolností, za kterých byla informace uveřejněna a doba uveřejnění dané informace. Předběžné otázky položené Soudnímu dvoru Evropské unie míří na povinnosti provozovatele vyhledávače v souvislosti s citlivými údaji. Soudní dvůr Evropské unie se měl nejdříve zabývat otázkou, jakým způsobem dopadá článek 8 odst. 1 směrnice o ochraně osobních údajů na provozovatele vyhledávače, jakožto správce osobních údajů. Dle tohoto článku mají totiž povinnost členské státy zakázat zpracování citlivých osobních údajů, nejedná-li se o výjimky uvedené v odstavci 2 toho samého ustanovení.³⁵⁵ Jinými slovy řečeno je nutné se zabývat tím, jak má provozovatel vyhledávače postupovat s ohledem na citlivé údaje, které se objevují na jiných stránkách jiných provozovatelů, na něž odkazuje vyhledávač při vyhledávání.

Generální advokát Maciej Szpunar ve svém stanovisku uvedl, že není možné vyžadovat po provozovatelích internetových vyhledávačů stejnou míru odpovědnosti, jako mají jiní správci. Generální advokát Szpunar uvádí, že v opačném případě by bylo nutné kontrolovat provozovatelé vyhledávačů všechny webové stránky *ex ante* a kontrolovat tedy i bez návrhu, zda odkazy na takové stránky neobsahují citlivé osobní údaje uvedené v článku 8 odst. 1 směrnice o ochraně osobních údajů a takové odkazy automaticky mazat.³⁵⁶ Szpunar dodává, že taková možnost není v silách žádného provozovatele vyhledávače a není ani žádoucí.³⁵⁷

---

³⁵² Bod 27 Ibid.

³⁵³ Bod 28 Ibid.

³⁵⁴ Bod 29 Ibid.

³⁵⁵ Článek 8 odst. 1 a 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23. listopadu 1995, str. 31-51.

³⁵⁶ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019 věc C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Premier ministre, Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:14, bod 48.

³⁵⁷ Bod 49 ibid.

Důležité ale je dle stanoviska vykládat výše uvedené v rámci „odpovědnosti, pravomoci a možnosti“ daného provozovatele internetového vyhledávače.³⁵⁸ Takovou dikci zvolil již Soudní dvůr Evropské unie již v rozsudku *Google v. Sapin*, při stanovení mantinelů odpovědnosti provozovatelů vyhledávačů při zpracování osobních údajů.³⁵⁹ Ve svém stanovisku generální advokát tyto mantinely dále vykládá tak, že sice se na provozovatele vyhledávače vztahují zákazy uvedené v článku 8 odst. 1 směrnice o ochraně osobních údajů, ale v podstatě jen omezeně, protože samotné zpracování takto specifickými správci je omezené a to především proto, že „činnost vyhledávače logicky následuje až poté, co byly (citlivé) údaje zveřejněny, a má podružnou povahu.“³⁶⁰ Navrhuje tedy, aby se na správce článek 8 odst. 1 směrnice o ochraně osobních údajů plně vztahoval až při kontrole *ex post*, a to na návrh při podání žádosti o výmaz. K tomuto výkladu se přiklonil i Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku a vzhledem k tomu, že v dalších úvahách dal taktéž za pravdu generálnímu advokátovi a dále jeho teze rozšířil, bude se autor této rigorózní práce zabývat rozsudkem Soudního dvoru Evropské unie.

Pokud tedy Soudní dvůr Evropské unie stanovil, že provozovatelé internetových vyhledávačů musí dodržovat zákazy a omezení zpracování citlivých údajů dle čl. 8 odst. 1 a 5 směrnice o ochraně osobních údajů, je nyní důležité odpovědět na otázku, jak se má provozovatel vyhledávače vypořádat s žádostí o výmaz odkazu vedoucího na stránky, jež takové citlivé údaje obsahují.

Soudní dvůr Evropské unie se zde uchyluje k speciální analogii a při posouzení kritérií pro vyhovění žádostí o výmaz i dle čl. 8 odst. 1 a 5 směrnice o ochraně osobních údajů vychází z čl. 17 odst. 3 písm. a) GDPR, jež zakotvuje výjimku pro uplatnění práva být zapomenut v podobě nezbytnosti zpracování pro výkon práva na svobodu projevu a informací^{361,362}. Soudní dvůr Evropské unie tedy konstatuje, že sice provozovatel

---

³⁵⁸ Body 50–51 *Ibid.*

³⁵⁹ C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD)*, Mario Costeja González, ECLI:EU:C:2014:317, bod 38.

³⁶⁰ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019 věc C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Premier ministre, Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:14 bod 53-55.

³⁶¹ Čl. 17 odst. 3 písm. a) GDPR

³⁶² C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti předsedy vlády, Google LLC, právní nástupkyně Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:773, body 54-60.

vyhledávače musí vyhovět žádosti o výmaz odkazu, pokud na odkazované stránce jsou citlivé osobní údaje, nicméně i přesto by tento výmaz měl být podmíněn uvážením.³⁶³

Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku explicitně píše, že právo na respektování soukromí a ochranu osobních údajů mají „obecně přednost před právem uživatelů internetu na svobodu informací.“³⁶⁴ Tento výrok je v souladu s postojem Komise i ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie vzhledem k tomu, že Evropská unie bere moderní informační prostředky s ohledem na soukromí osob velice vážně, jak bylo již prokázáno v dřívějších kapitolách a pro doplnění je vhodné dodat, že takový výrok soudu je v americké právní kultuře naprosto nepředstavitelný.

I přesto ale Soudní dvůr Evropské unie jasně stanoví, že právo na respektování soukromí a ochranu osobních údajů není absolutní. Byť je zásah do citlivých osobních údajů pro subjekty zvláště poznatelný a citelný, musí být žádosti o výmaz odkazu dle rozsudku provozovatelem vyhledávače přezkoumány s ohledem na významný veřejný zájem. Takový zájem dle výkladu Soudního dvora Evropské unie představuje nezbytně nutné uvedení odkazu v seznamu výsledků vyhledávání tak, aby bylo chráněno právo osob, které jakožto uživatelé internetu mohou mít na základě zadání dotazu do vyhledávače potenciální zájem na přístup k takové internetové stránce.³⁶⁵ Jinými slovy postup provozovatele vyhledávače musí být obezřetnější, než při posuzování žádosti o výmaz týkající se „regulérních“ osobních údajů, kde zásah do soukromí není tak citelný. Pokud se jedná o žádost o výmaz odkazu týkající se citlivých osobních údajů, bylo by narušení zvláště citelné, a proto zamítnutí žádosti musí být odůvodněno nikoliv veřejným zájmem (veřejnou debatou), ale významným veřejným zájmem.

V posledku se v rámci předběžných otázek Soudní dvůr Evropské unie zabýval posouzením žádosti o výmaz s ohledem na informace uveřejněných o dřívějším průběhu trestního řízení, které již neodpovídají současnému stavu.³⁶⁶ Soudní dvůr Evropské unie v této věci odkazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která byla rozebrána v dřívější kapitole této rigorózní práce (M. L. a W. W. v. Německo). Shrnuje, že důležitá role médií při informování o aktuálním dění nesmí být potlačena, přičemž je zde nepopiratelné právo veřejnosti na přístup k aktuálním informacím, ale i k možnosti

---

³⁶³ Bod 57 Ibid.

³⁶⁴ Bod 66 Ibid.

³⁶⁵ Bod 68 Ibid.

³⁶⁶ Bod 71 Ibid.

vyhledat si informace o událostech již minulých. Na druhou stranu tento zájem veřejnosti se mění jak s časem od dané události, tak s případnými změnami v řízení.³⁶⁷

Soudní dvůr Evropské unie tedy klade další požadavky, které musí internetový vyhledávač posoudit v případě žádosti týkající se takových informací. „Povaha a závažnost dotčeného protiprávního jednání, průběh a výsledek uvedeného řízení, uplynulý čas, úloha, kterou hraje subjekt údajů ve veřejném životě, jeho chování v minulosti, zájem veřejnosti v okamžiku podání žádosti, obsah a forma zveřejnění, jakož i dopady na uvedený subjekt.“³⁶⁸ To vše jsou kritéria, která musí provozovatel internetového vyhledávače v případě žádosti o výmaz týkající se informace o trestním řízení posoudit, přičemž jejich rozsah je velmi vyčerpávající. De facto je kladen na provozovatele vyhledávače břímě hluboké lustrace daného subjektu údajů, v rámci které nemá být posouzena pouze povaha uveřejněné informace, čas od uveřejnění, obsah a forma, jako u jiných žádostí, ale též osobní minulost žadatele o výmaz, povaha a závažnost trestného činu. Taková kritéria je extrémně složité posoudit a nelze než doufat ve velmi důkladné školení zaměstnanců, kteří budou takové žádosti posuzovat, aby nedocházel k individuálním diskrecím.

Revoluční je především požadavek Soudního dvora Evropské unie na provozovatele internetového vyhledávače v případě, že žádosti o výmaz nevyhoví s odvoláním na rovnováhu mezi právem na svobodu slova a přístup k informacím a právem na ochranu osobních údajů. V takovém případě má provozovatel povinnost upravit seznam výsledků při vyhledávání dle jména subjektu údajů tak, aby informace o jeho trestním řízení byly vyvážené a dané výsledky odpovídaly ve svém celkovém obrazu současnému stavu trestního řízení. Odkazy, které informují o aktuálním vývoji nebo stavu v daném řízení tak mají být uváděny jako první.³⁶⁹

Revoluční je tento požadavek v tom, že Soudní dvůr Evropské unie zakotvuje odštěpné právo k právu být zapomenut. Jinými slovy, subjekt údajů, jehož žádosti o výmaz odkazů vedoucích na informace o trestním řízení nebylo vyhověno, má právo na „pozměnění“ výsledků vyhledávání. Takové právo může být dle autora této rigorózní práce extrémně problematické, protože zde končí úloha provozovatele vyhledávače jakožto neutrální

---

³⁶⁷ Bod 76 Ibid.

³⁶⁸ Bod 77 Ibid

³⁶⁹ Bod 78 Ibid.

platformy, jelikož musí konkrétně a vědomě dle svého uvážení zasahovat do pořadí vyhledávání, přičemž musí posoudit obsah všech relevantních odkazů, které informace obsahují a rozhodnout o jejich umístění v seznamu výsledků.

4. Právo být zapomenut v obecném nařízení o ochraně osobních údajů

Jak již nastínila tehdejší komisařka Vivien Reding ve své řeči o potřebě nového právního rámce pro ochranu osobních údajů,³⁷⁰ právo být zapomenut mělo být (a je) těžištěm opětovně nabyté kontroly nad svým soukromím obyvateli Evropské unie.

Dne 25. května 2018 vstoupilo v platnost obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), které mělo změnit praxi ochrany soukromí a mít dopad na bezmála každého obyvatele Evropské unie.³⁷¹ Toto nařízení představilo světu plně kodifikované právo být zapomenut, které silně rozšiřuje a modifikuje právo, které do té doby bylo světu známé na základě rozsudku Google v. Spain.

Byť stavebním kamenem tohoto práva je článek 17 GDPR,³⁷² důležité informace o úmyslu zákonodárce lze získat především z recitálů nařízení. K článku 17 GDPR se úzce vztahují recitály 65 a 66 GDPR³⁷³. Recitál 65 vysvětluje potřebu práva být zapomenut, přičemž zmiňuje, že je důležité, aby osobní údaje v případě dalšího nezpracování byly vymazány, a to především, jak je zakotveno v článku 17 GDPR, je-li takové zpracování v nesouladu s GDPR nebo právem Evropské unie, byl-li odvolán dříve udělený souhlas subjektu osobních údajů se zpracováním a tento souhlas je jediným právním základem pro zpracování, pominuly účely, pro které byly údaje zpracovány nebo pokud subjekt údajů vznesl námitku se zpracováním.³⁷⁴ Nařízení především explicitně zmiňuje, že je právo být zapomenut důležité pro ochranu dětí a/nebo subjektů údajů, které daly souhlas se zpracováním osobních údajů v dětském věku. Takové subjekty údajů si většinou neuvědomují rizika spojená se zpracováním osobních údajů, a proto zasluhují zvýšenou ochranu, na což kladla důraz i Evropská komise v rámci svého sdělení k připravovanému

---

³⁷⁰ REDING, Viviane, The EU Data Reform 2012: Making Europe the Standard Better for Modern Data Protection Rules in the Digital Age (22. ledna 2012), SPEECH/12/26.

³⁷¹ HERT, de Paul, Papakonstantinou, Vagelis „The new General Data Protection Regulation: Still a sound system for the protection of individuals?“, Computer Law&Security Review, vol. 32, 2. vydání, str. 179-194, 8. března 2016, str. 180.

³⁷² Článek 17, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

³⁷³ Informační stránka o jednotlivých ustanoveních GDPR, dostupné na: <http://www.privacy-regulation.eu/cs/17.htm>, 29. 5. 2019.

³⁷⁴ Recitál 65, jakož i článek 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88.

rámci nařízení o ochraně osobních údajů.³⁷⁵ GDPR tedy zavádí další případ pro výmaz osobních údajů a de facto stanoví, že svůj souhlas udělený v dětství, může subjekt údajů odvolat v jakémkoliv případě.³⁷⁶ Tento požadavek je vymezen právě v recitálu 65 GDPR.³⁷⁷ Ochrana dětí jako zvlášť citlivých subjektů je v souladu především s článkem 24 Listiny základních práv a svobod, který explicitně zakotvuje, že nejvlastnější zájem dítěte je prvořadé hledisko při všech činnostech jich se týkajících.³⁷⁸ Požadavek zvláštní ochrany osobních údajů dětí je taktéž vyjádřen v recitálu 38 GDPR, vzhledem k tomu že si děti „mohou být méně vědomy dotčených rizik, důsledků a záruk a svých práv v souvislosti se zpracováním osobních údajů.“³⁷⁹ Nadto v recitálu 75 GDPR jsou označeny jako zranitelné osoby.³⁸⁰ Instituce Evropské unie vychází při definici pojmu „dítě“ a stanovení věku dítěte z Úmluvy o právech dítěte vytvořené Organizací spojených národů³⁸¹ Ta stanovuje, že dítětem je „každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.“³⁸² Lze tedy předpokládat, že pojem „dítě“ používaný v GDPR je v souladu s touto definicí.

V recitálu 66 GDPR je vyjádřen apel, který je pak dále kodifikován v článku 17 odstavec 2 GDPR, aby mohlo být dostatečně naplněno právo být zapomenut v rámci online prostředí (na internetu). V této souvislosti by měl správce, který údaje původně uveřejnil, informovat správce, kteří údaje dále zpracovávají, aby vymazali vše, co se k daným osobním údajům vztahuje, a to včetně odkazů na ně, jejich šířené kopie či jiné reference. Zároveň tito správci musí být informováni o žádostech subjektu údajů, kteří chtějí

---

³⁷⁵ Sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Komplexní přístup k ochraně osobních údajů v Evropské unii“, Brusel, 4. listopadu 2010, KOM(2010) 609 v konečném znění.

³⁷⁶ MCCULLAGH, Karen, *The General Data Protection Regulation: A Partial Success for Children on Social Network Sites?* (2016). DATA PROTECTION, PRIVACY AND EUROPEAN REGULATION IN THE DIGITAL AGE, EDITED BY TOBIAS BRÄUTIGAM AND SAMULI MIETTINEN, ISBN 978-951-51-2530-9. Dostupné na SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2985724>.

³⁷⁷ Recitál 65, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

³⁷⁸ Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012, článek 24

³⁷⁹ Recitál 38, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

³⁸⁰ Recitál 73 Ibid

³⁸¹ Např. Communication from the Commission towards an EU Strategy on the Rights of the Child, Brusel. 4. 7. 2016, COM(2016) 367 final.

³⁸² Článek 1, Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte.

vymazat své osobní údaje.³⁸³ Zajímavé je, že zákonodárce v tomto recitálu rozlišuje slovní spojení „právo být zapomenut“ a „právo na výmaz“, což jsou dva pojmy, které jsou v nemalém množství případů zaměňovány. Přitom v tomto recitálu figuruje právo na výmaz jako prostředek k naplnění práva být zapomenut.³⁸⁴

Dále je ale pojem „právo být zapomenut“ a „právo na výmaz“ zaměňován a samotný nadpis článku 17 GDPR ve znění „Právo na výmaz („právo být zapomenut“)³⁸⁵ naznačuje, že zákonodárce chtěl spíše pojmově upřesnit populární název onoho práva.

Odstavec 1 výše uvedeného článku představuje nosnou kostru práva být zapomenut a obsahuje důvody, na základě kterých lze toto právo uplatnit, přičemž je v podstatě totožný s důvody vyjádřenými v recitálu 65 GDPR.³⁸⁶ Odstavec 2 zahrnuje povinnost informovat správce dle recitálu 66 GDPR.³⁸⁷ Odstavec 3 pak ztělesňuje právě tu bazální dichotomii, která je předmětem první kapitoly této rigorózní práce práce, a tedy střet práva na ochranu soukromí a práva na svobodu projevu a přístupu k informacím. Dle tohoto odstavce se právo být zapomenut neuplatní v případech, kdy je zpracování osobních údajů nutné pro svobodu projevu a informací (respektive výkon tohoto práva), pro činnost, kdy je zpracování právně vyžadováno, či vyžadováno rozhodnutím veřejné moci nebo prováděno přímo touto veřejnou mocí, v zájmu veřejného zdraví (jak blíže specifikuje článek 9 GDPR), pro účely archivace ve veřejném zájmu nebo vědeckého/historického výzkumu nebo pro statistické účely a pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků.³⁸⁸

Je dobré mít na paměti, že správce osobních údajů musí údaje po skončení důvodu ke zpracování, doby pro zpracování nebo při nepřesnosti údajů vymazat automaticky sám.³⁸⁹ Správce je povinen přistoupit k výmazu osobních údajů automaticky, a to i bez podání žádosti, při naplnění důvodu v článku 17 odst. 1 písm. a), tedy že osobní údaje již není potřeba zpracovávat vzhledem k odpadnutí účelu k jejich zpracování, v článku 17 odst. 1 písm. b), tedy subjekt údajů odvolá souhlas, a stejně tak i písm. d) a e), tedy že údaje byly buď zpracovány protiprávně, nebo musí být vymazány vzhledem k požadavku právních

---

³⁸³ Recitál 66, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

³⁸⁴ Recitál 66 GDPR.

³⁸⁵ Článek 17 GDPR.

³⁸⁶ Článek 17 odst. 1 GDPR.

³⁸⁷ Článek 17 odst. 2 GDPR.

³⁸⁸ Článek 17 odst. 3 GDPR.

³⁸⁹ Článek 5 GDPR.

předpisů Evropské unie nebo členských států. Dle písm. c) je nutné údaje vymazat poté, co subjekt údajů podá námitku proti zpracování dle článku 21 odst. 1 nebo článku 21. odst. 2 GDPR. Námitku proti zpracování osobních údajů v takovém případě lze podat, je-li důvodem ke zpracování některý z důvodů vymezený v článku 6 odst. 1 písm. e) a f) GDPR, tedy údaje jsou zpracovávány buď ve veřejném zájmu, nebo při výkonu veřejné moci nebo je zpracování nezbytné pro oprávněné zájmy správce (nebo třetích stran) ³⁹⁰, přičemž takovými zájmy může být například výkon podnikání, tedy *de facto* většina zpracování údajů společnostmi jako Google nebo Facebook. ³⁹¹ V rámci námítky proti zpracování dle článku 21 odst. 1 GDPR posoudí správce osobních údajů, zdali převažují práva subjektů údajů nad zpracováním, a pokud ano, údaje dále nezpracovávat a přistoupit k jejich výmazu. Pokud je ale podána námitka proti zpracování dle článku 21 odst. 2 GDPR, tedy že údaje jsou zpracovávány pro účely přímého marketingu (např. zasílání emailů s reklamními letáky nebo jinými nabídkami), musí správce se zpracováním přestat bez dalšího a údaje vymazat. V každém případě, však musí přistoupit k výmazu, je-li podána žádost o výmaz samotným subjektem a splněny podmínky dle článku 17.

Z výše uvedeného vyplývá, že výlučně na žádost subjektu údajů přistoupí správce k výmazu osobních údajů pouze v rámci článku 17 odst. 1 písm. f). Zde je uvedeno, že subjekt údajů může o výmaz správce požádat kdykoliv, je-li důvodem ke zpracování souhlas subjektu údajů dle článku 6 odst. 1 GDPR, a údaje jsou zpracovávány pro účely nabídek služeb informační společnosti dle článku 8 GDPR, tedy že subjektem takového zpracování a tím, kdo udělil souhlas, je dítě. Žádost o výmaz lze podat kdykoliv, a to i po dovršení zletilosti.³⁹²

Článek 17 odst. 2 nařizuje správci, který obdržel žádost subjektu údajů o výmaz, aby o této skutečnosti informoval i další správce, a to pouze v případě, že je povinen tyto údaje smazat. GDPR operuje v tomto odstavci s plurálem („[...] že je subjekt údajů žádá, aby vymazali veškeré odkazy na tyto osobní údaje, kopie či replikace.“),³⁹³ tedy se lze zřejmě domnívat, že daní informovaní správci mají povinnost tyto údaje také vymazat, bylo-li

---

³⁹⁰ Článek 6 odst. 1 písm. e), f) GDPR.

³⁹¹ NULÍČEK, Michal. GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7.

³⁹² Ibid.

³⁹³ Článek 17 odst. 2, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů).

žádosti vyhověno původním, žádaným správcem. Nicméně lze proti tomu namítat, že každý správce může mít jiný legální důvod ke zpracování údajů a každý jeden individuální případ je třeba posoudit zvlášť. Původní závěr vyplývající z jazykového výkladu daného odstavce by tedy bylo vhodné modifikovat v tom smyslu, že každý informovaný správce o žádosti musí provést vlastní analýzu dané situace a na základě této rozhodnout o výmazu či zachování údajů. Kromě toho není ani jasná forma takové informace podané správcům, ale nelze než souhlasit s úvahou, že takovou informaci není možné pouze uveřejnit na stejné platformě, z které bylo nutné osobní údaje vymazat, protože by to vedlo k výše popsanému efektu Streisandové.³⁹⁴

Článek 17 odst. 3 GDPR je třeba mít na zřeteli při každém posuzování oprávněnosti žádosti o výmaz osobních údajů. Je-li naplněn jeden z důvodů v tomto ustanovení uvedených, právo na výmaz se neuplatní. Pokud správce na základě jednoho z těchto důvodů nevyhoví, je třeba o tom subjekt údajů informovat a zároveň dle článků 77 a 79 GDPR poučit o možnosti obrátit se se stížností na dozorový orgán anebo se domáhat účinné soudní ochrany vůči správci.³⁹⁵

Především se jedná o důvod střetu s právem na svobodu projevu a informací vyjádřený v písm. a) daného ustanovení.³⁹⁶ Co se myslí v tomto smyslu právem na svobodu projevu a informací, podhaluje článek 85 GDPR, který demonstrativně zmiňuje některé činnosti, jež jsou touto výjimkou ovlivněny především.³⁹⁷ Tato výjimka tedy, nikoli však výlučně, zahrnuje žurnalistické účely, účely akademického rázu a v neposlední řadě projevy umělecké či literární. V těchto případech bude tedy nutné při vypořádání se s žádostí o zapomenutí/výmaz postupovat zvlášť obezřetně.

Odstavec 3 dále začleňuje jako důvod pro odmítnutí žádosti takové zpracování, které je správci ukládáno předpisem Evropské unie nebo členského státu (např. povinnost uchovávat některé dokumenty advokáty, informace o žácích školou apod.), či pokud je

---

³⁹⁴ NULÍČEK, Michal. GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7.

³⁹⁵ Článek 12 odst. 4, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů) (citace dále jako: „GDPR“).

³⁹⁶ Článek 17 odst. 3 písm. a) GDPR.

³⁹⁷ Článek 85 GDPR.

zpracování prováděno správcem v rámci veřejné moci nebo pro plnění úkolu ve veřejném zájmu.³⁹⁸

Možnost odmítnout dává také zpracování osobních údajů v souladu s ochranou veřejného zdraví³⁹⁹ dle článku 9 odst. 2 písm. h) a i) GDPR, tedy pro preventivní účely na pracovišti, poskytování zdravotní péče, přeshraniční ochrana před vážnými nemocemi, pro monitorování a zajištění norem kvality zdravotní péče etc.⁴⁰⁰

Důvodem pro odmítnutí je taktéž archivace ve veřejném zájmu, vědecký nebo historický výzkum a taktéž statistické účely, ale pouze v takovém případě, pokud lze předpokládat, že výkon práva být zapomenut by případně mohl ohrozit cíle takového zpracování.⁴⁰¹

Ustanovení zakotvující tuto výjimku v článku 17 odst. 3 GDPR ovšem podmiňuje možnost uplatnění této výjimky tím, že je daná činnost uskutečňována v souladu s článkem 89 odst. 1 GDPR, který pro výkon těchto činností požaduje minimalizaci osobních údajů, případnou pseudonymizaci a, je-li to možné a pro účel dostatečné, anonymizaci.

Jako poslední lze uplatnit výjimku v případě, pokud jsou údaje nezbytně nutné pro výkon, obhajobu nebo určení právních nároků.⁴⁰² Je důležité v tomto případě jasně rozlišit, jakých údajů bude pro tento účel skutečně zapotřebí a pro jaké časové období. Rozsah obojího musí být co nejmenší, a především dobře odůvodnitelný tak, aby obstál případný spor s dozorovým orgánem nebo případně před soudem, pokud je žádosti o výmaz s odvoláním na tuto výjimku nevyhověno.⁴⁰³

S článkem 17 GDPR úzce souvisí článek 19, který zakotvuje povinnost správce oznámit osobám, jež měly přístup k dotčeným osobním údajům, jejich výmaz (pokud tento úkon vyžaduje přiměřenou dávku úsilí) a zároveň sdělit subjektu údajů o těchto příjemcích, pokud si takovou informaci vyžádá.⁴⁰⁴ Takovými příjemci mohou být jak osoby fyzické, tak právnické. Při obdržení takové informace se jejich následná aktivita dále odvíjí dle

---

³⁹⁸ Článek 17 odst. 3 písm. b) GDPR.

³⁹⁹ Článek 17 odst. 3 písm. c) GDPR.

⁴⁰⁰ Článek 9 odst. 2 písm. h) a i) GDPR.

⁴⁰¹ Článek 17 odst. 3 písm. d) GDPR.

⁴⁰² Článek 17 odst. 3 písm. e) GDPR.

⁴⁰³ NULÍČEK, Michal. GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7.

⁴⁰⁴ Článek 19 GDPR.

toho, figurují-li jako správci nebo zpracovatelé (pokud vůbec jednu z těchto úloh zastávají).

Správci budou muset s největší pravděpodobností reagovat tak, jak je vysvětleno výše s odkazem na článek 17 odst. 2 GDPR, zpracovatelé budou mít potom povinnost osobní údaje rovnou vymazat na základě článku 28 odst. 3 písm. g), který jim takovou povinnost ukládá.⁴⁰⁵ Poskytování informací o výmazu osobních údajů příjemcům je povinné pouze v takovém případě, kdy není k výkonu této povinnosti nutné vynaložit nepřiměřené úsilí, nebo je to dokonce nemožné. Těžko si lze jen představit, že při uplatnění práva být zapomenut na některé ze sociálních sítí nebo vyhledávači by bylo možné informovat o výmazu osobních údajů všechny, kterým tyto osobní údaje byly poskytnuty, tedy s největší pravděpodobností je tato výjimka primárně zaměřena na situaci, kdy jsou osobní údaje zveřejněny.⁴⁰⁶ Z toho vyplývá i způsob výkonu povinnosti sdělit informace o příjemci subjektu osobních údajů na jeho žádost. Tato povinnost se dle účelu normy nemůže vztahovat na všechny příjemce, ale pouze na ty příjemce, kterým bylo provedení výmazu notifikováno.⁴⁰⁷

Článek 12 GDPR upravuje procesní stránku věci výkonu práva být zapomenut. V odstavci 2 je stanoveno, že správce nemusí vyhovět žádosti, pokud nelze zjistit totožnost (a následně ji ověřit) žadatele, přičemž zároveň stanovuje, že správce musí výkon práva být zapomenut žadateli usnadnit, s čímž souvisí odstavec 6, který dává přímo právo správci o vyžádání takových informací od subjektu údajů, které jsou nutné pro zjištění totožnosti. Dále je stanoveno v odstavci 3, že žádost musí být vyřízena do jednoho měsíce, případně lze lhůtu prodloužit, je-li o tom subjekt informován, o další dva měsíce.⁴⁰⁸ Článek 12 mimo jiné stanoví, že vyhovění žádosti dle práva být zapomenut musí být bezplatné. Nicméně pokud je žádost o výmaz opakující se a zřejmě nedůvodná, může být stanoven poplatek ve výši náhrady nákladů spojených s uplatněním práva být zapomenut nebo to může být samostatným důvodem pro odmítnutí žádosti. Tyto skutečnosti musí být prokázány správcem.⁴⁰⁹

---

⁴⁰⁵ Článek 28 odst. 3 písm. g) GDPR.

⁴⁰⁶ NULÍČEK, Michal. GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7.

⁴⁰⁷ Ibid.

⁴⁰⁸ Článek 12 GDPR.

⁴⁰⁹ Článek 12 odstavec 5 GDPR.

GDPR nestanovuje formu, kterou má být učiněna žádost o výmaz údajů, což jen navazuje na pokyny WP29 k implementaci práva být zapomenut dle rozhodnutí ve věci Google v. Spain.⁴¹⁰ Google svou praxi nezměnil a rozhraní pro uplatnění práva být zapomenut na Googlu i Facebooku je pro uživatele více než složité, byť by tyto společnosti měly přijímat a vyhovět žádostem napsaným emailem, doručeným poštou, nebo dokonce *ad absurdum* předneseným ústně při návštěvě jejich sídla některému z jejich zaměstnanců.⁴¹¹

Uplatnit právo být zapomenut není v praxi vůbec jednoduché a společnosti Google a Facebook neustále přicházejí s novými řešeními, jak data subjektů uchovat nebo minimálně výkon práva neusnadnit. Například takový Google veřejně na svých stránkách píše, že odstranění údajů trvá až 180 dní. Nejdříve je totiž nutné zadat takový příkaz, který zapříčiní výmaz „jednoduše“ přístupných údajů o uživateli, následně je ale nutné údaje vymazat z archivních systémů a taktéž ze zálohových cloudů, přičemž celá operace zabere půl roku.⁴¹²

Je nutné ale dodat, že samotná implementace tohoto práva správci osobních údajů není technicky nikterak jednoduchá.⁴¹³ Dle výroční zprávy neziskové organizace The International Association of Privacy Professionals a Ernst & Young vnímala většina společností, které musejí implementovat GDPR, právo být zapomenut jako nejsložitější a technicky nejkomplexnější.⁴¹⁴

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že právo být zapomenut obsažené v článku 17 GDPR nepochybně rozšiřuje možnosti subjektů údajů při dohledu nad svým soukromím a dává jim větší prostor pro kontrolu nad osobními údaji. Zároveň je ale třeba zdůraznit, že v této podobě není právo být zapomenut nástrojem pro cenzuru. Jak je popsáno výše, právo na zapomenutí dle GDPR nezajišťuje nic jiného než výmaz údajů, které jsou zpracovávány mimo legální rámec a/nebo jejich zpracování je neobhajitelné či

---

⁴¹⁰ Article 29 Data Protection Working Party, 14/En, WP 225, Guidelines on the implementation of the court of justice of the European union judgment on „Google Spain and Inc v. Agencia Espanola de Protección de datos (AEPD) and Mario Costeja González“ C-131/12, přijaté dne 26. září 2014, body 12-13.

⁴¹¹ Guide to Data Protection společnosti ICO, dostupné na: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/individual-rights/right-to-erasure/>.

⁴¹² Data deletion on Google Cloud platform, <https://cloud.google.com/security/deletion/>, cit. dne: 27. 7. 2019.

⁴¹³ SHASTRI, Supreeth, WASSERMAN, Melissa, CHIDAMBRAMA, Vijay, „The Seven Sins of Personal-Data Processing Systems under GDPR“, 8. března 2019 dostupné na: <http://www.cs.utexas.edu/~shastri/papers/hotcloud2019.pdf>, cit. dne: 27. 7. 2019.

⁴¹⁴ IAPP-EY Annual Privacy Governance Report 2018, dostupné na: <https://iapp.org/resources/article/iapp-ey-annual-governance-report-2018/>, cit. dne: 27. 7. 2019.

nepřesahuje zájem na zachování soukromí subjektů. Ačkoliv lze v některých případech přirozeně narazit na střet práva na soukromí a práva na svobodu projevu a informací, či práva na svobodu podnikání, a je pravdou, že GDPR nedává příliš jasné mantinely pro jednoznačné řešení, nicméně rámcově dostatečně důrazně zakotvuje, že vždy je třeba case-to-case brát zřetel na práva uvedená v Listině základních práv Evropské unie.⁴¹⁵

---

⁴¹⁵ Recitály 4, 65, 153, článek 17 odst. 3 a především článek 85 GDPR.

5. Právo být zapomenut v USA

Byla-li by tato rigorózní práce psána takovým způsobem, aby pokrývala pouze výsledky úvah a naskýtala odpovědi bez zdůvodnění, musela by tato kapitola obsahovat pouze jednu jedinou větu. V USA právo být zapomenut není.⁴¹⁶ Odpověď, jak to tak ale bývá, není ovšem černobílá a celá problematika si заслужuje hlubší analýzu.

Jak je patrné již z první kapitoly této rigorózní práce, přístup USA a kontinentální Evropy k soukromí je diametrálně odlišný. Američtí autoři a právní akademici jsou si této rozdílnosti vědomi, a dokonce hovoří o rozdílném přístupu Evropy a USA jako o přístupu k důstojnosti (Evropa) a přístupu ke svobodě (USA).⁴¹⁷ Přístup ke svobodě tak znamená, že prim hraje především svoboda projevu a tisku vyjádřená v prvním dodatku Ústavy USA, a je tedy považováno za základ amerického právního systému. Skrz historii byla snaha (ať už četných akademiků, nebo soudců odvolacích soudů, či dokonce Nejvyššího soudu USA) dát právu na soukromí podobu izolovaně stojícího fundamentálního práva, ale spíše než doktrinálně, byly jejich úspěchy poznatelné *ad hoc*.⁴¹⁸

Právo být zapomenut jako takové začalo nejvíce americké akademiky zajímat po rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *Google v. Spain*.⁴¹⁹ Shoda odborné veřejnosti panovala především v tom, že právo být zapomenut tak, jak ho uznává Evropská unie, nemá na půdě severoamerického kontinentu šanci obstát. Někteří autoři docházeli k závěru, že svoboda projevu a právo být zapomenut jsou práva naprosto neslučitelná, někteří, poněkud strážlivěji, docházeli k závěru, že právo být zapomenut je ve světle práva na svobodu projevu jednoduše bezmocné.⁴²⁰

Ke stejným závěrům ostatně docházejí i americké soudy v případech, které se vyskytly po rozhodnutí ve věci *Google v. Spain*. Pro lepší představu přístupu amerických soudů je dobré dva nejvíce výrazné případy uvést.

---

⁴¹⁶ LUCKERSON, Victor, Americans will never have right to be forgotten, TIME, 14. května 2014, dostupné na: <https://time.com/98554/right-to-be-forgotten/>, cit dne: 27. 7. 2019.

⁴¹⁷ WHITMAN, James Q., The Two Western Cultures of Privacy, Dignity Versus Liberty, 113 Yale Law Journal 1153, str. 1161-1162 (2004).

⁴¹⁸ DOWNDILL, John W. An American Right to Be forgotten, 52 Tulsa Law Review 311 (2017), str. 326-333.

⁴¹⁹ Ibid, 314-321.

⁴²⁰ LAVELLE, James J., Search Query: Can America Accept a Right to Be Forgotten as a Publicity Right?, 83 Brooklyn Law Review (2018), str. 1126.

Cindy Lee Garcia, občanka USA, natočila jednu scénu pro nikdy nezrealizovaný nízkorozpočtový film „Desert Warrior“ (Pouštní válečník). Tvůrcem filmu byla její scéna bez jejího souhlasu nakonec použita do protiislámského filmu hanícího proroka Mohammeda a po uveřejnění tohoto filmu s názvem „Innocence of Muslims“ (Nevinnost muslimů) začaly G.L. Garcii chodit výhrůžky smrtí.⁴²¹

Poté, co neúspěšně žádala společnost Google, Inc. o vymazání všech kopií daného filmu z YouTube, obrátila se na soud v Los Angeles a s odkazem na zákon o ochraně autorských práv (Digital Millennium Copyright Act) žádala o stažení daných videí. Soud jí nevyhověl, proto podala odvolání, přičemž senát odvolacího soudu její žádosti vyhověl a nařídil Google, Inc. videa z YouTube stáhnout. Google, Inc. zažádal o tzv. *en banc* jednání, které se mělo uskutečnit před všemi soudci daného odvolacího soudu, a ti následně rozhodnutí předchozího senátu zrušili s odvoláním na svobodu projevu obsaženou v prvním dodatku.⁴²²

Byť se ochrana skrz zákony o ochraně autorského práva nemusí zdát jako nejefektivnější, co se obsahu narušující soukromí na internetu týče, paradoxně právě ochrana autorských práv umožňuje jedinou efektivní cestu v USA, jak Google donutit vymazat škodlivé fotografie nebo videa.⁴²³

Odvolací soud ve svém rozhodnutí zmínil ohledně práva být zapomenut velmi důležitou úvahu, byť celkově může určitým způsobem vyznít spíše jízlivě. V odůvodnění soud píše, že nikoliv zákon o ochraně autorských práv, ale zákon o ochraně osobních údajů by mohl paní Garcii poskytnout dostatečnou ochranu a taková nápravná opatření, která by napomohla její reputaci a škodě na osobních právech. Zároveň ale soud dodává, že taková možnost vlastně neexistuje. Doslova píše, že „i když by Garcia chtěla své účinkování v inkriminovaném filmu nechat zapomenout a stáhnout z YouTube, a byť „právo být zapomenut“ bylo nedávno potvrzeno Soudním dvorem Evropské unie ve věci Google v. Spain, taková možnost v USA není a toto právo není v Americe uznáno.“⁴²⁴

---

⁴²¹ *Cindy Lee Garcia v. Google, Inc. A Delaware Corporation, YouTube, LLC., a California limited liability company*, 771 F.3d 647 (9th Cir. 2014) (en banc), bod 20.

⁴²² Body 20-24 Ibid.

⁴²³ LAVELLE, James J., Search Query: Can America Accept a Right to Be Forgotten as a Publicity Right?, 83 Brooklyn Law Review (2018), 1146-1147. stejně tak Downdell, John W. An American Right to Be forgotten, 52 Tulsa Law Review 311 (2017), str. 312-313.

⁴²⁴ *Cindy Lee Garcia v. Google, Inc. A Delaware Corporation, YouTube, LLC., a California limited liability company*, 771 F.3d 647 (9th Cir. 2014) (en banc), bod 106.

Podobná snaha obejít „právo být zapomenut“ použitím jiných prostředků než zákonů o ochraně osobních údajů, byla i v případě *Martin v. Hearst Corporation, LLC*.⁴²⁵ V rámci tohoto případu se jednalo o zatčení paní Lorraine Martin a jejích dvou synů, kteří byli společně obviněni z drogových deliktů. Ihned po jejím zatčení začaly vycházet články o její osobě. Po roce bylo rozhodnuto, že obžaloba neobstojí a dle zákona o výmazu⁴²⁶ daného státu bude záznam o zatčení vymazán z rejstříku, a tím pádem dle tohoto zákona nastupuje právní fikce, že Martin a synové nebyli nikdy zatčeni.⁴²⁷

Martin poté žádala, aby daní vydavatelé stáhli články o jejím zatčení, protože je poškozovaly nejen v kruhu přátel nebo celé komunity, ale také v rámci pracovních vztahů. Vydavatelé nevyhověli a daná věc se postupně dostala až k odvolacímu soudu USA. Je dobré si v tomto případě uvědomit zásadní podobnost mezi případem *Google v. Spain*, v němž se pan González taktéž domáhal výmazu informací o něm, které kdysi byly relevantní a pravdivé, ale nyní ho poškozovaly. Zde se vlastně nejedná o nic jiného. Ve zprávách se uvádělo pouze, že paní Martin a její synové byli zatčeni a obviněni z určitých deliktů, což byla pravda, ale po jejím propuštění se informace stala jaksi obsolentní a jenom škodila celé rodině. V prostředí práva Evropské unie bychom dokázali najít mnoho argumentů, proč daný článek minimálně deindexovat z vyhledávání.

Odvolací soud v tomto případě konstatoval, že se v rámci zákona o výmazu lze dožadovat pouze výmazu trestního rejstříku, nikoliv však čehokoliv dalšího. Dále soud uvedl, že ani není možné vymazat něco, co je pravdivé (tedy že byli zatčeni a obviněni), protože by se jednalo o přepisování historie, a už vůbec nelze smazat z veřejného prostoru určité historické momenty, které se jednoduše odehrály.⁴²⁸ Dle soudu tedy nelze mluvit ani o pomluvě nebo jiné formě difamace, která by mohla účastníkům škodit vzhledem k tomu, že novinové články se jednoduše zakládají na pravdě, a nelze ani požadovat, aby tyto zprávy byly doplněny nebo aktualizovány vzhledem k faktu, že celé řízení bylo zastaveno a trestní rejstřík vymazán.

Byť se na první pohled může zdát, že se tento rozsudek nedotýká práva být zapomenut *per se* (v rozsudku se nehovoří ani o něm, ani o svobodě slova), tak americká právní

---

⁴²⁵ *Martin v. Hearst Corp.*, 777 F.3d 546 (2nd Cir. 2015).

⁴²⁶ V originále Connecticut General Statute § 54-142a – Erasure of criminal record.

⁴²⁷ *Martin v. Hearst Corp.*, 777 F.3d 546 (2nd Cir. 2015).

⁴²⁸ *Ibid*, v originále: „(...) it does not, and could not, purport to wipe from the public record the fact that certain historical events have taken place.“

odborná veřejnost ho přijala jako jednoznačné potvrzení onoho proliberálního přístupu⁴²⁹ a odmítnutí práva být zapomenut s platností i pro vyhledávače a deindexaci.⁴³⁰

I přes daný přístup amerických soudů některé státy vyvinuly značnou snahu o začlenění konceptu práva být zapomenut do jejich právního rámce.

Před dvěma lety se zákonodárci státu New York pokusili prosadit zákon, který by do právního řádu začlenil právo být zapomenut, a to vcelku ve velkém měřítku. Návrh obsahoval povinnost všech vyhledávačů a *de facto* všech, kteří zpřístupňují osobní údaje nebo je uveřejňují, aby na základě žádosti do 30 dní odstranili osobní údaje, které jsou „nepřiměřené, irelevantní nebo již irelevantní, nebo přesahující míru s ohledem na účely dotčeného zpracování, či nepřesné.“⁴³¹ Přičemž tento obsah/tyto údaje zároveň nemají být déle důležité pro veřejnou debatu.

Návrh byl odůvodněn především zájmem na důstojnosti lidí a zachování si dobré reputace.⁴³² Nicméně legislativní iniciativa vcelku brzy skončila a návrh je již déle než rok inaktivní. Ve světle výše uvedeného není překvapivé, že byl vnímán jako skandální a jednoduše „protiústavní“.⁴³³

V Kalifornii byli ale s prosazením práva být zapomenut, byť ve značně modifikované a strohé podobě, úspěšnější. Legislativci v tomto americkém státě si dobře uvědomují potřebu chránit alespoň nejvíce zranitelnou skupinu osob, která se ale zároveň v prostředí internetu pohybuje s větší suverenitou, než jak tomu bylo kdy dřív. Proto je od roku 2015 účinný zákon na ochranu nezletilců „Online Erasure law for Minors“.⁴³⁴

Kalifornie je vůbec první stát, který takový podobný zákona přijal.⁴³⁵ Tento zákon nařizuje provozovatelům internetových stránek, internetových služeb, online aplikací

---

⁴²⁹ BODE, Leticia, JONES, Meg Leta, Ready to forget: American attitudes toward the right to be forgotten, *The Information Society*. 33:2, 76-85 (2017), dostupné na: <https://pdfs.semanticscholar.org/9673/80a79b0bf791d98fdec5a73c3ca477b6bb7.pdf>.

⁴³⁰ GOLDMAN, Eric, Reports on Expunged Arrest Cant Be Erased From the Internet – Martin v. Hearst, *Technology & Marketing Law Blog*, 31. ledna 2015, dostupné na: <https://blog.ericgoldman.org/archives/2015/01/reports-on-expunged-arrest-cant-be-erased-from-the-internet-martin-v-hearst.htm>, cit. dne: 28. 7. 2019.

⁴³¹ New York Assembly Bill A05323.

⁴³² New York Assembly Bill A05323..

⁴³³ VAAS, Lisa, New York's „unconstitutional“ right to be forgotten bill sparks concern“, *Law&Order, Privacy*, 22. března 2017, dostupné na: <https://nakedsecurity.sophos.com/2017/03/22/new-yorks-unconstitutional-right-to-be-forgotten-bill-sparks-concern/>, cit. dne: 28. 7. 2019.

⁴³⁴ Senate Bill No. 568, an act to add chapter 22.1 (commencing with Section 22580) to Division 8 of the Business and Professions Code, relating to internet.

⁴³⁵ DOWDELL, John W., An American Right to Be forgotten, *52 Tulsa Law Review* 311 (2017), str. 338.

nebo mobilních aplikací, aby umožnili mladistvým vymazat obsah, který na takovou online platformu nahráli, a zároveň musí tyto platformy obsahovat informace o postupu, jak toho docílit.⁴³⁶ Krom toho nesmí takové platformy obsahovat cílenou reklamu na mladistvé, která by propagovala zákonem zakázané artikly, jako například zbraně, cigarety, alkohol a jiné.⁴³⁷

Na druhou stranu zákon neuvádí, jestli takovou žádost může podat jen nezletilec nebo kdokoliv i po dovršení 18 let věku, pokud takový obsah nahrál jako nezletilý. Navíc zákon neposkytuje možnost zažádání si o výmaz obsahu, který nahrála třetí osoba.⁴³⁸ Je zřejmé, že takový zákon je sice dobrým krokem vpřed a dokazuje, že určitá iniciativa směrem ke komplexnější ochraně soukromí, minimálně v některých státech USA, je. Na druhou stranu nelze toto právo považovat za „právo být zapomenut“ *per se*, vzhledem k tomu, že se osobních údajů dotýká *de facto* pouze okrajově.

Někteří američtí autoři se i přesto snaží hledat fragmentované právo být zapomenut v určitých jiných podobách v zákonech jak federálních, tak jednotlivých států, jejichž podstat je ochrana soukromí pouze v určitých, úzce vymezených případech. Většina těchto zákonů se týká trestních rejstříků, finančních či zdravotních záznamů osobní povahy, a nejedná se o informace veřejně přístupné. Americká profesorka práva a expertka na právo na soukromí Amy Gajda například píše o zákonu ve státě Minnesota, které přikazuje zničit záznam z kamery připevněné na uniformě policisty po 60 dnech pořízení, taktéž zmiňuje zákon v Kalifornii, který nařizuje při vydání nového rodného listu při změně pohlaví nereferovat na původní rodný list, zmíněno je taktéž právo na utajení záznamů o potratu zakotvené v zákonu státu Mississippi.⁴³⁹ Všechna tato práva a další jím podobná autorka označuje ve svém souhrnu za právo být zapomenut a jejich demonstrativním výčtem se snaží vyvrátit to, co tvrdí ostatní autoři, ostatně i autor této rigorózní práce – že právo být zapomenut *per se* v USA jednoduše nenajdeme.

Jednotlivá dílčí práva jsou ale velmi konkrétní situace a jedná se navíc o zvláštní kategorie osobních údajů, které samy o sobě v Evropské unii podléhají velmi přísným pravidlům

---

⁴³⁶ Senate Bill No. 568, an act to add chapter 22.1 (commencing with Section 22580) to Division 8 of the Business and Professions Code, relating to internet, 22581.

⁴³⁷ Bod 22580, Senate Bill No. 568

⁴³⁸ DEHGHAN, Shaudee, How does California's erasure Law stack up against the Eu's right to be forgotten, 17. dubna 2018, dostupné na: <https://iapp.org/news/a/how-does-californias-erasure-law-stack-up-against-the-eus-right-to-be-forgotten/>, cit. dne: 29. 7. 2019.

⁴³⁹ GAJDA, Amy, Privacy, Press, and the Right to Be Forgotten in the United States, 93 Washington Law Review 201 (2018); Tulane Public Law Research Paper č. 18-2., str. 252-254.

pro zpracování dle článků 9 a 10 GDPR.⁴⁴⁰ Souhrn těchto dílčích práv především nenaplnuje účel a smysl práva být zapomenut – ochrana člověka v digitálním prostředí, ubránit ho před přílišným obnažením soukromí v jeho přirozeném prostředí.

Ostatně sama autorka uvádí příklad kalifornského zákona, který skutečně naplňuje podobnou podstatu. Nařizuje totiž odstranění údajů o datu narození a věku uveřejněných o pracovnících v zábavním průmyslu na internetových stránkách zaměřený na uveřejňování informací souvisejících s takovým průmyslem (např. IMDb).⁴⁴¹ V USA nevídaný zásah do prvního dodatku (svobody projevu), když zákon nařizuje odstranění historicky přesných a pravdivých informací pro ochranu soukromí a ochranu pracovních příležitostí subjektů, byť jsou tyto subjekty velmi úzce vymezeny.⁴⁴² Právě na tomto příkladu je velmi dobře zřetelné, proč skutečně podobná práva právu být zapomenut v USA, alespoň prozatím, nemají své místo. Výše zmíněné kalifornské právo se totiž dostalo až před Federální soud v případě IMDb.com, Inc. v. Becerra. V tomto řízení soud konstatoval, že právo má sice za cíl omezit diskriminaci na základě věku při snaze sehnat zaměstnání pracovníků v zábavním průmyslu, nemůže ale přesto obstát v testu ústavnosti. Dle soudu totiž jednoduše nelze zakázat uveřejnění nebo výmaz pravdivé historické informace, protože to jednoznačně narušuje první dodatek a zmíněný záměr zákona není významnější než právo na svobodu projevu. Proto soud zakázal státu Kalifornie dále toto právo vynucovat a tím ho permanentně zrušil.⁴⁴³

Nejen právo být zapomenut, ale i povinnost být zapomenut jsou dle Nejvyššího soudu USA porušením prvního dodatku. Povinnost být zapomenut by mohl být název povinnosti, kterou ukládal zákon v Severní Karolíně. V zákoně bylo stanoveno, že všichni registrovaní pachatelé sexuálních trestných činů mají zakázáno užívat sociální sítě jakéhokoli druhu.⁴⁴⁴ Tento zákon byl určen pro ochranu nezletilců a opravňoval k zatčení těch, kteří zákaz stanovený zákonem porušili. Povinnost být zapomenut tak vyvěrá z toho, že daný jedinec nesmí interagovat s jinými lidmi po sociálních sítích, musí se v online prostoru uzavřít do svého vlastního soukromí a *de facto* je tak nucen upadnout v zapomnění (alespoň ve virtuálním prostoru sociálních sítí).

---

⁴⁴⁰ Články 9 a 10 GDPR.

⁴⁴¹ California Code, Civil Code - CODE CIVIL § 1798.83.5.

⁴⁴² GAJDA, Amy, Privacy, Press, and the Right to Be Forgotten in the United States, 93 Washington Law Review 201 (2018); Tulane Public Law Research Paper č. 18-2., str. 251.

⁴⁴³ IMDb.com, Inc. v. Xavier Becerra, Case No. 16-cv-06535-VC.

⁴⁴⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Packingham v. North Carolina*, 582 U.S. ____ (2017), bod A I, str. 2.

Pan Packingham vykonal v 21 letech soulož s 13letou dívkou. Z tohoto trestného činu byl usvědčen a odsouzen a mimo jiné se musel zapsat do registru sexuálních útočníků.⁴⁴⁵ V roce 2010 policie zkoumala příspěvky na sociální síti Facebook a porovnávala je s evidovanými sexuálními útočníky tak, aby mohla odhalit porušování předmětného zákona Severní Karolíny. Pan Packingham v předmětnou dobu uveřejnil na svém falešném profilu, který měl registrovaný pod jménem J. R. Gerrard, příspěvek pochvalující si Boží milost pro odpuštění pokuty za dopravní přestupek.⁴⁴⁶ Policie spojila datum uveřejnění příspěvku s datem odpuštění pokuty panu Packinghamovi a na základě těchto důkazů ho zatkli a následně byl odsouzen k podmíněnému odnětí svobody v délce jednoho roku.⁴⁴⁷

Pan Packingham se bránil s odvoláním především na svobodu slova uvedenou v prvním dodatku s tím, že zákon Severní Karolíny postihuje až moc širokou škálu možností sebevyjádření se na internetu. S tímto argumentem neuspěl ani u dovolacího soudu, ani u Nejvyššího soudu Severní Karolíny, až se nakonec případ dostal před soudce Nejvyššího soudu USA.⁴⁴⁸

Nejvyšší soud uvozuje své obiter dictum úvahou o úloze internetu a sociálních sítí jako takových. Soudci Nejvyššího soudu v čele s Anthony Kennedym došli k závěru, že dnes patří internet k nedůležitějším místům k výměně názorů. Taktéž poznamenali, že „...doba kybernetická je z historického hlediska revoluční a nejsme prozatím schopni porozumět její obsáhlosti a nezměrnému potenciálu změnit náš způsob myšlení, vyjadřování a definici toho, kým jsme.“⁴⁴⁹ Zároveň soud poukazuje na fakt, že je tento případ jeden z prvních před Nejvyšším soudem USA, v němž se jedná o vztah prvního dodatku a „moderního internetu“.⁴⁵⁰

Jinými slovy si Nejvyšší soud USA velmi dobře uvědomuje dalekosáhlost jejich rozhodnutí, a proto lze již v této části rozhodnutí očekávat velmi obezřetný přístup a poměřování co se svobody slova na internetu týče. Ostatně přístup Nejvyššího soudu USA v tomto rozhodnutí je označován jako rámec pro další rozhodnutí soudů při

---

⁴⁴⁵ Bod B, Ibid, str. 3.

⁴⁴⁶ Ibid.

⁴⁴⁷ Ibid.

⁴⁴⁸ Ibid, str 4.

⁴⁴⁹ Bod A, Ibid, str. 6.

⁴⁵⁰ Ibid.

omezování svobody slova na internetu, do kterýchžto nepochybně patří i právo (snad i povinnost) být zapomenut.⁴⁵¹

Soud dále poukazuje na to, že aby zákon prošel testem proporcionality, musí být „ušit na míru tak, aby mohl sloužit závažnému vládnímu zájmu.“⁴⁵² Jinými slovy Nejvyšší soud USA podotýká, že zákon nemůže k naplňování cíle omezit svobodu slova více, než je nezbytně nutné.⁴⁵³ Nejvyšší soud USA sice konstatuje, že sexuální napadení dítěte je jeden z nejzávažnějších trestných činů a je to čin odporný morálním instinktům slušného člověka, stejně tak, že dítě by mělo být chráněnou skupinou osob a státy musejí a mají přijímat takové zákony, které dítě ochrání před zneužíváním nebo jinou formou trestné činnosti.⁴⁵⁴ Zároveň ale dodává, že daný zákon v Severní Karolíně byl příliš široce vymezen a evidovaným sexuálním úročníkům zakazoval přístup nejen na sociální sítě *per se*, ale taktéž na debatní fóra blogů a zpravodajských internetových stránek. Obecně takové stránky pak dle Nejvyššího soudu USA poskytují možná nejsilnější mechanismus umožňující běžnému občanovi nechat slyšet svůj hlas.⁴⁵⁵

Rozsudek je uzavřen tím, že ustanovení zákona je protiústavní a zrušuje se, přičemž jako *ratio decidendi* Nejvyšší soud USA uvedl, že vláda nesmí potlačit zákonný projev jakožto prostředek k potlačení projevu nezákonného.⁴⁵⁶ Jak je patrné, Nejvyšší soud USA stanovil jasné hranice pro budoucí posuzování nejen svobody projevu na internetu obecně, ale jistě i práva být zapomenut, které úzce souvisí právě s projevy na internetu. Celá argumentace tohoto rozsudku jen podtrhuje přístup americké soudní praxe k tomuto právu chránící právo na ochranu soukromí.

Jak je dostatečně zřejmé z výše uvedeného, odpověď vyřčená na začátku této kapitoly, tedy že v USA právo být zapomenut není, neztrácí na své kredibilitě. Je ale možné, že v dnešním čím dál více globálním světě budou případy inklinující směrem k ochraně soukromí, a případně k právu být zapomenut přibývat, byť vývoj, jaký jsme zažili v rámci Evropské unie, lze jen těžko v dohledné době očekávat.⁴⁵⁷

---

⁴⁵¹ BURNETTE-MCGRATH, Madeleine, *Packingham v. North Carolina*, *Ohio Northern University Law Review*, vydání 44, 2019, str. 126.

⁴⁵² Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Packingham v. North Carolina*, 582 U.S. ____ (2017), Bod B III, str. 6.

⁴⁵³ *Ibid.*

⁴⁵⁴ *Ibid.*, str. 7.

⁴⁵⁵ *Ibid.*, str. 8.

⁴⁵⁶ Bod IV., *Ibid.*, str. 10.

⁴⁵⁷ DOWNDELL, John W., *An American Right to Be forgotten*, *52 Tulsa Law Review* 311 (2017), str. 340.

6. Právo být zapomenut v Argentině

Země Latinské Ameriky mají často své předpisy týkající se ochrany osobních údajů velmi blízké předpisům pro ochranu osobních údajů Evropské unie.⁴⁵⁸ Je to dáno zřejmě tím, že tímto chtějí podpořit prosperitu obchodu a transferu osobních dat z Evropské unie právě do zemí Latinské Ameriky.⁴⁵⁹ Samotná Argentina má svůj zákon o ochraně osobních údajů z roku 2000 „zrcadlový“ dříve platné směrnici o ochraně osobních údajů.⁴⁶⁰

Taková podobnost dotčených předpisů může vést k obdobným výkladovým problémům nebo dokonce podobným sporům týkající se ochrany osobních údajů. V posledních 10 letech bylo v Argentině zaznamenáno více než 200 žalob týkající se práva být zapomenut.⁴⁶¹ Většina se týkala sportovních hvězd (včetně třeba Diega Maradony), zpěváků či zpěvaček, modelek, herců a hereček, ale i hojně politiků a jiných slavných osobností. Daní žalobci se domáhali výmazu odkazu na dle jejich názoru škodlivý obsah týkající se povětšinou sexuální tematiky, zneužití jména či pomluv.⁴⁶²

Právo být zapomenut je v Argentině ožehavým a stále kontroverzním tématem především z důvodu totalitní historie této země. Během 20. století docházelo v Argentině ke značenému porušování lidských práv a teprve v roce 1983 se znovu začala obnovovat demokracie po vládě vojenské diktatury.⁴⁶³ Mnozí se nyní domnívají, že osoby spjaté s činy spáchanými proti lidským právům by mohly využít právo být zapomenut k výmazu odkazů, které by informovaly o jejich osobní historii a zapojení se nedemokratických režimů.⁴⁶⁴

Sám ředitel argentinského úřadu pro ochranu osobních údajů a ředitel ústavu pro svobodu slova na Univerzitě v Palermu Eduardo Bertoni v článku, v kterém se vyjadřoval k právu být zapomenut dle rozsudku ve věci Google v. Spain, v roce 2014 napsal: „Kdyby ti, kteří

---

⁴⁵⁸ DEL CAMPO, Agustina, Towards an Internet Free of Censorship II – Perspective in Latin America, *Faculta de Dereco, Centro de Estudios en Libertad de Expresión y Acceso a la Información, Universidad de Palermo*, kapitola V. „Europe’s Right to be Forgotten in Latin America, KELLER, Daphne, 1. února 2017, str. 154.

⁴⁵⁹ Ibid.

⁴⁶⁰ DOWDELL, John W., An American Right to Be Forgotten, *52 Tulsa Law Review*, 2017, tr. 323.

⁴⁶¹ CARTER, Edward L., Argentina’s Right to Be Forgotten, *Emory International Law Review*, 2013, str. 24.

⁴⁶² Ibid.

⁴⁶³ ROCK, David, *Authoritarian Argentina: The Nationalist Movement, Its History and Its Impact*, 1993, ISBN 0-520-20352-6, str. 231.

⁴⁶⁴ CORVALÁN, Juan Gustavo, The Right to be Forgotten in Argentina, E-conference Right To Be Forgotten in Europe and beyond, 2017, dostupné na <https://blogdroiteuropeen.files.wordpress.com/2017/06/article-juan-version-finale-6-junio.pdf>, str. 2.

byli zapojeni v mohutné porušování lidských práv mohli vyžadovat po provozovateli internetových vyhledávačů, aby informace o nich nebyly přístupné, (...) byla by to enormní urážka naší historie (slušně řečeno).⁴⁶⁵ Je zajímavé shrnout i jiné postřehy Bertoniho k právu být zapomenut v Google v. Spain, které zajímavě rezonují ve srovnání se závěry uvedeným v dřívější kapitole této rigorózní práce zabývající se dopady práva být zapomenut dle Google v. Spain.

Bertoni například kritizuje vůbec samotný název „právo být zapomenut“ a domnívá se, že je zavádějící a při výkladu tohoto slovního spojení může laik docházet k chybným závěrům o obsahu tohoto práva. Navrhuje tedy spíše přiléhavější „právo nebyť indexován ve výsledcích vyhledávání provozovatelem internetového vyhledávače.“⁴⁶⁶ V rámci toho navazuje související kritikou výkonu tohoto práva. Píše totiž, že pouze napomáhá k nerovnému postavení těch, kteří vědí, kde danou informaci hledat a těch, kteří k tomu musí použít vyhledávač. Tím pádem někteří informaci nalézt mohou a někteří ne.⁴⁶⁷ Je to vskutku zajímavý směr smýšlení, nicméně dle autora této rigorózní práce do určité míry Bertoniho uniká právě smysl práva být zapomenut. To, co Bertoni považuje za chybu ve funkci, je právě esencí, hlavním mechanismem práva být zapomenut v Google v. Spain. Výmaz odkazu na stránku obsahující určitou informaci tak, aby k ní osoby hledající určitý typ informace měli složitější přístup, je právě cílem práva být zapomenut.

Další kritika míří na problematiku, kterou lze v kontextu ostatních kritik práva být zapomenut označit za notorickou. Dle Bertoniho je nezodpovědné a až nebezpečné svěřit tak velkou pravomoc společnostem jako je Google. Dle autora této rigorózní práce může být taková odpovědnost skutečně do určité míry přesahující neutralitu soukromých společností, nicméně se zdá být stále efektivnějším řešením než žádosti posuzovat centralizovaně v rámci jednoho úřadu působícího při Evropské unii. V takovém případě by podání žádosti a její posouzení znamenalo složitý byrokratický proces, který by ve výsledku mohl znamenat oslabení uplatnění tohoto práva. Pokud by žádosti měly posuzovat jednotlivé úřady pro ochranu osobních údajů členských států, docházelo by k nesourodým výkladům posuzovaných kritérií, přičemž pokud by bylo žádosti

---

⁴⁶⁵ BERTONI, Eduardo, The Right to Be Forgotten: An Insult to Latin American History, 24. července 2014, dostupné na https://www.huffpost.com/entry/the-right-to-be-forgotten_b_5870664?guccounter=1.

⁴⁶⁶ Ibid.

⁴⁶⁷ Ibid.

vyhověno, musel by výsledek být tlumočen provozovateli vyhledávače, který by musel daný odkaz bez jakéhokoli kontextu odstranit.

Třetí kritikou je pak perzistence informací na internetu. Dle Bertoniho se sice odkaz vymaže ze serverů v Evropské unii, ale informace bude dostupná ve výsledcích informací všude jinde na světě, tedy vznikne nerovné postavení mezi lidmi v různých koutech světa, přičemž tato nerovnost je dle Bertoniho neakceptovatelná.⁴⁶⁸ Analogicky by se ale tento argument dal *de facto* použít na jakékoli jiné právo výlučné pro občany Evropské unie bez extrateritoriálního dosahu.

I přes výše uvedenou kritiku ředitele úřadu pro ochranu osobních údajů si ale v soudní praxi argentinských soudů právo být zapomenut své uplatnění našlo.

Jedním z milníků a později dále citovaným rozsudkem se stala žaloba argentinské modelky Marii Belén Rodriguez. Již v roce 2006 podala Belén Rodriguez stížnost na společnost Google Inc. a Yahoo, protože při vyhledávání odkazů pomocí jejího jména nabízely výsledky vyhledávání převážně erotický či dokonce pornografický obsah.⁴⁶⁹

V první instanci Rodriguez uspěla. Soud konstatoval porušení práva společnostmi, když svou vlastní nedbalostí nevymazaly veškeré odkazy na takový obsah, který škodí Belén Rodriguez, a to automaticky na základě objektivní odpovědnosti.⁴⁷⁰ Soud navíc tvrdil, že nejen bylo porušeno právo na ochranu osobnosti a soukromí, ale navíc bylo neoprávněně použito jméno modelky, a výše odškodného se vyšplhala ke 120 000 pesoš⁴⁷¹ (cca 145 000 Kč). Odvolací soud později žalobu částečně zamítl v rozsahu, v jakém bylo žalováno Yahoo, celkově pokutu snížil a rozhodl, že v tomto případě lze uplatnit pouze odpovědnost subjektivní.⁴⁷²

Nejvyšší soud Argentiny danou subjektivní odpovědnost provozovatelů vyhledávačů potvrdil a ustanovil pravidla a podmínky, za kterých provozovatelé musí vymazat odkazy

---

⁴⁶⁸ Ibid.

⁴⁶⁹ Corte Suprema de Justicia de la Nación, R. 522. XLIX, Rodriguez, María Belén c/ Google Inc. s/ daños y perjuicios, 28. října 2014, bod 2.

⁴⁷⁰ CORVALÁN, Juan Gustavo, The Right to be Forgotten in Argentina, E-conference Right To Be Forgotten in Europe and beyond, 2017, dostupné na <https://blogdroiteuropeen.files.wordpress.com/2017/06/article-juan-version-finale-6-junio.pdf>, str. 4.

⁴⁷¹ CARTER, Edward L., Argentina's Right to Be Forgotten, Emory International Law Review, 2013, str. 27.

⁴⁷² CORVALÁN, Juan Gustavo, The Right to be Forgotten in Argentina, E-conference Right To Be Forgotten in Europe and beyond, 2017, dostupné na <https://blogdroiteuropeen.files.wordpress.com/2017/06/article-juan-version-finale-6-junio.pdf>, str. 4.

na škodlivý obsah.⁴⁷³ Ve smyslu subjektivní odpovědnosti provozovatelů vyhledávače soud při argumentaci použil analogii knihoven. Knihovna jako taková také neodpovídá za obsah v knihách, které jsou v ní nashromážděné, je tedy logické, aby za obsah na stránkách třetích osob nezodpovídal někdo, kdo takový obsah nevytvořil.⁴⁷⁴ Tato analogie může být do určité míry vhodná, nicméně je dle autora této rigorózní práce třeba vzít v úvahu extrémní odlišnosti mezi knihovnami a prostředím internetu. Ačkoliv jedno uchovává fyzickou podobu psaného slova, druhé je nehmotným zachycením v podstatě všeho, co se nachází v online prostoru.

Mimo to i samotná funkce knihovny a internetu je odlišná. Pokud si představíme hypotetické právo být zapomenut, které by se aplikovalo na knihovny a knihovna vyhověla žádosti být zapomenut, daný obsah (knihy) by jednoduše nebyla v prostředí knihovny dohledatelná. Na internetu je daná informace pouze obtížněji dohledatelná a principiálně jde o to nespojovat ji při vyhledávání jména se subjektem údajů. Jakkoli se tato analogie zdá být trefná, existuje dle autora této rigorózní práce příliš mnoho rozdílů mezi internetem a knihovnou, čímž v argumentaci soudu vznikají trhliny.

Nicméně v souvislosti se stanovením subjektivní odpovědnosti provozovatelů vyhledávače Nejvyšší soud Argentiny uvedl, že provozovatelé vyhledávačů nemusejí sami od sebe kontrolovat veškerý obsah na odkazovaných stránkách. Nejvyšší soud Argentiny uvedl, že kdyby taková povinnost existovala a s tím spojená objektivní odpovědnost za tuto povinnost, mohlo by to odradit samotnou existenci internetových vyhledávačů, což by nakonec vedlo k oslabení svobody slova, přístupu na informace a obecně šíření informací a názorů na internetu.⁴⁷⁵

Na druhou stranu Nejvyšší soud Argentiny uvedl, že provozovatel vyhledávače může být za obsahu třetích osob odpovědný, a to v tom případě, pokud je si vědom jeho protizákonného charakteru. S ohledem na to se Nejvyšší soud Argentiny zabýval otázkou, zda žádost o výmaz odkazu na takovou stránku může podat samotný subjekt osobních údajů nebo by taková žádost měla být podána prostřednictvím soudu nebo dozorového orgánu. V rámci této otázky rozdělil Nejvyšší soud Argentiny odkazovaný obsah do dvou kategorií. První kategorií jsou takové informace o subjektu údajů, které jsou naprosto

---

⁴⁷³ Ibid.

⁴⁷⁴ Corte Suprema de Justicia de la Nación, R. 522. XLIX, Rodríguez, María Belén c/ Google Inc. s/ daños y perjuicios, 28. října 2014, stanovisko soudce Lorenzettiho a soudce Maqudy, bod 19.

⁴⁷⁵ Ibid.

jasně porušením zákona a škoda způsobená takovým obsahem je jednoznačná. Druhou kategorií jsou pak informace, které mohou potenciálně způsobit škodu a takový důsledek musí být prokázán, jinými slovy mohou způsobit nactiutrhání, dotknout se důstojnosti osoby apod.⁴⁷⁶

Nejvyšší soud Argentiny konstatoval, že jedná-li se o první případ, tedy informace zjevně porušující zákon a způsobující tím škodu subjektu údajů, má být odkaz na ni vymazán po přímé žádosti subjektu údajů mířenou provozovateli vyhledávače. V případě druhém, tedy informace, jež je nějakým způsobem difamační, je třeba, aby se subjekt údajů obrátil na soud nebo dozorový orgán a ten po zvážení všech okolností podá následně žádost internetovému vyhledávači.⁴⁷⁷ Tento přístup považuje autor této rigorózní práce velmi zajímavý, musí být nicméně dostatečně zajištěna jednotnost přístupu soudů a dozorových orgánů na celém území Argentiny.

Výše uvedené závěry posléze potvrdil Nejvyšší soud Argentiny i dalším, mediálně velice známým případem ve věci Virginia da Cunha. Virginia da Cunha je argentinská zpěvačka a herečka, která v roce 2009 podala žalobu na provozovatele vyhledávačů Google a Yahoo s petitem na odstranění všech odkazů na stránky s erotickým obsahem obsahující její jméno nebo fotky.⁴⁷⁸ Navíc požadovala odškodnění po společnostech Google a Yahoo s tvrzením objektivní odpovědnosti za obsah stránek, jejichž odkazy jsou indexovány při vyhledávání.⁴⁷⁹

Byť v první instanci da Cunha uspěla, odvolací soud její nárok zamítl a následně byl rozsudek odvolacího soudu potvrzen i Nejvyšším soudem s odvoláním na rozsudek ve věci María Belén Rodríguez.⁴⁸⁰ Velice zajímavá byla ale úvaha soudkyně Any María R. Brilla de Serrat, členka senátu odvolacího soudu, která se *de facto* výlučně věnovala právu být zapomenut.⁴⁸¹ Brilla de Serrat konstatovala, že právo být zapomenut jde ruku v ruce s právem na kontrolu nakládání s vlastními osobními daty.⁴⁸² Dále soudkyně napsala, že

---

⁴⁷⁶ Corte Suprema de Justicia de la Nación, R. 522. XLIX, Rodríguez, María Belén c/ Google Inc. s/ daños y perjuicios, 28. října 2014, bod 18.

⁴⁷⁷ Ibid.

⁴⁷⁸ CARTER, Edward L., Argentina's right to be forgotten, Emory International Law Review, 2013, str. 25

⁴⁷⁹ Ibid.

⁴⁸⁰ Corte Suprema de Justicia de la Nación D.544.L.XLVI, Da Cunha Virginia C/ Yahoo de Argentina s.r.l. y otro s/ daños y perjuicios, 30. prosince 2014, bod 1.

⁴⁸¹ CARTER, Edward L., Argentina's right to be forgotten, Emory International Law Review, 2013, str.

30

⁴⁸² Ibid.

po tisíciletí bylo zapomínání běžnou součástí lidského života, ale že v dnešní době se díky internetu a rozvoji techniky a úložišť stalo normou „pamatování si“. ⁴⁸³ Výše uvedené uzavřela s tím, že je dobré si pamatovat, ale musí být bráno v potaz, že některé věci je lepší zapomenout. ⁴⁸⁴

Výše uvedené případy z praxe argentinských soudů jen potvrzují, že debata o právu být zapomenut je velice živá. Soudy ale nejsou jedinou státní mocí, která se daným právem zabývá a právo být zapomenut proniká i do legislativních návrhů.

Jak již bylo uvedeno začátkem této kapitoly, platný zákon o ochraně osobních údajů v Argentině je velice podobný směrnici o ochraně osobních údajů. ⁴⁸⁵ Je již ale z roku 2000 a dostatečně nereflektuje měnící se podobu digitálního světa a světa osobních údajů celkově. Dle Národního úřadu pro ochranu osobních údajů Argentiny je tedy třeba tento zákon nahradit novým, který navíc bere v potaz nové nařízení Evropské unie o ochraně osobních údajů. ⁴⁸⁶

Vznikl proto návrh nového zákona o ochraně osobních údajů, který patří do moderního světa počítačové techniky a internetu. ⁴⁸⁷ Po vzoru GDPR tento návrh zákona obsahuje například limitaci dopadu ochrany osobních údajů na fyzické osoby a vylučuje právnické osoby, ukládá povinnost oznámit subjektu údajů porušení ochrany jeho osobních údajů, stanovuje povinnost pro některé správce osobních údajů jmenovat pověřence na ochranu osobních údajů a především, návrh zákona uznává existenci právy být zapomenut. ⁴⁸⁸ Dle webových stránek argentinské vlády je návrh stále v parlamentu, tedy teprve uvidíme, které změny projednávání přinese. ⁴⁸⁹ Nicméně již teď je jisté, že návrh se má co nejvíce přiblížit GDPR. ⁴⁹⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že Argentina si plně uvědomuje rozvoj digitálního světa a potřebu tuto změnu obsáhnout v novodobé ochraně osobních údajů. Byť na jedné straně

---

⁴⁸³ Ibid.

⁴⁸⁴ Ibid.

⁴⁸⁵ DOWDELL, John W., An American Right to Be Forgotten, 52 Tulsa Law Review, 2017, tr. 323.

⁴⁸⁶ FERNANDEZ, Diego, Argentina's new Bill on Personal Data Protection, 2. října 2018, dostupné na: <https://iapp.org/news/a/argentinas-new-bill-on-personal-data-protection/>.

⁴⁸⁷ Ibid

⁴⁸⁸ Návrh zákona č. MEN-2018-147-APN-PTE, Ley de protección de datos personales, 19. září 2018.

⁴⁸⁹ https://www.argentina.gob.ar/aaip/datospersonales/proyecto-ley-datos-personales?fbclid=IwAR2kPzM1QVYG3Q9Ex6rSiI750NY0O8vEAmXaXDVB6F7ZIWNck3G_xAIY-BQ.

⁴⁹⁰ ARGUINARENA, Pascale, Argentina: Data protection bill expected to undergo „fruitful debate in Congress“, 27. září 2018, dostupné na: <https://www.dataguidance.com/argentina-data-protection-bill-expected-to-undergo-fruitful-debate-in-congress-which-may-take-some-time/>.

stojí touha po co největší svobodě slova spojená se zkušeností s vojenskými režimy z minulého století, na druhé straně si občané Argentiny cení svého soukromí. Proto argentinské soudy zvolily prozatím vyvážené řešení žádostí o výmaz osobních údajů indexovaných provozovateli internetových vyhledávačů.

S ohledem na nově předložený zákon v nynější době projednávaný parlamentem a s ohledem na jeho podobnost s GDPR lze očekávat určité přiblížení se v rozhodovací činnosti argentinských soudů Soudnímu dvoru Evropské unie.

Závěr

Cílem této rigorózní práce bylo provést komparaci práva být zapomenut ve třech různých systémech právní kultury a vytvořit tak celistvý obraz o genezi práva být zapomenut, jeho praktické aplikace, postavení v systému práva obecně a vyřešit některé výkladové problémy s tím spojené.

Pro základní vymezení a úvod do tématu bylo nejdříve nutné porovnat přístup k obecné problematice střetu práva na soukromí a ochranu osobních údajů s právem na svobodu projevu a informace. První kapitola tedy zevrubně popisuje ukotvení těchto často protichůdných práv a blíže se zabývá i jejich prameny - především pak Listinou základních práv Evropské unie, která se i přes své nejisté začátky stala nejdůležitějším lidskoprávním dokumentem na úrovni Evropské unie.

Na základě odlišných příkladů ze soudní praxe v jednotlivých právních systémech byla jasně demonstrována odlišnost ve vnímání práva na soukromí a jeho postavení v právní kultuře a ve společnosti vůbec. Tato hranice je velmi důležitá pro pochopení rozdílných přístupů v těchto právních systémech k právu být zapomenut, rozdílného vývoje a vůbec pro chápání obsahu tohoto práva.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA vcelku jasně deklarovala pozitivní inklinaci k právu na svobodu projevu, která je řazena mezi fundamentální prvky demokratického státu, což je zakotveno v prvním dodatku Ústavy USA. Byť soudy často uvádějí, že svoboda projevu není absolutní, při střetu s právem na soukromí prohrává jen velmi zřídka.

Oproti tomu v evropské právní kultuře jsou práva na soukromí a ochranu osobních údajů a právo na svobodu projevu a informace považovány za sobě si rovná základní práva, jejichž střet je vždy nutné komplexně zkoumat v každém případě zvlášť. I přesto je z vypočtených rozhodnutí zřetelné, že velký akcent je kladen právě na právo na ochranu soukromí a osobních údajů. Soudní dvůr Evropské unie jasně v případě Lindqvist deklaroval, že ochrany soukromí se na úrovni Evropské unie může dovolat zásadně kdokoli i ve zdánlivě malicherných případech.

Byť má Argentina geograficky blíž k USA, svou právní kulturou, a především přístupem ke střetu práva na svobodu slova a práva na ochranu soukromí, se blíží spíše rozhodování evropských soudů. Nejen odůvodnění rozsudků, ale i samotná východiska řešených problémů prozrazují, že obě práva jsou vnímána jako základní lidská práva a nelze

jednoznačně upřednostnit jedno před druhým, dokud nejsou důkladně prozkoumána všechna specifika daného případu.

Po vymezení daného přístupu lze přikročit k samotnému právu být zapomenut. Autor této rigorózní práce považoval za vhodné nejdříve podrobit analýze a syntéze právo být zapomenut v Evropě vzhledem k tomu, že zde je toto právo silně zakotveno a relativně konkrétně vymezeno. Je tedy jednodušší srovnat přístup v USA s něčím, co je zřetelné a již do hloubky popsáno. Argentina je pak velmi zajímavým kontrastem oproti USA, jakožto země, které má za sebou bohatou totalitní historii a demokracii buduje teprve krátce, a přesto je její systém základních práv velmi vyspělý, a dokonce až blíží se přístupu v Evropě.

V rámci Evropy je důležité vytyčit rozdílné přístupy vnímání práva být zapomenut během procesů jeho utváření. Od pouhé zmínky Evropskou komisí až k plnoprávnému zakotvení v GDPR – cesta práva být zapomenut nebyla přímočará a v různých etapách svého vývoje a aplikace byl jeho obsah, rozsah a dopady odlišné. Tato část práce je důležitá především pro pochopení samotného významu tohoto práva tak, jak ho známe dnes. Byť se totiž stále jedná o jedno pojmenování, jeden název (právo být zapomenut) nejedná se o identické právo. Dá se v podstatě říct, že cesta k dnešnímu článku 17 GDPR vedla přes několik odlišných práv, která sice nesla stejné označení, měla podobný nebo stejný cíl, jejich obsah byl ale rozdílný.

Část práce je také věnována teoretickým zamyšlením nad povahou právy být zapomenut jako základního lidského práva. V kapitole je potvrzeno, že evropská právní kultura jednoznačně vnímá jak právo na soukromí, tak právo na ochranu osobních údajů jako základní lidské právo. Autor této rigorózní práce nicméně dochází k závěru, že spíše než základním lidským právem je právo být zapomenut právem nápomocným k dosažení dostatečné ochrany základních lidských práv.

Komplexní analýza rozhodnutí ve věci *Google v. Spain* je při zpracování tohoto tématu naprosto nezbytná. Soudní dvůr Evropské unie v této věci poprvé jednoznačně vymezil konkrétní povinnosti a práva, která pod tehdejší vymezení měla spadat. Poprvé bylo toto právo uvedeno v praxi a - byť představovalo povinnost především pro provozovatele internetových vyhledávačů - bylo svým smyslem revoluční. Subjekty údajů se mohly spolehnout, že odkazy spojené s jejich jménem nebudou nadále po splnění daných podmínek dohledatelné, což posílilo kontrolu nad jejich osobními údaji.

Rozsudkem ve věci Google v. Spain se vzedmula vlna nadměrného množství právních komentářů a analýz, která se podrobně zabývala tím, co toto právo může přinést, anebo naopak potlačit. Při zkoumání tohoto rozsudku tedy sice nalézáme odpověď na otázku „Proč?“ a „Co?“, v další podkapitole je ale snaha nalézt odpověď na otázku „Jak?“. Zjišťujeme, že společnost Google implementaci práva být zapomenut uchočila po svém, nikoliv bezproblémově. Snahy o usměrnění svévolného výkladu tohoto práva se snažila moderovat ve svých pokynech WP29, úspěch byl ale částečný.

Výkladové a praktické problémy práv být zapomenut postupem času vykrytalizovaly v další případy projednávané Soudním dvorem Evropské unie. Dozvídáme se tedy, že právo být zapomenut nelze aplikovat ve všech případech, byť zdánlivě splňují požadavky určené soudem v rozsudku Google v. Spain. Především v rámci informací ve veřejných rejstřících je velmi silný zájem veřejnosti na uchování informace, a tímto tedy přesahuje rámec práva na ochranu osobních údajů. Soudní dvůr Evropské unie dále rozhodl o extraterritorialitě práva být zapomenut. Současná unijní legislativa nedává povinnost přesahu výmazu odkazů i na mimounijní domény, nicméně to ani nezakazuje a je tak možné takovou povinnost uložit členskými dozorovými úřady nebo soudy. Soudní dvůr Evropské unie se také vyslovil k problematice citlivých osobních údajů a způsobu posuzování žádostí dle práva na zapomenutí. Nevyhovění takové žádosti lze odůvodnit pouze závažným veřejným zájmem a je tedy stanoven přísnější test než v případě ostatních kategorií osobních údajů.

Nadále je věnována kapitola právu být zapomenut v článku 17 GDPR. Krom komplexního popsání mechanismů tohoto práva je věnována pozornost především možným způsobům uplatnění subjekty osobních údajů. Při bližším pozorování je zřetelné, že právo být zapomenut dává prostor k mnohem silnější kontrole nad vlastními osobními údaji, a to nejen v tom smyslu, že můžeme někoho žádat o zapomenutí (výmaz), ale především se můžeme spolehnout, že správci mají povinnost naše osobní údaje ve stanovených případech „zapomenout“ automaticky bez jakékoli intervence třetích stran. Taktéž je věnována pozornost reálnému fungování tohoto práva a nastínění některých problémových okruhů.

Předposlední kapitola je věnována právu být zapomenut v USA. Respektive lépe řečeno analýze a syntéze právního prostředí s hledáním alespoň náznaku práva být zapomenut. Zde je nejvíce znatelný odkaz na kapitolu první, která již sama o sobě utváří velmi dobrý

předobraz k postoji USA vůči právu být zapomenut. Nevole k tomuto právu je demonstrována na dvou soudních rozhodnutích uveřejněných po rozsudku Google v. Spain a jednom soudním rozhodnutí, jež je svým charakterem podobné spíše povinnosti, než právu být zapomenut. Zároveň je ale představena zákonodárná iniciativa některých amerických států, přičemž jedna sice skončila nezdarem, druhá však vedla k účinnému zákonu na „zapomnění“ obsahu nahraného mladistvými v Kalifornii. Je tedy naprosto zřetelný odklon americké právní praxe od bohulibé myšlenky Brandeise a Warrena v jejich revolučním článku z konce 19. století.

Nakonec je věnován prostor právu být zapomenut v Argentině. Je zjištěno, že obecně právní úprava ochrany soukromí vychází z úpravy v Evropské unii. Byť právo být zapomenut není legislativně v Argentině doposud zakotveno, je v parlamentu projednáván návrh zákona, který toto právo přímo uznává. Na základě judikatury je jasné že ochrana soukromí a osobních údajů není oproti svobodě slova a právem na informace druhořadou kategorií a je jí poskytován dostatečný prostor. Právo být zapomenut sice není dovozováno natolik přímo, jako například v Google v. Spain, nicméně i tak je stanovena povinnost provozovatelů internetových vyhledávačů zajistit výmaz v případě žádosti subjektu, pokud se jedná o odkaz na nelegální obsah nebo v případě nactiutrhání na základě žádosti soudu nebo dozorového orgánu, který provedl dokazování.

Přístupy v jednotlivých jurisdikcích ke střetu práva na svobodu slova a přístup k informacím je tedy znatelně odlišný. V Evropě je právo být zapomenut komplexním institutem posilujícím dozor a kontrolu nad osobními údaji, který je v dnešní informační společnosti čím dál více ceněným mechanismem napomáhajícím uchovat vlastní integritu. Oproti tomu v USA je silné zakotvení práva na svobodu projevu téměř nepřekonatelnou bariérou k výraznějšímu rozvoji práva být zapomenut, přičemž dosavadní praxe tamních soudů nikterak nenapomáhá pozitivní predikci k většímu rozvoji nejen práva být zapomenut, ale ochraně soukromí subjektů osobních údajů obecně. Oproti tomu v Argentině lze očekávat další inklinaci směrem k právu být zapomenut a důslednější ochraně soukromí už jen proto, že nový očekávaný legislativní rámec je velmi podobný GDPR a nese s sebou i podobné instituty. Inspirace argentinskými soudy rozhodovací činností Soudního dvora Evropské unie tak není nepředestavitelná, a možná se Evropská unie dočká velmi silného partnera na poli obchodních transakcí spojených s osobními údaji.

Seznam zkratek

Data Retention Directive	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES, Úř. věst. L 105 ze dne 13. dubna 2006
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů)
Listina	Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26.10.2012
Úmluva	Evropská úmluva o ochraně lidských práv ve znění Protokolů č. 11 a 14 s Protokoly č. 1,4,6,7,12,13 a 16
USA	Spojené státy americké
Směrnice o ochraně osobních údajů	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23. listopadu 1995

Seznam použitých zdrojů

Seznam použitých právních předpisů a mezinárodních smluv

- Rezoluce parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 428 (1970), Doporučení o masmédiích a lidských právech, ze dne 29. 1. 1970
- Spojené státy americké: Ústava [United States of America], 17. září 1787, dostupná: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b54d1c.html>
- American Convention on Human Rights, přijaté dne 22. listopadu 1969
- Úmluva Rady Evropy č. 108 ze dne 28. ledna 1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat
- Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte
- Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
- Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD součástí ústavního pořádku České republiky
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv ve znění Protokolů č. 11 a 14 s Protokoly č. 1,4,6,7,12,13 a 16
- Argentinská ústava, República de Argentina, Constitución de 1994
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23.11.1995
- Charter of fundamental rights z roku 2000 (2000/C 364/01), Úř. věst. C 364, 18.12.2000
- Smlouva o založení Evropského společenství, konsolidované znění z roku 2002, Úř. věst. C 325, 24. prosince 2002
- Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky, Úř. věst. L 209, 11. 8. 2005, s. 1
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovaných v souvislosti s poskytováním

veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES, Úř. věst. L 105 ze dne 13. dubna 2006

- Connecticut General Statute § 54-142a
- Listina základních práv Evropské unie, konsolidované znění z roku 2012, Úř. věst. 326, 26. 10. 2012
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88 (obecné nařízení o ochraně fyzických údajů)
- Smlouva o Evropské unii, konsolidované znění z roku 2016, Úř. věst. C 202, 7.6.2016
- Florida Statute §794.03
- Návrh zákona č. MEN-2018-147-APN-PTE, Ley de protección de datos personales, 19. září 2018
- New York Assembly Bill A05323
- Senate Bill No. 568, an act to add chapter 22.1 (commencing with Section 22580) to Division 8 of the Business and Professions Code, relating to internet
- California Code, Civil Code - CIV CA CIVIL § 1798.83.5

Seznam použité judikatury

Soudní dvůr Evropské unie a stanoviska generálního advokáta

- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-26/62 *NV Algemene Transport-en Expeditie Onfermering van Gend & Loos v Netherlands Inland Revenue Administration*, ECLI:EU:C1963:1
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-6/64 *Flaminio Costa v E.N.E.L.*, ECLI:EU:C:1964:66
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C 26/69 *Stauder v. Ulm*, ECLI:EU:C:1969/57
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C 11/70 *Internationale Handelsgesellschaft mbH v Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel*, ECLI:EU:C:1970:114

- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-62/90 *Komise v. Německo*, ECLI:EU:C:1992:169
- Posudek soudního dvora č. 2/94 ze dne 28. března 1996, ECLI:EU:C:1996:140
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-292/97 *Kjel Karlsson a další*, rozhodnutí o předběžné otázce, ECLI:EU:C:2000:202
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-101/01 *Bodil Lindqvist*, ECLI:EU:C:2003:596
- Rozsudek soudního dvora Evropské unie, C-450/06, *Varec SA proti Belgickému státu za přítomnosti Diehl Remscheid GmbH & Co.*, ECLI:EU:C:2008:91
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-73/07 *Tietosuojaalutuetettu proti Satakunnan Markkinapössi Oy, Satamedie Oy*, ECLI:EU:C:2008:727
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, Spojené věci C-92/09 a C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR, Hartmut Eifert proti Land Hessen, za přítomnosti Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung*, ECLI:EU:C:2010:662
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-279/09 *DEB Deutsche Energiehandels-und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkové republice Německo*, bod 32, ECLI:EU:C:2010:811
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-509/09 a C-161/10 *eDate Advertising GmbH proti X, Olivier Martinez, Robert Martinez proti MGN Limited*, ECLI:EU:C:2011:685
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-400/10 *J. McB. proti L.E.*, ECLI:EU:C:2010:582
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C 617/10 *Åklagaren proti Hansi Åkerbergu Franssonovi*, bod 20, ECLI:EU:C:2013:105
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-256/11 *Murat Dereci a dal. proti Bundesministerium für Inneres*, ECLI:EU:C:2011:734
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2014:317

- Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinena přednesené dne 25. června 2013, Věc C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, ECLI:EU:C:2013:424
- Rozsudek ve spojených věcech S-293/12 a C-594/12 *Digital Rights Ireland Ltd (C-293/12) proti Minister of Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, Commissioner of the Garda Síochána, Irsku, The Attorney General, za přítomnosti: Irish Human Rights Commission, a Kärntner Landesregierung (C-594/12), Michael Setlinger, Christof Tschol a další*, ECLI:EU:C:2014:238
- C-205/15 *Directia Generala Regionala a Finantekir Publice Brasov proti Vasilemu Tomovi a dal.*, ECLI:EU:C:2016:499
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-398/15, *Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce proti Salvatore Mannimu*, ECLI:EU:C:2017:197
- Stanovisko generálního advokáta Manuela Campos Sánchez-Bordony, C-294/16 PPU, *JZ proti Prokuratuře Rejonowe Łódź – Śródmieście*, ECLI:EU:C:2016:574
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-345/17, řízení o předběžné otázce, *Sergejs Buivids za přítomnosti Datu valsts inspekcija*, ECLI:EU:C:2019:122
- Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston přednesené dne 27. září 2018, ve věci *Sergejs Buivids*, C-345/17, ECLI:EU:C:2018:780
- Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019, věc C-507/17, *Google LLC, právní nástupkyně Google Inc. proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), za účasti Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reporters Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších, Défenseur des droits*, ECLI:EU:C:2019:15
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-507/17, *Google LLC proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reportes Committee for Freedom of the Press a dalších, Article 19 a dalších, Internet Freedom Foundation a dalších*, Veřejného ochránce práv. 24. září 2019, ECLI:EU:C.2019:772

- Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara přednesené dne 10. ledna 2019, věc C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti Premier ministre, Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:14
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, C-136/17, *G.C., A.F., B.H., E.D., proti Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) za účasti předsedy vlády, Google LLC, právní nástupkyně Google Inc.*, ECLI:EU:C:2019:773

Evropský soud pro lidská práva

- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Case of Leander v. Sweden*, stížnost č. 9248/81, 26. března 1987
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *The Observer and Guardian v. The United Kingdom*, 51/1990/242/313, 24. října 1991
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Fressoz a Roire v. Francie*, stížnost č. 29183/95, 21. ledna 1999
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Peck v. United Kingdom*, stížnost č. 4464/98, 28. ledna 2003
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Amann v. Switzerland*, stížnost č. 27798/95, 16. února 2000
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *S. and Marper v. The United Kingdom*, stížnost č. 30562/04 a 30566/04, 4. prosince 2008
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Von Hannover v. Germany*, stížnost č. 40660/08 a 60641/08, 7. února 2012
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Axel Springer AG v. Germany*, stížnost č. 39954/08, 7. února 2012
- Disentující názor soudkyně Tsotsoria, Evropský soud pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 21. července 2015
- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko*, stížnost č. 931/13, 27. června 2017

- Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, *M. L. and W. W. v. Germany*, stížnost č. 60798/10 a 65599/10, 28. června 2018

Rozhodnutí soudů USA

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *New York Times Co. v. Sullivan*, 376 U.S. 254 (1964)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Briscoe v. Reader's Digest Assn., Inc.*, 4 Cal. 3d 529, 541, 483, P. 2d 34, 42 (1971)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Cox Broadcasting Corp. v. Cohn*, 420, U.S. 469 (1975)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Nebraska Press Assn. v. Stuart*, 427 U.S. 539 (1976)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Smith v. Daily Mail Publishing Co.*, 443 U.S. 97 (1979)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Florida Star v. B.J.F.*, 491 U.S. 524 (1989)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Bartnicki ET AL. v. Vopper, aka Williams, ET AL*, 532 U.S. 514 (2001)
- Rozhodnutí odvolacího soudu USA, *Cindy Lee Garcia v. Google, In. A Delaware Corporation, YouTube, LLC., a California limited liability company*, 771 F.3d 647 (9th Cir. 2014) (en banc)
- Rozhodnutí odvolacího soudu USA, *Martin v. Hearst Corp.*, 777 F.3d 546 (2nd Cir. 2015)
- Rozsudek federálního soudu USA, *IMDb.com, Inc. v. Xavier Becerra*, Case No. 16-cv-06535-VC (2017)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Packingham v. North Carolina*, 582 U.S. ____ (2017).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Stanley v. Georgia*, 394 U.S. 557 (1969)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Kelley v. Johnson*, 425 U.S. 238 (1976)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Lawrence v. Texas*, 539 U.S. 558 (2003)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, *Roe v. Wade*, 410 U.S. 113 (1973)

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Argentiny a Meziamerického soudu pro lidská práva

- Corta Suprema de Justicia de la Nación, Ponzetti de Balbín, Indalia c. Editorial Atlántida, S.A. s/ Daños y Perjuicios, 11. prosince 1984
- Rozhodnutí Meziamerického soudu pro lidská práva, Fontevecchia and D'Amico v. Argentina, rozsudek ze dne 29. října 2011
- Corte Suprema de Justicia de la Nación, Sujarchuk, Ariel Bernardo c/ Warley, Jorge Alberto s/ daños y perjuicios, 1. srpna 2013
- Corte Suprema de Justicia de la Nación D.544.L.XLVI, Da Cunha Virginia C/ Yahoo de Argentina s.r.l. y otro s/ daños y perjuicios, 30. prosince 2014
- Corte Suprema de Justicia de la Nación, R. 522. XLIX, Rodriguez, María Belén c/ Google Inc. s/ daños y perjuicios, 28. října 2014

Rozhodnutí Ústavního soudu České republiky

- Pl.ÚS 1/12 ze dne 27.11.2012, 437/2012 Sb., N 195/67 SbNU 333, sloučení parlamentní rozpravy k více návrhům zákonů; Povinnost uchazečů o zaměstnání vykonávat veřejnou službu; Návrh na zrušení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

Seznam použité literatury

Monografie a komentáře

- BARENDT, Eric, Freedom of Speech (2005), druhá edice, Oxford University Press, ISBN-13: 978-0-19-924451-5, ISBN-10: 0-19-924451-0
- DEL CAMPO, Augustina, Towards an Internet Free of Censorship II – Perspective in Latin America, Facultad de Derecho, Centro de Estudios en Libertad de Expresión y Acceso a la Información, Universidad de Palermo, kapitola V. „Europe's Right to be Forgotten in Latin America, KELLER, Daphne, 1. února 2017
- MOLEK, P. Základní práva. Svazek první – Důstojnost. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, ISBN 978-80-7551-167-5
- NULÍČEK, Michal. GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7

- ROCK, David, *Authoritarian Argentina: The Nationalist Movement, Its History and Its Impact*, 1993, ISBN 0-520-20352-6

Odborné články

- AHMED, Uddin Farhaan, *Right to be Forgotten: a critique of the post-Costeja Gonzales paradigm*, *Computer and Telecommunications Law Review* (2015), 21 (6)
- ANDERSON, David Q.C., MUPRHY Cian C., *The Charter of fundamental rights: history and prospects in post-lisbon Europe*, *EUI Working Papers, Law 201/08*, Department of Law, European University Institute, ISSN 1725-6739
- BODE, Leticia, JONES, Meg Leta, *Ready to forget: American attitudes toward the right to be forgotten*, *The Information Society*. 33:2, 76-85 (2017)
- BRÄUTIGAM, Tobias, MIETTINEN, Samuli, *„Data protection, privacy and European regulation in the digital age“*, ISBN 978-951-51-2531-6
- BURNETTE-MCGRATH, Madeleine, *Packingham v. North Carolina*, *Ohio Northern University Law Review*, vydání 44, 2019
- CARTER, Edward L., *Argentina's Right to Be Forgotten*, *Emory International Law Review*, 2013
- DEFEIS, Elizabeth F., *Human Rights and the European Union: Who Decides – Possible Conflicts between the European Court of Justice and the European Court of Human Rights* (2001), Volume 19, č. 2 *Dickinson Journal of International Law*, *Penn State International Law Review*
- DOWNDELL, John W. *An American Right to Be forgotten*, *52 Tulsa Law Review* 311 (2017), str. 326-333
- FERRARO, Francesca a CARMONA, Jesús, *European Parliament Research Service, Fundamental Rights in the European Union – The role of the Charter after the Lisbon Treaty*, 2015, ISBN 978-92-823-6749-0
- GAJDA, Amy, *Privacy, Press, and the Right to Be Forgotten in the United States*, *93 Washington Law Review* 201 (2018); *Tulane Public Law Research Paper* č. 18-2
- GARCIA, Flora J., *Bodil Lindqvist: A Swedish Churchgoer's Violation of the European Union's Data Protection Directive Should Be a Warning to U.S.*

- Legislators (2005), *Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal*, vol. 15, č. 4. str. 1232 a násl.
- GLANCY, J. Dorothy, *The Invention of the Right to Privacy*, *Arizona Law Review*, vydání 21, 1979
  - HERT, de Paul, PAPAKONSTANTINO, Vagelis, „The new General Data Protection Regulation: Still a sound system for the protection of individuals?“, *Computer Law&Security Review*, vol. 32, 2. vydání, str. 179-194, 8. března 2016
  - HILMERT, James M., *The Supreme Court Takes on the First Amendment Privacy Conflict and Stumbles: Bartnicki v. Vopper, the Wiretapping Act, and the Notion of Unlawfully Obtained Information*, *Indiana University of Law, Indiana Law Journal*, (2002) vol. 77, č. 3
  - LAVELLE, James J, *Search Query: Can America Accept a Right to Be Forgotten as a Publicity Right?*, *83 Brooklyn Law Review* (2018)
  - LIND, Anna-Sara, STRAND, Magnus, *A New Proportionality Test for Fundamental Rights? The Joined Cases C-92/09 a C-93/09 Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmunt Eifert (C-93/09) v. Land Hessen*, *Swedish Institute for European Policy Studies, European Policy Analysis*, 2011
  - LYNSKEY, Orla, *Control over personal data in a digital age: Google Spain v AEPD and Mario Costeja Gonzáles*, *Modern Law Review*, (2015) 78 (3), ISSN 0026-7961
  - MANZA, Kahtryn, *Meaningful Journalism or „Infotainment“? The Failure to Define the Public Interest in Axel Springer AG v. Germany*, *Boston College International and Comparative Law Review*, vol. 36, 18. 2. 2014
  - MCCULLAGH, Karen, *The General Data Protection Regulation: A Partial Success for Children on Social Network Sites?* (2016). *DATA PROTECTION, PRIVACY AND EUROPEAN REGULATION IN THE DIGITAL AGE*, EDITED BY TOBIAS BRÄUTIGAM AND SAMULI MIETTINEN, ISBN 978-951-51-2530-9
  - NAVARRETE, Edgar, *Fontevicchia and D'Amico v. Argentina*, *Loyola of Los Angeles International and Comparative Law Review*, vydání 40.3, 2017
  - POLIICIANO, Oreste, BASSINI, Marco: *Free speech, defamation and the limits to freedom of expression in the EU: a comparative analysis*. V: SAVIN, Andrej

- and TRZASKOWSKI, Jan (eds): Research Handbook in EU Internet Law (Edward Elgar, 2014) research handbook on EU Internet Law str. 508-542
- POST, C. Robert, Data Privacy and Dignitary Privacy: Google Spain, the Right To Be Forgotten, and the Construction of the Public Sphere, 67 *Duke Law Journal* 981-1072 (2018)
  - POWLES, J. (2015). The Case That Won't Be Forgotten. *Loyola University Chicago Law Journal*, 47(2), str. 583-615
  - ROSEN, Jeffrey, The Right to Be Forgotten, 64 *Stan. L., Rev. Online* 88 (2011-2012)
  - STUTE, J. David, Privacy Almighty? The CJEU's Judgement in Google Spain SL v. AEPD, 36 *Michigan Journal of International Law*, č. 4 (2015)
  - TAVANI, T. Herman, „Should we have a right to be forgotten“ A ctirique of key arguments underlying this question“, *Journal of Information Ethics*, vol. 27, č. 2 (2018), eISBN 978-4766-2189-0
  - WAREEN, Samuel D., BRANDES, Louis D., The Right to Privacy, *Harvard Law Review*, Vol. 4., č. 5. prosince 1890,
  - WHITMAN, James Q., The Two Western Cultures of Privacy, Dignity Versus Liberty, 113 *Yale Law Journal* 1153, (2004)

Seznam použitých internetových zdrojů

- Agentura FRA (European Union Agency for fundamental rights), výkladové stanovisko k čl. 8 Listiny, dostupné na: <https://fra.europa.eu/en/charterpedia/article/8-protection-personal-data#group-info-explanations>, cit. dne: 10. 4. 2019
- ARGUINARENA, Pascale, Argentina: Data protection bill expected to undergo „fruitful debate in Congress“, 27. září 2018, dostupné na: <https://www.dataguidance.com/argentina-data-protection-bill-expected-to-undergo-fruitful-debate-in-congress-which-may-take-some-time/>, cit. dne: 10. 11. 2019
- BALL, James, „Things to remember about Google and the right to be forgotten“, (2. července 2014), dostupné na:

- <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/02/eu-right-to-be-forgotten-guardian-google>, cit. dne: 5. 5. 2019
- BENNET, Catherine, „Max Mosley has no right to airbrush his past“, The Guardian, dostupné na: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/03/max-mosley-right-to-be-forgotten-google-airbrush-past> (3. srpna 2014), cit. dne: 19. 5. 2019
  - BERTONI, Eduardo, The Right to Be Forgotten: An Insult to Latin American History, 24. července 2014, dostupné na https://www.huffpost.com/entry/the-right-to-be-forgotten_b_5870664?guccounter=1, cit. dne: 10. 11. 2019
  - BOWCOTT, Owen, „Right to be forgotten by Google should apply only in EU, says court opinion“, 10. ledna 2019, dostupné na <https://www.theguardian.com/technology/2019/jan/10/right-to-be-forgotten-by-google-should-apply-only-in-eu-says-court>, cit. dne: 28. 5. 2019
  - BUSVINE, Douglas a BARZIC, Gwénaëlle, „Google can limit „right to be forgotten“ to EU says top court adviser, 10. ledna 2019, dostupné na: <https://www.reuters.com/article/us-eu-court-google/google-can-limit-right-to-be-forgotten-to-eu-adviser-to-top-court-idUSKCN1P40VJ>, cit. dne: 28. 5. 2019
  - CORVALÁN, Juan Gustavo, The Right to be Forgotten in Argentina, E-conference Right To Be Forgotten in Europe and beyond, 2017, dostupné na <https://blogdroiteuropeen.files.wordpress.com/2017/06/article-juan-version-finale-6-junio.pdf>, cit. dne: 12. 11. 2019
  - Data deletion on Google Cloud platform, <https://cloud.google.com/security/deletion/>, cit. dne: 27. 7. 2019
  - DEGHAN, Shaudee, How does California’s erasure Law stack up against the Eu’s right to be forgotten, 17. dubna 2018, dostupné na: <https://iapp.org/news/a/how-does-californias-erasure-law-stack-up-against-the-eus-right-to-be-forgotten/>, cit. dne: 29. 7. 2019
  - DEL CAMPO, Augustina, Current Trends in Argentina’s Freedom of Expression Jurisprudence, 2. května 2014, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/publications/argentina-current-trends-in-freedom-of-expression-jurisprudence/>, cit. dne: 18. 11. 2019

- ERDOS, David, European data protection and freedom of expression after Buivids: an increasingly significant tension, 21. února 2019, dostupné na: <https://europeanlawblog.eu/2019/02/21/european-data-protection-and-freedom-of-expression-after-buivids-an-increasingly-significant-tension/>, cit. dne: 15. 5. 2019
- Fontevecchia and D'Amico v. Argentina, Case Analysis, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/cases/fontevecchia-damico-v-argentina/>, cit. dne: 20. 11. 2019
- FERNANDEZ, Diego, Argentina's new Bill on Personal Data Protection, 2. října 2018, dostupné na: <https://iapp.org/news/a/argentinas-new-bill-on-personal-data-protection/>, cit. dne: 11. 11. 2019
- GOLDMAN, Eric, Reports on Expunged Arrest Cant Be Erased From the Internet – Martin v. Hearst, Technology & Marketing Law Blog, 31. ledna 2015, dostupné na: <https://blog.ericgoldman.org/archives/2015/01/reports-on-expunged-arrest-cant-be-erased-from-the-internet-martin-v-hearst.htm>, cit. dne: 28. 7. 2019
- Guide to Data Protection společnosti ICO, dostupné na <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/individual-rights/right-to-erasure/>, cit dne: 27. 7. 2019
- HARRIS, Richard, „More data will be created in 2017 than the previous 5,000 years of humanity“, 23. prosince 2016, dostupné na: <https://appdeveloperomagazine.com/more-data-will-be-created-in-2017-than-the-previous-5,000-years-of-humanity-/>, cit dne: 10. 8. 2019
- IAPP-EY Annual Privacy Governance Report 2018, dostupné na: <https://iapp.org/resources/article/iapp-ey-annual-governance-report-2018/>, cit. dne: 27. 7. 2019
- Informační stránka o jednotlivých ustanoveních GDPR, dostupné na: <http://www.privacy-regulation.eu/cs/17.htm>, cit. dne: 29. 5. 2019
- KLOSEK, Jacqueline, European Court Establishes Broad Interpretation of Data Privacy Law, uveřejněno dne 1. března 2004, stránka navštívena dne 7. března 2019, dostupné na: <https://ccbjournal.com/articles/european-court-establishes-broad-interpretation-data-privacy-law>, cit. dne: 15. 4. 2019

- LANE, Edwin, „Google removes 12 BBS News links in Right to be forgotten“ (19. srpna 2014), BBC News, <https://www.bbc.com/news/technology-28851366>, cit. dne: 5. 5. 2019
- LUCKERSON, Victor, Americans will never have right to be forgotten, TIME, 14. května 2014, dostupné na: <https://time.com/98554/right-to-be-forgotten/>, cit. dne: 27. 7. 2019
- Ponzetti de Balbín v. Editorial Atlantida S.A., Case Analysis, dostupné na <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/cases/ponzetti-de-balbin-v-editorial-atlantida-s-a/>, cit. dne: 21. 11. 2019
- Popis procesu vyhledávání společností Google, dostupné na: <https://support.google.com/webmasters/answer/70897?hl=cs>, cit dne: 29. 4. 2019
- Statistika žádostí o výmaz odkazu, dostupné na: <https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview>, cit. dne: 20. 5. 2019
- SHASTRI, Supreeth, WASSERMAN, Melissa, CHIDAMBRAMA, Vijay, „The Seven Sins of Personal-Data Processing Systems under GDPR“, 8. března 2019, dostupné na: <http://www.cs.utexas.edu/~shastri/papers/hotcloud2019.pdf>, cit. dne: 27. 7. 2019
- Stránky poradního sboru společnosti Google Inc., dostupné na: <https://archive.google.com/advisorycouncil/>, cit. dne: 20. 5. 2019
- The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten, 6. února 2015, dostupné na <https://static.googleusercontent.com/media/archive.google.com/cs//advisorycouncil/advisement/advisory-report.pdf>, cit. dne: 20. 5. 2019
- Tisková zpráva Evropského soudu pro lidská práva, ECHR 237 (2018), The public's right to access archived material online took precedence over the right of convicted persons to be forgotten“, ze dne 28. 6. 2018, dostupné na http://www.concernedhistorians.org/content_files/file/LE/587.pdf, cit. dne 15. 11. 2019
- VAAS, Lisa, New York's „unconstitutional“ right to be forgotten bill sparks concern“, Law&Order, Privacy, 22. března 2017, dostupné na: <https://nakedsecurity.sophos.com/2017/03/22/new-yorks-unconstitutional-right-to-be-forgotten-bill-sparks-concern/>, cit. dne: 28. 7. 2019

- VOORFOOG, Dirk, Univeristy of Ghent, ECtHR accepts strict application of data protection law and narrow onterpretation of journalistic aktivty in Finland, Strasbourh observers, 12. srpna 2015, dostupné na: <https://strasbourhobservers.com/2015/08/12/ecthr-accepts-strict-application-of-data-protection-law-and-narrow-interpretation-of-journalistic-activity-in-finland/>, cit. dne: 20. 4. 2019

Seznam ostatních zdrojů

- JOUROVÁ, Věra, „EU Data Protection Reform: What benefits for businesses in Europe?“ (2016), ISBN 978-92-79-60277-6
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů, „Komplexní přístup k ochraně osobních údajů v Evropské unii“, Brusel dne 4.11.2010, KOM(2010) 609 v konečném znění
- Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů ze dne 25. července 2007 ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – „Komplexní přístup k ochraně osobních údajů v Evropské unii“, (Úřední věstník C 181/1, 22. června 2001
- REDING, Viviane, The EU Data Reform 2012: Making Europe the Standard Better for Modern Data Protection Rules in the Digital Age (22. ledna 2012), SPEECH/12/26
- House of Lords, European Union Committee, 2nd Report of Session 2014-15, EU Data Protection law: a „Right to be forgotten“? (30. června 2014)
- Article 29 Data Protection Working Party, 14/En, WP 225, Guidelines on the implementation of the court of justice of the European union judgment on „Google Spain and Inc v. Agencia Espanola de Protección de datos (AEPD) and Mario Costeja Gonzáles“ C-131/12, přijaté dne 26. září 2014PART II, Article 29 Data Protection Working Party, 14/EN WP225
- Article 29 Data Protection Working Party, 007373/EN WP148, Opinion 1/2008 on data protection issues related to search engines Adopted on 4 April 2008
- Article 29 Data protection working party, 0836-02/10/EN, WP 179, Opinion 8/2010 on applicable law adopted on 16 December 2010

- Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Conseil d'État (Francie) dne 21. srpna 2017 – Google Inc. v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), Věc C-507/17, Úř. věst. C 347, 16. října 2017, str. 22, ISSN 1977-0863
- Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Conseil d'État (Francie) dne 21. srpna 2017 – Google Inc. v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), Věc C-507/17, Úř. věst. C 347, 16. října 2017, str. 22, ISSN 1977-0863
- Communication from the Commission towards an EU Strategy on the Rights of the Child, Brusel. 4. 7. 2016, COM(2016) 367 final
- The Right to Privacy in Argentina, Stakeholder Report Universal Periodic Review 28th Session – Argentina, Submitted by Asociación por los Derechos Civiles and Privacy International, březen 2017

Název rigorózní práce

Právo být zapomenut v kontextu moderního pojetí ochrany osobních údajů

Abstrakt

Ústředním tématem rigorózní práce je problematika práva být zapomenut a jeho místa v dnešním digitálním světě a informační společnosti. Autor především rozebírá rozdílný přístup k ochraně osobních údajů v Evropě, Spojených státech amerických a Argentině v kontextu střetávání se toho práva s právem na svobodu projevu a na svobodný přístup k informacím. Autor popisuje na jednotlivých případech řešených vrcholnými soudy odlišné pojetí významnosti těchto práv a jiný hodnotový žebříček při jejich vzájemném posuzování.

Na základě nastínění přístupů k těmto právům se autor zabývá tím, jaké místo má v těchto právních kulturách právo být zapomenut a jaké jsou jeho podoby. Jsou představeny některé formy práva být zapomenut v Evropské unii, tak jak se právo vyvíjelo v různých etapách právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů. Podrobně se zabývá judikaturou Soudního dvora Evropské unie, jejímž předmětem je právo být zapomenut. Pozornost je též věnována reálnému zavedení do praxe práva být zapomenut dle rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci *Google v. Spain*.

Nadále autor analyzuje současnou úpravu práva být zapomenut v článku 17 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a popisuje, jak je možné toto právo využít v praxi a která práva a povinnosti subjektů údajů a správců obsahuje. Taktéž se autor snaží výkladem právního předpisu odpovědět na některé praktické problémy, které z daného předpisu v souvislosti s právem být zapomenut vyplývají.

Předmětem rigorózní práce byl i vědecký výzkum práva být zapomenut nebo spíše podobných forem práva ve Spojených státech amerických. Je znázorněn spíše odmítavý přístup soudní praxe k tomuto právu na konkrétních rozhodnutích. Stejně tak je ale demonstrován pokus o přijetí zákona o právu být zapomenut ve státě New York a již účinný zákon obsahující právo podobné právu být zapomenut v Kalifornii.

Závěrem je věnován prostor právu být zapomenut v Argentině, jež se postupně dostává do úvah nejen soudů nižších instancí, ale i Nejvyššího soudu. Navíc je v práci uvedeno, že je chystán nový zákon o ochraně osobních údajů, který právo být zapomenut obsahuje.

Klíčová slova

Právo být zapomenut, svoboda projevu, právo na soukromí

Thesis title

The right to be forgotten in the context of a modern concept of personal data protection

Abstract

The main topic of the thesis is the analysis of the right to be forgotten and its place in today's digital world and information society. In particular, the author discusses a different approach to the protection of personal data in Europe, in the United States of America and in Argentina within the context of the conflict between right to privacy and freedom of expression and right to free access to information. The author describes different conceptions of significance of these rights and different value ladder in connection in their mutual assessment.

Based on outlining the different approaches to aforementioned rights, the author examines the inclusion of the right to be forgotten within these legal cultures and consequently examines different forms of the right to be forgotten. Such forms are introduced in the context of privacy rights in the European union and presented in the way, how the legislation has been developing as the privacy laws evolved. Author closely examines the case-law of the Court of Justice of the European Union which is focused on right to be forgotten. Attention is also paid to the practical implementation of the right to be forgotten in accordance with the judgement of the Court of Justice of the European Union in *Google v. Spain*.

Moreover, the author analyses the current regulation of the right to be forgotten in the European union contained in the article 17 of the General Data Protection Regulation (GDPR) and describes what are the possibilities of application of the right in real life and how is it really exercised, focusing on the rights and obligations of the data subjects and data controllers. The author tries to answer some practical issues arising from the abovementioned regulation in connection with the right to be forgotten.

The subject of the thesis is scientific research of the right to be forgotten or rather similar forms of the right to be forgotten in the legal systems of the United States of the America. Author demonstrates rather deprecatory approach within the judicial practice which is illustrated in specific decisions. However, author also demonstrates an attempt to pass a

law on the right to be forgotten in New York State and an already effective law containing a right similar to the right to be forgotten in California.

At the end of the thesis, the author pays attention to the right to be forgotten in Argentina, which is gradually appearing more and more in the ratio decidendi of the lower courts, but also in the ratio decidendi of the Supreme Court of the Argentina. Moreover, it is stated in the thesis that the new law on personal data protection is currently being discussed in the parliament, which explicitly contains the right to be forgotten.

Key words

Right to be forgotten, freedom of expression, right to privacy